

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW((10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - HBJZ
Sent: Sun 11/10/2019 11:26:48 AM
Subject: lobbydocument VNO
Received: Sun 11/10/2019 11:26:48 AM

Hoi,

Ben aan het puzzelen op lobby document van VNO en heb jullie hulp nodig. Aangeven dat alle metingen onbetrouwbaar zijn, lijkt me niet erg wenselijk omdat we hier na 1 december ook last van gaan krijgen. Echter wat vinden jullie van het idee om:

- een onzekerheidsmarge voor metingen aan te geven in het THK en
- Aan te geven dat de zorgplicht ook het begrip redelijkerwijs in zich heeft en dat projecten die om maatschappelijke redenen (iets beters voor verzinnen) moeten door gaan? Die laatste weet ik nog niet of het een haalbare kaart is.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl;
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (WVL) (10)(2e) @rws.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Sun 11/10/2019 12:10:59 PM
Subject: RE: reactie op plan wilders en (10)(2e)
Received: Sun 11/10/2019 12:11:00 PM

Volgens mij hebben we de volgende elementen:

- AW vaststellen op een willekeurige waarde als 3 is tegen alle principes van probleem niet erger maken dan het is. Route AW is die via RIVM
- Meetonnauwkeurigheid: als het zo is dat de detectiegrens in de praktijk niet haalbaar is, dan moeten we die aanpassen. Vrijdagmiddag met (10)(2e) geconcludeerd hoe we met meetonnauwkeurigheid van een lab kunnen omgaan (vastzetten op 0,1 zodat we zeggen dat je pas bij een gemeten waarde boven 0,2 zeker weet dat je boven de 0,1 zit). Ringtest (=consistentie tussen de labs) zou aanvullende info leveren. Als dat meer marge oplevert dan 0,1 kunnen we dat verdisconteren. Rapport wat VNO meestuurde heb ik niet kunnen lezen. Ik neem aan dat (10)(2e) dit meeneemt in ringtestverhaal.
- Suggestie Wilders = tijdelijk opslag. Zag daar stuk over op app. (10)(2e) ging dat bij (10)(2e) na. Graag ook check HBJZ via (10)(2e)
- Ik zou niet met een noodwet vuile grond ergens neer gaan leggen die je later alleen tegen zeer hoge kosten weer kan verwijderen. Enige noodprocedure die ik me kan voorstellen is dat je toepast tot 3/7/3 in situaties waar dat nu niet mag (kwaliteit landbouw/natuur nodig met zeer weinig PFAS, niet beschikbaar, maar project moet door). (10)(2e): Wat kunnen we hiermee?

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: zondag 10 november 2019 11:48

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: FW: reactie op plan wilders en (10)(2e)

Reactie van (10)(2e) op (10)(2e) bericht heb ik nog niet. Wel net doorgestuurd.
Ik ijk nu naar brief, heb (10)(2e) gevraagd naar ringtest verhaal
(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 11:44

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: reactie op plan wilders en (10)(2e)

Hoi (10)(2e),
Dit is onze redeneerlijn, maar staat er nu wel heel stellig. Dat kan, alleen als we toch iets willen bewegen zou ik minder snel opschrijven bij de 0,1 dat het in strijd met de wet is. En de mogelijkheid voor lokaal beleid zou ik erbij zetten.
Om eerst nog te bespreken en niet nu op te nemen:
Wellicht kunnen we toch iets met een onzekerheidsmarge in de metingen en het begrip redelijkerwijs.
Ik begrijp overigens wel wat Wilders bedoeld met zijn projecten van algemeen belang. Moeilijk om criteria voor te ontwikkelen.
Groet,

(10)(2e)
Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 11:31

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: reactie op plan wilders en (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - DCO <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 11:19

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: reactie op plan wilders en (10)(2e)

Kunnen jullie dit inhoudelijk checken?

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 11:09

Aan: (10)(2e) - DCO <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: reactie op plan wilders en (10)(2e)

(10)(2e), (10)(2e), zie hier voorstel van AZ. (10)(2e) buiten verzoek ** Kunnen jullie reageren?

Uit wet volgt iig niet detectiegrens, maar zorgplicht.

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 11:05 AM

Aan: (10)(2e)@minezk.nl <(10)(2e)@minezk.nl>, (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>

Onderwerp: FW: reactie op plan wilders en (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

Zie eerste worp van mij.

Klopt dit inhoudelijk? Zo ja dan Kan woordvoering er tekstueel naar kijken

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e)@gmail.com <(10)(2e)@gmail.com>

Datum: zondag 10 nov. 2019 11:02 AM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>

Onderwerp: reactie op plan wilders en (10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
Cc: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]
From: (10)(2e)
Sent: Sun 11/10/2019 12:16:10 PM
Subject: RE: Lobbydocument PFAS en DrechtConsult-rapport
Received: Sun 11/10/2019 12:16:14 PM
[2019-11-10 Appreciatie VNO-NCW.def.docx](#)

Ha (10)(2e)
Met grote dank aan (10)(2e) en (10)(2e) kunnen we jullie nu een appreciatie van het document van VNO-NCW / DrechtConsult toesturen.
We hopen dat jullie hiermee uit de voeten kunnen.
Met vriendelijke groet,
(10)(2e)

From: (10)(2e) - BSK
Sent: zaterdag 9 november 2019 14:17
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) - BSK
Subject: FW: Lobbydocument PFAS en DrechtConsult-rapport
Importance: High

(10)(2e)
Hierbij een advies van Drechtconsult omtrent de bepalingsgrens 0,1 uw/kg. Graag jullie appreciatie van dit rapport en advies. Natuurlijk stellen wij het beleid vast, we horen graag van jullie een expert judgement over dit advies.

Met vriendelijke groet

(10)(2e) (10)(2e)
Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: zaterdag 09 nov. 2019 1:41 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: Lobbydocument PFAS en DrechtConsult-rapport

Ha (10)(2e)
Excuus dat ik je toch nog even lastig val. Ik heb bijgaande mail en rapportage ontvangen en uitgezet bij HBJZ. Ik vind het rapport van DrechtConsult wel zodanig dat ik de mening van het RIVM over zou willen hebben.
HBJZ is nu de juridische kant aan het belichten. Hoe zullen we met RIVM omgaan?
Wat vind jij overigens van het memo van (10)(2e) (10)(2e)?
Groet,
(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>
Datum: zaterdag 09 nov. 2019 12:58 PM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl>
Onderwerp: Lobbydocument PFAS en DrechtConsult-rapport

Beste (10)(2e)
Hierbij op verzoek van (10)(2e) het lobbydocument en het DrechtConsultrapport.
Laat svp even weten als je het hebt ontvangen.
Dan weet ik dat je niet op mij zit te wachten.
Met vriendelijke groet,
Kind regards,

(10)(2e)

(10)(2e)

VNO-NCW – MKB-Nederland
E-mail: (10)(2e) @vnoncw-mkb.nl

Telefoon: (10)(2e)
Mobiel: +31 (10)(2e)
Telefoon secretariaat: (10)(2e)
Website: www.vno-ncw.nl – www.mkb.nl
Twitter: @vnoncw - @mkbnl – linkedIn: VNO-NCW - MKB
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

www.nl-nextlevel.nl

NL next level

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Appreciatie lobbydocument PFAS van VNO-NCW

Datum: 9 november 2019.

Aanhef: PM

Aanleiding

In juli van dit jaar is het tijdelijk handelingskader PFAS vastgesteld door de staatsecretaris Van Infrastructuur en Waterstaat. Dit tijdelijke handelingskader bleek op een aantal punten als knellend te worden ervaren bij de uitvoering van bagger- en grondwerkzaamheden en bouwactiviteiten. De verantwoordelijk bewindspersoon heeft, om deze knelpunten op korte termijnweg te nemen, onder andere het RIVM gevraagd om voor 1 december te adviseren over een tijdelijke achtergrondwaarde voor de Nederlandse bodem. Daarnaast is onderzoek geprogrammeerd zodat in 2020 een definitief handelingskader PFAS kan worden vastgesteld waarmee verdere uitvoeringsproblemen dienen te worden voorkomen.

VNO-NCW heeft, na consultatie van haar leden en bij monde van (10)(0)(2)(0)(2)(10)(2) een aantal suggesties gedaan om op korte termijn de meest pregnante knelpunten weg te nemen. De aanbevelingen betreffen de vaststelling van een landelijk bodemkwaliteitskaart en de hoogte van de bepalingsgrens en daarmee samenhangende onzekerheid.

RIVM waardeert het dat belanghebbenden (stakeholders) meedenken en suggesties doen om de PFAS problematiek op te lossen. Er zijn de afgelopen week vier informatiemarkten PFAS geweest waar grond-, bagger en bouwbedrijven in grote getalen aanwezig waren. Daar is veel informatie uitgewisseld en is kennis over de uitvoeringspraktijk gedeeld. Een zelfde betrokkenheid ziet RIVM ook bij gemeenten, provincies en waterschappen. Ook de betrokken overheden doen suggesties om de problemen op te lossen. Verschillende gemeenten doen bodemonderzoek en de verkregen data wordt waar mogelijk gedeeld met het RIVM teneinde het RIVM in staat te stellen te adviseren over een landelijke achtergrondwaarde.

De vaststelling van een landelijke achtergrondwaarde en een bodemkwaliteitskaart

Het advies voor een achtergrondwaarde zal voor 1 december gereed komen waarna wij verwachten dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een achtergrondwaarde zal vaststellen. Volgens de huidige regelgeving onder de Wet Bodembescherming zal deze waarde gelden voor heel Nederland. Dit betekent dat indien de grond voldoet aan deze waarde deze grond zonder beperkingen kan worden toegepast (vrij toepasbaar). Het is dus niet zo dat de bevoegde overheid (bijvoorbeeld de gemeente) nog met deze waarde dient in te stemmen.

Omgaan met meetonzekerheden

VNO-NCW stelt op basis van een indicatief ringonderzoek onder drie laboratoria dat de laagste norm uit het Tijdelijk Handelingskader van 0,1 µg/kg droge stof onbetrouwbaar is als gevolg van onvoldoende reproduceerbaarheid en de meeton nauwkeurigheid.

Een belangrijke notie hierbij is dat laboratoria in beginsel zelf verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van aantoonbaarheids- en rapportagegrenzen. Wanneer een laboratorium een stof boven rapportagegrens aantoonst, moet er vanuit gegaan worden dat die stof ook daadwerkelijk in een monster aanwezig is. De exacte concentratie kan als gevolg van meeton nauwkeurigheden afwijken van het gerapporteerde gehalte. Dit geldt ook voor andere stoffen dan PFAS. De laatste tijd bereiken ook ons signalen dat als gevolg van de snelheid waarmee de rapportagegrenzen voor PFAS als norm in het Tijdelijk Handelingskader zijn opgenomen, er mogelijk sprake is van een grotere totale onzekerheid rond deze waarde dan wenselijk en gebruikelijk is. Wij adviseren dat hierover snel in contact getreden wordt met de laboratoria. Het RIVM kan hierbij ondersteunen met specialistische expertise.

Indicatief ringonderzoek PFAS verbindingen in grond

Het is te waarden dat men het initiatief heeft genomen om met dit indicatieve onderzoek een eerste indruk te krijgen van de betrouwbaarheid van de analyses van PFAS in grond. Na bestuderen van het onderzoek plaatsen we de volgende kanttekeningen:

- Het ringonderzoek vond plaats op basis van twee monsters afkomstig van één onverdachte locatie;
- Het gaat om één monster afkomstig uit kleigrond en één monster uit veengrond met een hoog humusgehalte;

- De monsters zijn verstuurd naar drie laboratoria die allen voor PFOS en PFOA zonder matrixstoring een rapportagegrens van 0,1 µg/kg droge stof (separaat voor lineair als de vertakte isomeren);
- De laboratoria rapporteren voor de meeste individuele monsters waarden voor PFOS en PFOA boven de rapportagegrens;
- Door alle laboratoria is het brede adviespakket van PFAS verbindingen uit het tijdelijk handelingskader geanalyseerd. In geen van de onderzoeken worden andere verbindingen dan PFOS en PFOA boven de rapportagegrens aangetoond;
- De hoogste waarden worden gerapporteerd voor het veenachtige monster.

Voor een gedegen ringonderzoek is het noodzakelijk dat een opzet gekozen wordt waarbij meer monsters over een groter concentratiebereik worden geanalyseerd. Het verdient daarbij ook de aanbeveling om in het ontwerp van de ringtest één of meer specialistische laboratoria op te nemen die in staat zijn om lagere rapportagegrenzen te halen.

Laboratoria zijn zelf verantwoordelijk voor het op een gedegen wijze bepalen van hun aantoonbaarheidsgrenzen. Hiervoor wordt een procedure gevolgd die is vastgelegd in normdocument NEN7777. Om ervoor te zorgen dat de meetonzekerheid beperkt is moeten laboratoria volgens geldende normdocumenten werken en de meting valideren. Hiermee kan een betrouwbaar meetresultaat worden verantwoord. Een ringonderzoek om de variatie tussen laboratoria te onderzoeken is daarbij wenselijk, maar is ook voor andere genormeerde stoffen niet altijd beschikbaar. Het aanpassen van normstelling op basis van een ringonderzoek kent voor zover bij ons bekend geen precedent.

Het uitgevoerde indicatieve ringonderzoek is naar onze mening te beperkt van omvang om nu al tot wijziging van rapportagegrenzen over te gaan.

Aanbevelingen

Op basis van het voorgaande zien wij geen onderbouwing om aanpassingen aan te brengen en bevelen wij aan om het door het ministerie geïnitieerde onderzoek eerst af te ronden voordat wijzigingen van het tijdelijk handelingskader worden doorgevoerd.

- Continueer het traject om zo snel mogelijk Tijdelijke Landelijke Achtergrondwaarden vast te stellen. Deze waarden zullen, zo is de verwachting, bijdragen aan het wegnemen van urgente knelpunten;
- De uitvoering van een gedegen ringonderzoek om daarmee een goed inzicht te krijgen in de interlaboratorium reproduceerbaarheid. Dit traject is door het ministerie reeds ingezet. Het aanbieden van een ringonderzoek aan de laboratoria heeft naar verwachting een doorlooptijd van enkele maanden;
- Het ministerie en RIVM staan in contact met de laboratoria om vast te stellen wat de onzekerheid is van de huidige rapportagegrens als gevolg van de meetonnauwkeurigheid en de reproduceerbaarheid. Op basis daarvan kan – indien nodig - een beleidsmatige correctiefactor worden vastgesteld.

Tot slot wil ik er graag op wijzen dat indien gemeenten niet in staat blijken hun grond- en baggeropgaven op basis van een landelijke achtergrondwaarde te kunnen realiseren zij de bevoegdheid hebben om middels lokaal beleid, met een lokale achtergrondwaarde en bodemkwaliteitskaarten, het grond- en baggerverzet te realiseren. In hoeverre dat nodig is valt op dit moment nog niet in te schatten. Daarvoor is meer informatie en onderzoek nodig dat bij verschillende overheden en kennisinstituten thans in uitvoering is.

Verder vindt het RIVM het belangrijk dat normering en regelgeving gestoeld is op algemeen geaccepteerde kennis dat de toets van de wetenschappelijke kritiek kan doorstaan. Zo kan worden voorkomen dat beleid en uitvoering onderwerp blijft van maatschappelijke discussie.

To: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Sun 11/10/2019 12:41:09 PM
Subject: RE: Grondwater
Received: Sun 11/10/2019 12:41:10 PM

Heel helder, dank
Met vriendelijke groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Verzonden: zondag 10 november 2019 12:39
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK ; (10)(2e) - BSK
CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - DGWB
Onderwerp: Grondwater

Goedemiddag allemaal,
Met betrekking tot grondwater is in het rapport over risicogrenzen van RIVM expliciet gewezen op de risico's voor grondwater. In het begeleidende memo is aangegeven dat:

"De problematiek ligt voornamelijk in de indirecte risico's van doorvergiftiging en verspreiding van PFAS naar het grondwater"
"Voor de korte termijn dient ingezet te worden op een tijdelijk kader dat zoveel mogelijk verspreiding van grond en bagger uit gebieden met hogere concentraties naar gebieden met lagere concentraties voorkomt (stand still) en beschermend is voor kwetsbare objecten. Samen met de risicogrenzen uit deze notitie vormt dit de basis voor de toetsing van de toepassing van grond en bagger."

Grondwater wordt onder de kwetsbare objecten verstaan. Daarbij is inbegrepen de zorg om de verspreiding naar drinkwater. De kwaliteit daarvan moet zowel nu als in de toekomst gegarandeerd worden. RIVM heeft de opdracht om ook risicogrenzen voor de bescherming van grondwater af te leiden (in het rapport genoemd: *Hiertoe worden nog risicogrenzen voor de landbouw en de bescherming van het grondwater afgeleid*).

Door het gebrek aan kennis over grondwater, en de onbekendheid van de risico's van PFAS voor het grondwater vallen we automatisch terug op het voorzorgbeginsel. De risico's voor grondwater waarborgen het aanhouden van de bepalingsgrens. Bij het RIVM zijn onderzoeken uitgezet naar de mobiliteit van PFAS, de uitlogingskarakteristieken en het gedrag in grondwater. Deze zijn nodig om de risicogrens voor de bescherming van het grondwater af te leiden. Tot we een risicogrens hebben voor grondwater zijn we gebonden aan het voorzorgbeginsel.

Vr.gr. (10)(2e)

Enkele citaten uit het RIVM-rapport:

"Om problemen door verspreiding naar het grondwater te voorkomen, zijn in de Regeling Bodemkwaliteit alleen Maximale Waarden vastgesteld voor stoffen die als relatief immobiel worden beschouwd. PFOS, PFOA en GenX zijn echter mobiel en persistent. Daarom is ook onderzocht of er bij toepassing van grond en bagger met deze stoffen erin aanvullende voorwaarden moeten worden gesteld. Dit kan worden gedaan door nadere invulling te geven aan het stand still principe (spoor 2, figuur 1) en door voor alle bodemfuncties de ecologische risico's ten gevolge van doorvergiftiging mee te laten wegen"
"Uit diverse publicaties blijkt dat de mobiliteit van PFAS (PFOS, PFOA en GenX) in het bodem watersysteem hoog is. Deze stoffen zijn al gemeten in oppervlakte- en grondwater."

2. NOBO methodiek + uitspoeling en doorvergiftiging (**advies**)

a) Met het oog op het mobiele karakter van PFAS is het aan te raden om in de normafleiding waarborgen in te bouwen die voorkomen dat het toepassen van grond of bagger leidt tot onaanvaardbare emissies naar het grondwater.

2. NOBO methodiek + uitspoeling (**advies**)

In aanvulling op het basisscenario geldt ook voor deze functieklassse dat een waarborg tegen onaanvaardbare verspreiding aan te raden is. We stellen voor om het beschermingsniveau uit te breiden met een risicogrens voor uitloging naar grondwater.

Tabel 4.3. Beschermingsniveaus voor bodemfunctieklassse Industrie

Wonen

Risicogrens/functie

Ecologiedirect

Matig (EReco)

Ecologieindirect

Matig (EReco)

Humaan

Recreatie (geen gewasconsumptie, beperkt bodemcontact)

Landbouw

-

Uitspoeling

Risicogrens uitspoeling

"Geadviseerd wordt om de chemische analyse te baseren op deze methoden waarbij rekening gehouden wordt met de minimale detectiegrenzen van 0,1 µg/kg ds voor grond en 0,1 µg/l voor grondwater. Daarbij moet opgemerkt worden dat bij bemonsteringen van monsters met een te verwachten lage droge stof gehalte er rekening gehouden moet worden met het inzetten van voldoende monstermateriaal, aangezien anders sprake kan zijn van verhoogde detectiegrenzen."

"Betekenis van de risicogrenzen in de praktijk

... De problematiek ligt voornamelijk in de risico's voor doorvergiftiging en de risico's van verspreiding van PFAS naar het grondwater.

Voor de korte termijn dient ingezet te worden op een kader dat zoveel mogelijk verspreiding van grond en bagger uit gebieden met hogere concentraties naar gebieden met lagere concentraties voorkomt (stand still) en beschermend is voor kwetsbare objecten. Samen met de risicogrenzen uit deze notitie vormt dit de basis voor de toetsing van de toepassing van grond en bagger."

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Sun 11/10/2019 1:06:47 PM
Subject: RE: Fwd:
Received: Sun 11/10/2019 1:06:49 PM

Ik zie wel een groot verschil in het advies van het RIVM en dat van (10)(2e) (10)(2e) durft de uitspraak aan om een factor 50 hoger te gaan dan de bepalingsgrens.
Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: zondag 10 nov. 2019 12:59 PM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: Fwd:

H (10)(2e) en (10)(2e)

Tav het RIVM advies. Dat benadrukt de noodzaak en urgentie van een ringonderzoek. Ik begrijp nu uit de mails van (10)(2e) dat er eigenlijk nog geen ringonderzoek heeft plaatsgevonden, allen gesprekken daarover.. Het lijkt mij belangrijk daar morgen dan in elk geval opdracht voor te geven met spoed (zou in 2.5 weel moeten kunnen, zegt het thuisfront)

Hierbij ter info ook de appreciatie van (10)(2e). Conclusie goed ringonderzoek inzetten (met meerder monsters, met meerder concentraties en in meerder grondsoorten) (dat is dit niet) en een detectie grens en een norm liggen bij hun altijd uit elkaar..

(10)(2e) is Analytical Science Manager bij TNO/Triskalion. Dat betekent dat dit soort ringonderzoeken/ accreditatie en normstelling zijn dagelijks werk zijn, maar dan voor Food & Fama)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

----- Doorgestuurd bericht -----

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @gmail.com>

Datum: za 9 nov. 2019 om 21:34

Onderwerp:

Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @gmail.com>

Doel van onderzoek:

Het doel is om PFAS-vrije grondmonsters te laten meten door PFAS gespecialiseerde laboratoria. De laboratoria zouden dan op alle verbindingen die zij meten een negatief resultaat moeten laten zien.

Kritische noot:

Dit onderzoek zou dus alleen laten zien dat als er geen PFAS in een monster zit, de labs ook niets meten. Dit zegt niets over de bepalingsgrenzen en de accuratesse van een lab om deze concentratie niveau's te meten. Hiervoor is het ook nodig om grondmateriaal, nadat aangetoond is dat het geen PFAS bevat, te voorzien (spiken) van bekende relevante hoeveelheden PFAS.

Uitvoering:

Monsters (Klei en Veen) zijn verzameld op een plek die volgens opdrachtgever, op basis van historische gegevens, geen PFAS verbindingen kunnen bevatten. Monsters zijn genomen volgens bemonsteringsprotocol PFAS. De klei en veen monsters zijn, volgens de studie, voldoende gehomogeniseerd en ieder verdeeld in 6 aliquots. Van deze 6 zijn er 2 monsters (voor zowel klei als veen) naar 3 laboratoria, Agrolabs, Eurofins en Synlab, gestuurd, die PFAS kunnen meten. De laboratoria Agrolabs, Eurofins en Synlab hebben alledrie gemeen op 30 perfluorverbindingen: PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoA, PFTrDA, PFTeDA, PFHxDA, PFODA, PFBs, PFPeS, PFHxS, PFHpS, PFDS, 4:2 FTS, 6:2 FTS, 8:2 FTS, 10:2 FTS, PFOSA, N-MeFOSA, N-MeFOSAA, N-EeFOSAA, 8:2 diPAP, PFOA lin, PFOA branched, PFOS lin, PFOS branched.

Resultaat:

De laboratoria Agrolabs, Eurofins en Synlab hebben alledrie PFOA lineair, PFOS lineair in de klei en veenmonsters teruggevonden. PFOS vertakt is door alledrie de laboratoria in de veen monsters gevonden.

Wat opvallend is dat geen van de laboratoria een van de andere 27 perfluorverbindingen heeft aangetoond. Drie verschillende labs, zonder enige voorkennis meten alledrie dezelfde 3 stoffen terwijl ze screenen op 30 stoffen. Het is onwaarschijnlijk dat alle drie de laboratoria gedurende hun analyse proces de monsters contamineren met 3 precies dezelfde stoffen in lage concentraties. Waarschijnlijker is dat de monsters al wel gecontamineerd waren met PFOA

lineair, PFOS lineair en PFOS vertakt (alleen voor veen). Bovendien geldt voor analytische chemie dat een meting (een bron) niet genoeg is voor een betrouwbaar resultaat. Het verdient dan ook de aanbeveling om nieuwe bronnen (minimaal 3) te vinden om PFAS vrije grond te bemonsteren.

Wat wel opvallend is dat de verschillen in de gevonden concentraties zijn per laboratorium aanzienlijk zijn, een factor 3 in klei en veen (met een uitbijter van een factor 10). Voor dit soort lage concentraties in moeilijke monstermatrices, en het feit dat de methoden nog niet geaccrediteerd zijn is dit niet ongebruikelijk. Accreditatie, harmonisatie en certificering van PFAS methode kan deze verschillen verlagen.

De concentraties waarom het gaat zijn:

PFOA in Klei: 0,14-0,4 microgram/kg

PFOS in Klei: 0,14-0,45 microgram/kg

PFOA in Veen: 0,28-0,9 microgram/kg

PFOS in Veen: 0,29-2,7 microgram/kg

Alhoewel de dataset erg klein is, kan hier uit de conclusie getrokken worden dat de spreiding van de PFAS bepaling in klei en veen rond concentratie niveau's onder 1 microgram/kg groot is. Aan te bevelen is om hier zeker een factor 5 boven te gaan zitten: 5 microgram/kg totdat aanvullend onderzoek, accreditatie, harmonisatie en certificering van PFAS methoden en informatie uit ringonderzoeken uitgevoerd zijn.

--

Best regards,

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e) - BSK
Sent: Sun 11/10/2019 1:13:47 PM
Subject: RE: Grondwater aanvulling
Received: Sun 11/10/2019 1:13:49 PM

Pff was al opgelost ziet ik

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:13

Aan: (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - DGWB

Onderwerp: RE: Grondwater aanvulling

Gaat om voorstel voor een zinnetje.

We kunnen toch zeggen in de brief dat ' Op basis van het advies van RIVM van maart 2019 loopt er apart onderzoek met het oog op bescherming van diep liggende grondwater.

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:06

Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGRW

< (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGWB < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Grondwater aanvulling

Goedemiddag, ik heb net nog met (10)(2e) gebeld over het onderwerp grondwater. Op basis daarvan heb ik mijn mail van net enigszins aangepast (zie rood hieronder: stand still is nu ook duidelijk benoemd). Vr.gr. (10)(2e)

Goedemiddag allemaal,

Met betrekking tot grondwater is in het rapport over risicogrenzen van RIVM expliciet gewezen op de risico's voor grondwater. In het begeleidende memo is aangegeven dat:

11.1, 10.2.g

Vr.gr. (10)(2e)

Enkele citaten uit het RIVM-rapport:

11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Sun 11/10/2019 4:08:12 PM
Subject: RE: gemeenten en PFAS
Received: Sun 11/10/2019 4:08:13 PM

Sorry,
Zoveel gedoe over normen. Lijkt mij handig om zelf op een rijtje te zetten wat welke gemeente heeft.
En dan een kaart beeld te maken voor 1 december: waar wat geldt.. Ik mis nu het overzicht, er wordt van alles geroepen over gemeenten die het wel of niet zouden hebben (door externen), maar daar blijft het bij omdat de VNG niet met een overzicht komt.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW

Verzonden: zondag 10 november 2019 15:50

Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: gemeenten en PFAS

Hi (10)(2e)

Ik begrijp niet helemaal wat je bedoelt.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 2:39 PM

Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: gemeenten en PFAS

H (10)(2e) en (10)(2e)

Heb alle rapporten nog eens nagelezen (eens een wetenschapper..)

Over de bepalingsgrens en de detectiegrens (=aantoonbaarheidsgrens) heb je al een mail gehad.

Heb ook nog eens goed naar die risico grenzen gekeken:

Paar observaties:

'Uit de afgeleide risicogrenzen blijkt dat bij de huidige concentratieniveaus van de PFAS verbindingen in de bodem gezondheidsrisico's en directe ecologische risico's doorgaans niet aan de orde zijn. De problematiek ligt voornamelijk in de indirecte risico's van doorvergiftiging en verspreiding van PFAS naar grondwater.'

Dan komt het tabelletje:

Beschikbare risicogrenzen voor drie bodemfunctieklassen tbv de vaststelling van Maximale Waarde voor toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem

Functieklasse PFOS PFOA Gen-X

Landbouw/natuur 3,0 7,0 3,0

Wonen 18 89 54

Industrie 110 1.100 960

Dat hebben wij dus vertaald naar 3/7/3 voor wonen en industrie en 0,1 voor landbouw en natuur. . Ik heb ook de gemeentelijke sites maar eens afgestruind. Is meestal ook in deze orde. Maar bv Aalsmeer heeft voor het ontvangen van grond EN bagger voor industrie tot maximaal 900.

Conclusie: Ik stel voor om in overleg met (10)(2e) morgen een bureau (bv Touw) opdracht te geven, die kaart voor ons te maken, met welke gemeenten al wel beleidsregel hebben vastgesteld en ook die normen in tabellen te zetten. Nu blijft het steeds vaag. Bodemplus kan het niet, VNG kan het niet en wij hebben het te druk,

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:07

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Fwd:

Ik zie wel een groot verschil in het advies van het RIVM en dat van (10)(2e). (10)(2e)

durft de uitspraak aan om een factor 50 hoger te gaan dan de bepalingsgrens.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 12:59 PM

Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Fwd:

H (10)(2e) en (10)(2e)

Tav het RIVM advies. Dat benadrukt de noodzaak en urgentie van een ringonderzoek. Ik begrijp nu uit de mails van (10)(2e) dat er eigenlijk nog geen ringonderzoek heeft plaatsgevonden, allen gesprekken daarover.. Het lijkt mij belangrijk daar morgen dan in elk geval opdracht voor te geven met spoed (zou in 2.5 weel moeten kunnen, zegt het thuisfront)

Hierbij ter info ook de appreciatie van (10)(2e). Conclusie goed ringonderzoek inzetten (met meerder monsters, met meerder concentraties en in meerder grondsoorten) (dat is dit niet) en een detectie grens en een norm liggen bij hun altijd uit elkaar..

(10)(2e) Dat betekent dat dit soort ringonderzoeken/ accreditatie en normstelling zijn dagelijks werk zijn, maar dan voor Food & Farna)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

----- Doorgestuurd bericht -----

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>

Datum: za 9 nov. 2019 om 21:34

Onderwerp:

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>

Doel van onderzoek:

Het doel is om PFAS-vrije grondmonsters te laten meten door PFAS gespecialiseerde laboratoria. De laboratoria zouden dan op alle verbindingen die zij meten een negatief resultaat moeten laten zien.

Kritische noot:

Dit onderzoek zou dus alleen laten zien dat als er geen PFAS in een monster zit, de labs ook niets meten. Dit zegt niets over de bepalingsgrenzen en de accuratesse van een lab om deze concentratie niveau's te meten. Hiervoor is het ook nodig om grondmateriaal, nadat aangetoond is dat het geen PFAS bevat, te voorzien (spiken) van bekende relevante hoeveelheden PFAS.

Uitvoering:

Monsters (Klei en Veen) zijn verzameld op een plek die volgens opdrachtgever, op basis van historische gegevens, geen PFAS verbindingen kunnen bevatten. Monsters zijn genomen volgens bemonsteringsprotocol PFAS. De klei en veen monsters zijn, volgens de studie, voldoende gehomogeniseerd en ieder verdeeld in 6 aliquots. Van deze 6 zijn er 2 monsters (voor zowel klei als veen) naar 3 laboratoria, Agrolabs, Eurofins en Synlab, gestuurd, die PFAS kunnen meten. De laboratoria Agrolabs, Eurofins en Synlab hebben alledrie gemeen op 30 perfluorverbindingen: PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDaA, PFTTrDA, PFTeDA, PFHxDA, PFODA, PFBs, PFPeS, PFHxS, PFHpS, PFDS, 4:2 FTS, 6:2 FTS, 8:2 FTS, 10:2 FTS, PFOSA, N-MeFOSA, N-MeFOSAA, N-EeFOSAA, 8:2 diPAP, PFOA lin, PFOA branched, PFOS lin, PFOS branched.

Resultaat:

De laboratoria Agrolabs, Eurofins en Synlab hebben alledrie PFOA lineair, PFOS lineair in de klei en veenmonsters teruggevonden. PFOS vertakt is door alledrie de laboratoria in de veen monsters gevonden.

Wat opvallend is dat geen van de laboratoria een van de andere 27 perfluorverbindingen heeft aangetoond. Drie verschillende labs, zonder enige voorkennis meten alledrie dezelfde 3 stoffen terwijl ze screenen op 30 stoffen. Het is onwaarschijnlijk dat alle drie de laboratoria gedurende hun analyse proces de monsters contamineren met 3 precies dezelfde stoffen in lage concentraties. Waarschijnlijker is dat de monsters al wel gecontamineerd waren met PFOA lineair, PFOS lineair en PFOS vertakt (alleen voor veen). Bovendien geldt voor analytische chemie dat een meting (een bron) niet genoeg is voor een betrouwbaar resultaat. Het verdient dan ook de aanbeveling om nieuwe bronnen (minimaal 3) te vinden om PFAS vrije grond te bemonsteren.

Wat wel opvallend is dat de verschillen in de gevonden concentraties zijn per laboratorium aanzienlijk zijn, een factor 3 in klei en veen (met een uitbijter van een factor 10). Voor dit soort lage concentraties in moeilijke monstermatrices, en het feit dat de methoden nog niet geaccrediteerd zijn is dit niet ongebruikelijk. Accreditering, harmonisatie en certificering van PFAS methode kan deze verschillen verlagen.

De concentraties waarom het gaat zijn:

PFOA in Klei: 0,14-0,4 microgram/kg

PFOS in Klei: 0,14-0,45 microgram/kg

PFOA in Veen: 0,28-0,9 microgram/kg

PFOS in Veen: 0,29-2,7 microgram/kg

Alhoewel de dataset erg klein is, kan hier uit de conclusie getrokken worden dat de spreiding van de PFAS bepaling in klei en veen rond concentratie niveau's onder 1 microgram/kg groot is. Aan te bevelen is om hier zeker een factor 5 boven

te gaan zitten: 5 microgram/kg totdat aanvullend onderzoek, accreditatie, harmonisatie en certificering van PFAS methoden en informatie uit ringonderzoeken uitgevoerd zijn.

--

Best regards,

((10)(2e))

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Sun 11/10/2019 4:28:12 PM
Subject: RE: detectiegrens (10)(2e) (10)(2e)
Received: Sun 11/10/2019 4:28:13 PM

Precies !

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW

Verzonden: zondag 10 november 2019 16:28

Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - DBO

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: RE: detectiegrens (10)(2e) (10)(2e)

Dank voor (10)(2e) toelichting: voor mij is het nieuw dat de detectiegrens op 0,033 microgram ligt. Volgens mij moeten we dan beter de begrippen uit elkaar houden in alle teksten.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 4:10 PM

Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: detectiegrens (10)(2e) (10)(2e)

H (10)(2e)

Nee juist andersom. De bepalingsgrens is 3 x de aantoningsgrens/detectiegrens, die is dus blijkbaar 0,033.

Wanneer (10)(2e) (10)(2e) roept, je kan de norm niet op de detectiegrens leggen, dan heeft hij gelijk, maar dat hebben we dan ook niet gedaan. We hebben hem op 3x de detectiegrens gelegd.. En zoals (10)(2e) aangeeft, past dat bij de wetgeving en moeten we daar dus ook niet van af wijken.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 15:46

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: detectiegrens (10)(2e) (10)(2e)

Ha (10)(2e)

Dank. Ik kan de tekst grotendeels volgen alleen blijf haken op de rode tekst: dat de bepalingsgrens 3x de detectiegrens is. Betekent dat dat de bepalingsgrens dan 0,3 microgram per kg/ ds is ipv 0,1 microgram?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: zondag 10 nov. 2019 2:01 PM

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: detectiegrens (10)(2e) (10)(2e)

H (10)(2e)

Met de lijn van (10)(2e) (zie onder) hebben we denk ik keurig verwoord wat er ook in het voorstel van (10)(2e) over de appreciatie staat.

Ik heb de oorspronkelijke rapporten nagelezen, hierin staat: *Volgens de regeling Bodemkwaliteit: Als er geen nauwkeurige P95 waarde (achtergrondswaarde) kan worden afgeleid wordt de achtergrondswaarde gebaseerd op de bepalingsgrens. De bepalingsgrens is driemaal de aantoonbaarheidsgrens.* Klopt ook met de getallen in het RIVM rapport.

Ofwel het verhaal van (10)(2e) (10)(2e) dat je nooit een norm op de detectiegrens kan leggen klopt, dat is ook niet gebeurd, dan wordt volgens het besluit bodemkwaliteit 3x de detectiegrens gebruikt en dat is hier ook gebeurd. Ik denk daarom dat we de rode zin zouden kunnen toevoegen.

✓ Het voorstel om de PFAS-achtergrondswaarde vast te stellen op 3 is **niet verantwoord** zonder wetenschappelijke onderbouwing. Het Kabinet heeft het RIVM gevraagd om z.s.m. met een wetenschappelijk onderbouwd landelijke achtergrondswaarde te komen. Deze is 1 december beschikbaar en zal de ruimte voor grondverplaatsingen vergroten.

✓ Het tijdelijk buiten werking stellen van de bepalingsgrens is niet mogelijk. Voor stoffen waarvoor in het kader van het Besluit bodemkwaliteit geen specifieke toepassingsnormen zijn opgenomen, geldt de bepalingsgrens. Dit is om te voorkomen dat deze stof verder in het milieu verspreid raakt zonder dat de consequenties daarvan kunnen worden ingeschat. Deze aanpak is een uitvloeisel van het voorzorgbeginsel, als internationaal gehanteerd uitgangspunt bij het opstellen van milieubeleid.

De bepalingsgrens in het tijdelijk handelingskader is vastgesteld op basis van destijds beschikbare informatie. **Op advies van het RIVM is de bepalingsgrens, vastgesteld op 3 x de detectiegrens.** Als blijkt dat deze door laboratoria niet wordt gehaald, dan zal deze worden aangepast. Hierover ben ik in nauw contact met de laboratoria en verwacht hierover maandag meer informatie te verkrijgen.

Voor

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:01

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DGRW

<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DGWB <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Appreciatie van VNO-NCW ringtest

Goedemiddag allemaal,

De appreciatie van de ringtest van VNO-NCW geeft aan dat de test die zij hebben gedaan methodologisch veel te dun is om op basis daarvan de rapportagegrenzen te gaan aanpassen. Hieronder enkele belangrijke passages uit het rapport:

RIVM geeft aan (onderstreping is van mij):

Voor een gedegen ringonderzoek is het noodzakelijk dat een opzet gekozen wordt waarbij meer monsters over een groter concentratiebereik worden geanalyseerd. Het verdient daarbij ook de aanbeveling om in het ontwerp van de ringtest één of meer specialistische laboratoria op te nemen die in staat zijn om lagere rapportagegrenzen te halen.

Specifiek beveelt RIVM het volgende aan:

✓ *De uitvoering van een gedegen ringonderzoek om daarmee een goed inzicht te krijgen in de interlaboratorium reproduceerbaarheid. Dit traject is door het ministerie reeds ingezet. Het aanbieden van een ringonderzoek aan de laboratoria heeft naar verwachting een doorlooptijd van enkele maanden;*

✓ *Het ministerie en RIVM staan in contact met de laboratoria om vast te stellen wat de onzekerheid is van de huidige rapportagegrens als gevolg van de meeton nauwkeurigheid en de reproduceerbaarheid. Op basis daarvan kan – indien nodig – een beleidsmatige correctiefactor worden vastgesteld.*

Deze zaken doen wij. We zitten onder andere morgen met de labs om de tafel.

Verder geeft RIVM aan:

“Een ringonderzoek om de variatie tussen laboratoria te onderzoeken is daarbij wenselijk, maar is ook voor andere genormeerde stoffen niet altijd beschikbaar. Het aanpassen van normstelling op basis van een ringonderzoek kent voor zover bij ons bekend geen precedent.”

“Het uitgevoerde indicatieve ringonderzoek is naar onze mening te beperkt van omvang om nu al tot wijziging van rapportagegrenzen over te gaan.”

Tot slot wil ik zelf nog opmerken (in aanvulling op de appreciatie van RIVM) dat men in het indicatieve onderzoek van VNO/NCW opzettelijk heeft gekozen voor monsters uit kleigrond en veengrond en niet voor een monster in zandgrond, omdat het risico van een matrixstoring voor deze grondsoorten het hoogst is (dus het meeste kans dat je een afwijking zou kunnen tegenkomen). Monsters in zand zouden in dit geval nooit onderscheidend zijn, dus de keuze van de monsters was niet random.

Volgens mij is het advies van RIVM zeer duidelijk en volgen wij dat advies met de eigen ringtest en met het overleg met de labs dat al gaande is. Vr.gr. (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - HBJZ
Sent: Sun 11/10/2019 5:46:12 PM
Subject: RE: Actielijst PFAS n.a.v overleg 8/11
Received: Sun 11/10/2019 5:46:13 PM
[Reactie op Lobbydocument PFAS 20191109.docx](#)
[Overzicht nood en spoed zondag.docx](#)

Hoi,
Ik hou jullie aan als mijn directe beleidscollega's en ter info het volgende. Heb reactie op VNO met aantal juristen besproken, echter (10)(2e) is pas laat beschikbaar en er was ook de vraag om een check door de landsadvocaat. Ik heb onze concept reactie en onze overkoepelende notitie voorgelegd en vanavond laat krijg ik een reactie.
Verder de voorhangbrieven voor de AMvB met (10)(2e) besproken.

Groet,
(10)(2e)
Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)
Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: zondag 10 november 2019 16:55

Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - DBO;
(10)(2e) (10)(2e) - DBO; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI; (10)(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) - ILT;
(10)(2e) (10)(2e) (WVL); (10)(2e) (BS); (10)(2e) - DCO; (10)(2e) - CEND-DCO; (10)(2e).
(10)(2e) - HBJZ

CC: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - DGWB; (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e)
(10)(2e) - DGRW; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - DGWB;
(10)(2e) - DBO

Onderwerp: FW: Actielijst PFAS n.a.v overleg 8/11

Ten behoeve van overleg morgenochtend.

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
06- (10)(2e) secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 16:27

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Actielijst PFAS n.a.v overleg 8/11

Dag (10)(2e),
Hierbij de aangepaste actielijst n.a.v. het overleg afgelopen vrijdag.
Groeten

(10)(2e)
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien
Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden

T (10)(2e)
E (10)(2e) @minienw.nl

De afgelopen tijd hebben wij intensief overlegd met onze leden over de aanpak van en oplossingen voor de PFAS-crisis. Er is sprake van een geladen stemming, maar wij menen dat er twee mogelijke uitwegen uit de impasse zijn.

Landelijke kwaliteitskaart goed idee, maar geen oplossing

Het opstellen van een landelijke bodemkwaliteitskaart is op zichzelf een goed idee, maar er is in de praktijk niet altijd zeker wat de mogelijkheden zijn. Bovendien moet de gemeenteraad eerst de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart aanpassen, wat tot vertraging kan leiden.

***Reactie:** Er is geen sprake van het opstellen van een landelijke bodemkwaliteitskaart, wel van het vaststellen van een landelijke achtergrondwaarde. Het vaststellen van lokale bodemkwaliteitskaart biedt (juridische) vastigheid. Er is een ontwerp van een wijziging van het Besluit bodemkwaliteit dat maandag 11 november in procedure gaat om gemeenten de mogelijkheid te geven om met de verkorte AWB procedure door het college van B&W een gewijzigde bodemkwaliteitskaart vast te stellen. Tevens kunnen gemeenten nu ook lokaal beleid voeren en daar zijn ook voorbeelden van.*

Om die reden stellen wij hierna twee andere oplossingen voor.

1. Voer het Besluit Bodemkwaliteit consequent uit door een “bepalingsgrens op basis van betrouwbare metingen”.

Onze eerste oplossing is gebaseerd op het gegeven, dat op basis van het Besluit bodemkwaliteit PFAS slechts mag worden genormeerd, als de vastgestelde norm *betrouwbaar* kan worden gemeten. Op 7 november jl. is het rapport van DrechtConsult verschenen. Het rapport toont aan, dat PFAS in grond en bagger pas betrouwbaar kan worden gemeten boven een concentratie van 3,0 microgram per kg. De huidige metingen kennen een hoge mate van onbetrouwbaarheid: voor dezelfde grond is er bijvoorbeeld een onzekerheidsmarge van een factor 9. Dit rapport levert nieuw feiten die bij opstelling van het Tijdelijk Handelingskader nog niet bekend waren. Op grond hiervan moet het Tijdelijk Handelingskader worden aangepast om in overeenstemming te zijn met het Besluit Bodemkwaliteit. De norm bij ontbreken van achtergrondwaarden moet geen 0,1, maar 3,0 microgram per kg bedragen.

***Reactie:** Stelling is dat de bepalingsgrens niet 0,1 maar 3 is. RIVM is het hier niet mee eens op basis van het bijgeleverde onderzoek (lijkt ook niet erg representatief). Op dit moment is er geen wetenschappelijk onderbouwde, landelijke achtergrondwaarde. Dat blijft nog steeds een onzekere factor in dit voorstel en er moet nog steeds bemonsterd/gemeten worden. Tevens is het fundamenteel de metingen ter discussie te stellen een insteek die ook na 1 december voor problemen gaat zorgen. Het vaststellen van een correctiefactor, onzekerheidsmarge of iets dergelijks is wel mogelijk. Zie ook voorstel van het RIVM. “Het ministerie en RIVM staan in contact met de laboratoria om vast te stellen wat de onzekerheid is van de huidige rapportagegrens als gevolg van de meeton nauwkeurigheid en de reproduceerbaarheid. Op basis daarvan kan – indien nodig – een beleidsmatige correctiefactor worden vastgesteld.”*

Dit zou kunnen in een protocol, behorende bij de regeling bodemkwaliteit. Keuze is dan: tijdelijk, alleen voor PFAS of voor een jaar? En hoe wordt de maximum correctie?

2. Tijdelijk buitenwerking stellen van de 0,1 microgram als “bepalingsgrens”

Een tweede oplossing is het tijdelijk buiten werking stellen van de gehanteerde ‘norm’ van 0,1 microgram per kg. Ook dit vergt aanpassing van het Tijdelijk Handelingskader. Ook bij deze oplossing wordt niet getornd aan de risiconormen voor de gezondheid, die door het RIVM op 5 maart 2019 zijn vastgesteld op 3-7-3-3 microgram per kg. Beneden deze normen treedt geen gezondheidsschade op. Het tijdelijke buiten werking stellen van de “bepalingsgrens” van 0,1 microgram per kilogram levert dus in dit opzicht geen enkel risico op. Voor grond met PFAS-waarden boven deze gezondheidswaarden dient dan het stand still-beginsel volledig intact te blijven. Daarmee wordt voorkomen dat grond wordt vermengd met grond met een lagere PFAS-waarde.

Deze tijdelijke aanpassing van het Tijdelijk handelingskader duurt tot er een werkbare uitvoeringsmodus is gevonden. Ons voorstel is dit te laten vaststellen door de Taskforce (10)(20)(2e)

***Reactie:** vergt een aanpassing van de regelgeving (voorzorgsbeginsel in gevaar) en volgens RIVM geen begaanbare weg. Hiermee wijken we af van het THK en 20 jaar bodembeleid.*

Andere noodoplossingen:

- *Indien bij een project grond vrij komt waarvoor vanwege PFAS geen bestemming voor kan worden gevonden kan deze tijdelijk worden opgeslagen. Dit kan voor 6 maanden buiten vergunde inrichting en minimaal 3 jaar daar binnen*
- *Het voorzorgsbeginsel kent een redelijkheidstoets. Gemeente en/of waterschappen zouden kunnen afzien van handhaving als het niet doorgaan van het project maatschappelijk ontwrichtend/zeer dringend/noodzakelijk is. Dit zou bijvoorbeeld kunnen bij een dringend project, wanneer er gezien tijdelijk handelingskader grond nodig met PPFAS onder de detectiegrens en deze niet op de markt kan worden verkregen er dan grond mag worden toegepast dat maximaal 3/7/3, met uitzondering van waterwingebieden. VNO moet dan wel aangeven welke type project nu in gevaar komt en niet kan wachten om maatschappelijke redenen.*

Invulling van "redelijkerwijs" in 13 Wbb + aanvullend art 7 BBK (als criterium of overtreding c.q. handhaving/sanctie aan de orde is en wil het BG handhaven; bij handhavingsverzoek wordt het dus vooral relevant want dan moet BG verdedigen waarom ze niet handhaven.

Artikel 7

Degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die zoveel mogelijk voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

Wij stellen voor om het grondverzet weer vlot te trekken door één van de hiervoor toegelichte maatregelen.

(10)(24)(10)(2e)
(10)(2e)

Bijlage

Regeling bodemkwaliteit

Aantoonbaarheidsgrens: laagste gehalte van een parameter waarbij de aanwezigheid daarvan aantoonbaar is volgens AP 04, bedoeld in [bijlage C](#) voor bouwstoffen en volgens [bijlage L](#) voor bodem, grond en baggerspecie;

Bepalingsgrens: laagste kwantificeerbare gehalte van een parameter, dat voor bouwstoffen overeenkomt met driemaal de aantoonbaarheidsgrens en voor bodem, grond en baggerspecie is opgenomen in [bijlage L](#);

Bijlage L

In de tabel van deze bijlage zijn de aantoonbaarheidsgrenzen en bepalingsgrenzen weergegeven, die zijn gebaseerd op de resultaten van het project AW2000. Tevens zijn de gehanteerde analysemethoden vermeld. Niet opgenomen zijn de gegevens voor de niet (direct) genormeerde stoffen (niet genormeerde stoffen en stoffen die alleen voorkomen in een somparameter).

De bepalingsgrenzen in AW2000 zijn vastgesteld met behulp van experimenten die werden uitgevoerd onder herhaalbaarheid condities, conform de eisen van AP04. Inmiddels is NEN 7777 gepubliceerd, waarin de voorkeur wordt gegeven aan reproduceerbaarheid condities (binnen hetzelfde laboratorium) als bepalingsgrens en als kwaliteitscriterium voor de uitvoering van laboratoriumanalyses.

Het vaststellen van de bepalingsgrens en het kwaliteitsniveau is in het kader van de normstelling op achtergrondniveau van belang. Reden hiervoor is dat in het onderzoek van AW2000 van sommige genormeerde stoffen onvoldoende waarnemingen boven de bepalingsgrens zijn aangetroffen voor het vaststellen van een betrouwbare P95. Voor die stoffen is de bepalingsgrens onder intralaboratorium reproduceerbaarheid condities gekozen als basis voor de normwaarde. Hiermee is de normwaarde feitelijk bepaald door de gehanteerde analysemethode, immers een andere methode heeft in principe ook een andere bepalingsgrens. Met een asterisk* is aangegeven voor welke stoffen de normwaarde is gebaseerd op de bepalingsgrens.

Als in de toekomst betere genormeerde methoden voor routinematige analyses beschikbaar komen, dan kan worden overwogen de normwaarde bij te stellen. De geldende bepalingsgrenzen en te hanteren analysemethoden voor routinematig onderzoek zijn vastgelegd in het protocol AS3000.

Component	Analysenorm	Bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid)	Bepalingsgrens (herhaalbaarheid)	Aantoonbaarheidsgrens (standaardbodem)
		mg/kg d.s.	mg/kg d.s.	mg/kg d.s.
1. Metalen				
Arseen (As)	NVN 7323	5,9	3,9	1,3
Endosulfansulfaat [#] NEN 6980		0,0009	—	—

[#] Deze stoffen zijn niet gemeten in AW2000. De bepalingsgrenzen zijn gebaseerd op informatie van laboratoria.

* Achtergrondwaarde is gebaseerd op de bepalingsgrens (intralaboratorium reproduceerbaarheid), omdat onvoldoende data beschikbaar zijn om een betrouwbare P95 af te leiden.

Bijlage 1 behorende bij hoofdstuk 4 van de Regeling bodemkwaliteit **Achtergrondwaarden** en maximale waarden voor grond en baggerspecie

Tabel 1. Normwaarden voor toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem, voor de bodem waarop grond of bagger wordt toegepast en voor verspreiden van baggerspecie over het aangrenzende perceel (voor standaardbodem, in mg kg/ds).

Achtergrondwaarde	Maximale	Maximale waarden	Maximale waarden	Maximale waarden grootschalige toepassingen op
-------------------	----------	---------------------	---------------------	---

den	waarden voor verspreide n van baggerspec ie over aangrenze nd perceel ²	bodemfunctiekla sse wonen	bodemfunctiekla sse industrie	of in de bodem		
			Maximale waarden kwaliteitsklasse wonen	Maximale waarden kwaliteitsklas se industrie	Maximale emissiewaard en	Emissietoetswaar den
Stof (1)	mg/kg ds	mg/kg ds	mg/kg ds	mg/kg ds	mg/kg L/S 10	

Rbk geeft voor de meest voorkomende stoffen, die ook worden onderzocht in het standaard stoffenpakket, een achtergrondwaarde en de generieke norm voor toepassing. Het probleem dat werd ervaren in de uitvoeringspraktijk, was dat een dergelijke norm niet bestaat voor PFAS, terwijl wel bekend is dat het op veel locaties aanwezig is in de bodem en vaak ook wordt aangetroffen als op wordt getest (dat moet ook bij niet-genormeerde stoffen als er een vermoeden is dat die stof aanwezig kan zijn)

Nood en speed

Probleem: beperkte afzetmogelijkheden voor grond en baggerspecie zonder gezondheid/milieu schade toe te brengen.

Bbk: Besluit bodemkwaliteit

Rbk: Regeling bodemkwaliteit

Wbb: Wet bodembescherming

Wm: Wet milieubeheer

VWEU: Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

A. Noodbevoegdheden (niet geschikt ivm doel en volstaan reguliere bevoegdheden)

- Inzetten als er geen alternatief is rechtmatig handelen en reguliere bevoegdheden (subsidiariteit) en inzet proportioneel is tov het te bereiken doel (proportionaliteit)
- **Wbb:** geen noodbevoegdheden, alleen mogelijkheid ingrijpen bij ongewoon voorval (zie ongewoon voorval.) Begrijp dat er wel een mogelijkheid is voor een noodregeling in belang van bescherming van de bodem?
- **Wm:** titel 17.2: maatregelen nemen bij (dreigende) milieuschade bedoeld in bijlage III van de richtlijn milieuaansprakelijkheid en schade aan beschermde soorten en natuurlijke habitats.
 - Artikel 17.10. Het bevoegd gezag kan degene die de activiteit verricht verplichten tot informatieverstrekking, het nemen van preventieve - of herstelmaatregelen of instructies geven.
 - Artikel 17.11. Rechthebbende van de locatie moet maatregelen gedogen.
 - Artikel 17.12. Degene die de activiteit verricht moet nodige preventieve maatregelen nemen bij dreiging van milieuschade
 - Artikel 17.13. Degene die activiteit verricht moet elke haalbare maatregel nemen om stoffen of schadefactoren onmiddellijk onder controle te houden, in te perken, te verwijderen of anderszins te beheersen, teneinde verdere milieuschade en negatieve effecten op de menselijke gezondheid of verdere aantasting van functies te voorkomen of te beperken
- Wm titel 17.3: artikel 17.19. Minister kan (met behulp van de sterke arm) alle maatregelen nemen die ze in het belang van bescherming van de gezondheid mens/milieu nodig acht als stoffen, mengsels of genetisch gemodificeerde organismen, dan wel handelingen daarmee, naar haar oordeel onduldbaar gevaar daarvoor opleveren.¹

Het gaat bij dit artikel om feitelijke en acute gevaarsituaties, of het daadwerkelijk optreden van effecten. Bovendien dienen deze situaties zo ernstig te zijn, dat voortduren daarvan niet geduld mag worden. De maatregelen bestaan met name uit vormen van fysiek ingrijpen en brengen geen andere rechtsplicht mee dan de plicht medewerking te geven aan de uitvoering daarvan. De maatregelen zullen van tijdelijke aard zijn.

- **Waterwet:** artikel 5.30. De beheerder is in geval van gevaar, zolang de daardoor ontstane situatie zulks noodzakelijk maakt, bevoegd de maatregelen te treffen die hij nodig oordeelt, zo nodig in afwijking van wettelijke voorschriften, met dien verstande dat hij geen maatregelen treft die in strijd zijn met de Grondwet of met internationaalrechtelijke verplichtingen.
Onder gevaar wordt verstaan omstandigheden waardoor de goede staat van een of meer waterstaatswerken onmiddellijk en ernstig in het ongerede is of dreigt te geraken (artikel

¹ Ingevoerd ter uitvoering van de CLP-verordening¹ als wel is voldaan aan de voorschriften van de CLP-verordening, maar er ondanks dat ernstig risico voor de gezondheid van de mens of voor het milieu kan optreden vanwege de indeling, etikettering of verpakking van die stof of dat mengsel (artikel 52, eerste lid, van de CLP-verordening). Bij dergelijke spoedeisende gevallen kan de Minister van VROM op grond van artikel 17.19 van de Wet milieubeheer (hierna: WM) maatregelen nemen indien stoffen of mengsels, dan wel handelingen daarmee, naar het oordeel van deze minister onduldbaar gevaar opleveren voor de gezondheid van de mens of voor het milieu.

5.28). Het zal moeten gaan om feitelijke gebeurtenissen, die tot toepassing van de in artikel 5.23 opgenomen bevoegdheid nopen omdat de normale bevoegdheden in de sfeer van het waterrecht ontoereikend kunnen zijn.

Problemen met de afzet van baggerspecie kunnen leiden tot gevolgen voor bakbeheer, dat is het bevaarbaar houden van vaarwegen. De bepaling ziet evengoed op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Aangezien de baggerspecie wel kan worden weggenomen en in elk geval benedenstrooms in hetzelfde oppervlaktewaterlichaam of stroomafwaarts gelegen oppervlaktewaterlichamen kan worden toegepast lijkt geen sprake het onmiddellijk en ernstig in het ongerede (dreigen et ge)raken van een waterstaatswerk. Uitgaan van het bepaalde in het tijdelijk handelingskader zorgt ervoor dat de waterkwaliteit niet verslechterd.

- Er is geen verplichting voor gemeente of waterschap bodemkwaliteitskaarten vast te stellen, indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing is dan ook niet een relevante optie.

B. Gedogen (matig geschikt, slechts bij hoge uitzondering)

- *wat:* bevoegd gezag dat bevoegd is tot handhaven kan in plaats daarvan gedogen. Gedogen dat in strijd met een vergunning grond- of baggerspecie met PFAS wordt opgeslagen of in strijd met regels wordt toegepast.
- *voorwaarden:* alleen in uitzonderlijke situaties: overmacht, overgang of onevenredigheid.
 - overmacht: naleving van de regels leidt tot ongewenste milieugevolgen
 - overgang: direct zicht op legalisatie, afzienbare termijn/kortdurend/tijdelijk
 - onevenredigheid: hangt af van omstandigheden van geval
- Gedogen vindt alleen plaats in uitzonderingsgevallen, mits beperkt in omvang en/of tijd, mag slechts expliciet en na zorgvuldige belangenafweging, en moet aan controle worden onderworpen. Er moet sprake zijn van een zwaarwegend belang om niet te handhaven, waarbij het belang dat ten grondslag ligt aan handhaven moet worden meegewogen.
- Gedogen is 'uit', handhaven is het parool. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft bepaald dat er door een bestuursorgaan gehandhaafd moet worden als er een wettelijke handhavingsbevoegdheid is, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden (mogelijkheid tot legaliseren, mits een evenredige belangenafweging zich daar niet tegen verzet).² De gedoogruimte is gering, uit de rechtspraak is maar een enkel voorbeeld bekend.²
- Gedogen handelen in strijd met tijdelijk handelingskader niet mogelijk (want invulling zorgplicht) en wenselijk (dan dit kader aanpassen). Voorbeeld: niet handhaven op het zonder vergunning opslaan van PFAS-houdende grond of baggerspecie als de vergunning(plicht) in de weg staat daaraan.

C. Maatregelen bij ongewoon voorval (niet geschikt, geen ongewoon voorval)

- *Wat:* nemen van maatregelen om herhaling van het ongewone voorval te voorkomen of nadelige gevolgen te beperken.
- *Voorwaarde:* het moet gaan om een ongewoon voorval. Niet in de Wm of Wbb gedefinieerd, maar Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft over ongewoon voorval in Wm bepaald dat dit inhoudt 'elke gebeurtenis in een inrichting,

² Vanaf 1998, aangescherpt in 2004 (JB 2004/293), luidt de standaardoverweging van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als het gaat om het spiegelbeeld van gedogen: handhaven, als het volgt:

"Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden kan van het bestuursorgaan worden gevergd dit niet te doen. Dit kan zich voordoen indien er concreet uitzicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in de concrete situatie behoort te worden afgezien".

ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten; dit begrip omvat derhalve zowel storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen van de inrichting als ongelukken en calamiteiten.’ Lijkt hier geen sprake van.

- **Wbb:** artikel 30. Gedeputeerde staten kunnen onverwijld de naar hun oordeel noodzakelijke maatregelen ten einde de oorzaak van de verontreiniging of aantasting weg te nemen en de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken als ten gevolge van een ongewoon voorval een geval van ernstige verontreiniging ontstaat of de bodem ernstig is of dreigt te worden aangetast.
- **Wm:** artikel 17.1. Degene die de inrichting drijft neemt, als zich een ongewoon voorval heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, de maatregelen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden verlangd om herhalen van het ongewoon voorval of nadelige gevolgen daarvan te voorkomen.

D. Zorgplicht (matig geschikt ivm doel)

- **wat:** maatregelen nemen om verontreiniging zoveel mogelijk te voorkomen. Kan op worden gehandhaafd als dit niet wordt gedaan.
- **Wbb:** artikel 13. Ieder die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.
- **Bbk:** artikel 7. Degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die zoveel mogelijk voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevegd.
- **Wm:** artikel 1.1a, eerste lid. Een ieder neemt voldoende zorg voor het milieu in acht.
- **Waterwet:** artikel 6.8. Ieder die handelingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen of het nalaten daarvan de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.
- **Let op:** De zorgplicht van artikel 13 Wbb en artikel 6.8 van de Waterwet zijn nader ingevuld met het tijdelijk handelingskader. Als het tijdelijk handelingskader wordt gevolgd staan de zorgplichten (in ieder geval) niet in de weg aan het toepassen van PFAS-houdende grond of baggerspecie. Te beargumenteren is dat op grond van die zorgplichten meer is toegestaan dan in het Tijdelijk handelingskader is opgenomen.
- Er kan worden gehandhaafd als de zorgplichten niet worden nageleefd.

E. Gebiedsspecifiek beleid stellen waar rijk beheerder is (voorbeeld diepe plas) (geschikt)

- **Wat:** toestaan dat er in (bepaalde) diepe plassen baggerspecie met hogere PFAS-waarde wordt gebracht.

- **Hoe:**
Gebiedsspecifiek beleid aanpassen als bedoeld in de Circulaire herinrichting diepe plassen (zoals ook genoemd in tijdelijk handelingskader)

Uit het tijdelijk handelingskader:

Bij het toepassen van baggerspecie in diepe plassen kan gebiedsspecifiek afgeweken worden van de bepalingsgrens bij toepassing van PFAS-houdende baggerspecie. Baggerspecie mag toch worden toegepast als er een locatie-specifieke afweging gemaakt is waarbij aangetoond is dat er minimale uitwisseling is met het grondwater (de diepe plas moet in ieder geval geohydrologisch geïsoleerd zijn). Verder kan er ook een uitzondering gemaakt worden voor baggerspecie uit de directe omgeving ("het eigen beheersgebied").

Wie? De gemeente moet in het bestemmingsplan de functie aan de locatie toekennen (functie natuur of recreatieve functie). De waterbeheerder is verantwoordelijk voor waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterstaatkundig beheer. De waterbeheerder is het waterschap voor zover het gaat om regionaal water, en Rijkswaterstaat voor zover het gaat om rijkswateren. Initiatiefnemer (degene die stoffen inbrengt) uiteraard van belang.

Mogelijke vergunningen:

- Watervergunning voor gebruik maken van waterstaatswerk of een daarbij horende beschermingszone (artikel 6.5, onder c, Waterwet)
 - Evt. ontheffing in het kader van de keur
 - Evt. ontheffing in kader van Flora- en Faunawet
 - Evt. (gemeentelijke) omgevingsvergunning
 - Evt. vergunning ogv Natuurbeschermingswet
- **Regels:** Inhoudelijke eisen voor toepassen volgen uit Besluit- en Regeling bodemkwaliteit. Voor diepe plassen geldt dat:
 - Toepassing moet functioneel zijn (artikel 5 Bbk)
 - Toepassing moet genoemd zijn in Bbk (artikel 35, onder d of e)
 - Volgens regels toetsingskader toepassen.

Vaak is het toetsingskader voor grootschalige toepassingen relevant omdat het gaat om grote hoeveelheden. Het is een keuze dit toetsingskader toe te passen, dit toetsingskader biedt voordelen aan initiatiefnemer. Regels in het Bbk voor grootschalige toepassingen niet erg geschikt voor diepe plassen, er ontstond maatschappelijke onrust, naar aanleiding daarvan handleiding en in 2008 de 'Circulaire herinrichting van diepe plassen'. De circulaire geldt totdat het Bbk en Rbk zijn aangepast en geldt als nadere invulling van de zorgplicht van artikel 7 Bbk (!).

Zorgplicht in artikel 7 Bbk: Degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die zoveel mogelijk voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

- **Let op:** Voor grootschalige toepassingen hoeft niet te worden voldaan aan eisen ten aanzien van generiek en gebiedsspecifiek beleid (artikel 63 Bbk). De circulaire (handreiking) introduceert wel weer een generiek en gebiedsspecifiek toetsingskader voor grootschalige toepassingen in een diepe plas.
- **Toepassen/storten:** Als geen sprake is van functionele toepassing, dan geen sprake van toepassen, maar van verwijderen van afvalstoffen (storten)!

F. Beperken invoer uit het buitenland (niet geschikt voor import uit EU-landen)

- **Wat:** beperken invoer van grond- en baggerspecie uit de EU of daarbuiten
- **Voorwaarden** binnen EU: belemmering op het vrije verkeer van goederen binnen de Europese Unie in beginsel niet toegestaan. Kwantitatieve in- en uitvoerbeperkingen en maatregelen van gelijke werking als een kwantitatieve in- en uitvoerbeperkingen (artikel 34 en 35 VWEU).

- In artikel 36 VWEU is een uitzondering opgenomen: De bepalingen van de artikelen 34 en 35 vormen geen beletsel voor verboden of beperkingen van invoer, uitvoer of doorvoer, welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van de openbare zedelijkheid, de openbare orde, de openbare veiligheid, de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten, het nationaal artistiek historisch en archeologisch bezit of uit hoofde van bescherming van de industriële en commerciële eigendom. Deze verboden of beperkingen mogen echter geen middel tot willekeurige discriminatie noch een verkapte beperking van de handel tussen de lidstaten vormen.
- Tegenhouden van grond- en baggerspecie die volgens Nederlandse regels wel mag worden toegepast of gestort is niet goed mogelijk. Extra controle of grond of baggerspecie uit het buitenland aan de Nederlandse kwaliteitseisen voldoet is uiteraard wel mogelijk. Buitenlandse grond en baggerspecie die sterk is vervuild en niet aan de eisen voor hergebruik voldoet mag op grond van EVOA niet in Nederland worden geïmporteerd.
- *Voorwaarden buiten EU:* hangt af van eventuele overeenkomsten met die landen.
- *Export:* omgekeerd geldt voor het brengen van de grond- en baggerspecie naar andere landen binnen de EU dat grond en baggerspecie niet kan worden geweigerd als aan de daar geldende regelgeving wordt voldaan.

G. Overige opties:

- **(tijdelijk) storten, opslaan van PFAS-houdende grond en baggerspecie**
Zie punt 7 van het Tijdelijk handelingskader.
- **Reinigen, saneren, aanpassen tijdelijk handelingskader of Bbk/Rbk**
Niet in deze notitie opgenomen ivm spoedkarakter.

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
Cc: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DCO
Sent: Sun 11/10/2019 7:18:25 PM
Subject: wvl Noodwet Wilders en plan (10)(2e)
Received: Sun 11/10/2019 7:16:27 PM

Dank allen!

Hieronder de wvl

Wvl PFAS – Wilders opslag regio:

- Goed dat Wilders meedenkt aan oplossingen
- In de praktijk is dit er al. Indien bij een project grond vrij komt waarvoor vanwege PFAS geen bestemming voor kan worden gevonden kan deze tijdelijk worden opgeslagen. Dit kan voor 6 maanden buiten vergunde inrichting (bijv op bouwlocatie zelf) en minimaal 3 jaar daarbinnen (bijv grondbank).
- We zorgen dat deze optie bekender wordt en zullen via de Taskforce inventariseren of het op bepaalde plaatsen alsnog een knelpunt vormt en hoe we dat op kunnen lossen.

Wvl PFAS voorstellen (10)(2e)

Hij stelt voor: hogere generieke achtergrondwaarde van 3 microgram per kg (i.p.v. de huidige 0,1) omdat waardes onder 3 niet nauwkeurig te bepalen zijn. Alternatief is om de ondergrens van 0,1 tijdelijk buiten werking te stellen omdat er onder 3 geen aantoonbare gezondheidsrisico's zijn.

- We zijn allemaal, van gemeenten, Waterschappen, RWS, met man en macht in het hele land aan het werk om projecten los te trekken.
- Over het nauwkeurig meten - dit is een terecht punt waar de sector aandacht voor heeft gevraagd. Er loopt op dit moment een onderzoek naar. Afwijkingen lijken niet heel groot te zijn. Het advies van het RIVM hierover verwacht ik snel.
- Het voorstel om de PFAS-achtergrondwaarde zonder onderbouwing voor heel Nederland vast te stellen op 3 is niet verantwoord en in strijd met de wet (regeling bodemkwaliteit) die stelt dat vuile grond niet verspreid mag worden naar schone grond.
- Ik heb het RIVM gevraagd om z.s.m. met een wetenschappelijk onderbouwde landelijke achtergrondwaarde te komen. Deze is 1 december beschikbaar en zal de ruimte voor grondverplaatsingen vergroten. Ondertussen werken we keihard om projecten los te trekken.

Bij doorvraag over de bepalingsgrens:

- De wet stelt dat daar waar een giftige stof in de bodem wordt aangetroffen maar waar nog geen normen voor zijn, je niets met de grond doen totdat er een beleidskader is dat aangeeft hoe ermee om te gaan. Dit is de zorgplicht.
- Je kan PFAS aantreffen, meten, vanaf 0,1, dat is de bepalingsgrens. De 0,1 is dus de praktische uitwerking van de wettelijke bepalingen.

Bij doorvraag of je die wettelijke bepalingen wil aanpassen - al dan niet tijdelijk:

- Nee.

LNV lijn tav stikstof

- Goed dat alle partijen meedenken aan een oplossing van de stikstofproblematiek.
- Het kabinet komt komende week met maatregelen om de bouw weer vlot te trekken.
- Alle oplossingsmogelijkheden worden daarin serieus bekeken.
- Ook spoedwetgeving zal hierin worden meegenomen.
- De RvS heeft zich duidelijk uitgesproken. Alle oplossingsmogelijkheden zullen moeten passen in die uitspraak.

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:42

Aan: (10)(2e) - DCO

CC: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: Noodwet Wilders en plan (10)(2e) - spreeklijn (10)(2e)

Ha (10)(2e),

Bij deze reactie op voorlopige lijn van AZ. Met dank aan (10)(2e).

Groet (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK
Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - BSK
Cc: (10)(2e) - BSK
Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS
Datum: maandag 11 november 2019 21:13:55

(10)(2e)

Dank, goed bezig

De taak van de taskforce is toch breder:

- Ook adviezen voor de lange termijn
- partijen bi elkaar brengen

En verzin maar meer.

Ik weet niet of ik namens lenW in taskforce of (10)(2e)

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Datum: maandag 11 nov. 2019 4:03 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: FW: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Zie onderstaande. Lijkt erop dat we voor de bezoldiging van (10)(2e)(10)(2e) vast zitten aan de constructie van een vergoeding per vergadering op basis van een percentage van schaal 18. Dat betekent dat we het aantal uren per vergadering moeten inschatten (b.v. 2 uur vergaderen + 4 uur voorbereidingstijd) en dat we a.d.v. zijn tarief van 150 euro/uur dan het gewenste percentage van schaal 18 berekenen.

Bijgaand nog een paar opmerkingen op het instellingsbesluit. Na de eerste vergadering van de taskforce woensdag en na het debat donderdag (waarna VNO-NCW wellicht wel kiest voor deelname) kunnen we het instellingsbesluit hopelijk de lijn in doen.

Groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien - Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: 06 (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e)(10)(2e) - BSK
Verzonden: maandag 11 november 2019 15:43
Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Een van de opmerkingen die ik uit het overleg met (10)(2a)(10)(2e)(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) heb gekregen is dat de vergoeding volgens onderstaande niet voldoet. Bedoeling is dat (10)(2e) van (10)(2e) een vergoeding krijgt die overeenkomt met zijn tarief van (10)(1c) per uur. Hij is ZZP'er en heeft een BTW nummer. (10)(2e) gaf aan dat er i.i.g. inkoopplan aan verbonden moet zijn.

Ik begreep van (10)(2e) dat de Kaderwet adviescollege niet een constructie van declaratie van gemaakte uren toestaat. Als dat klopt dan zijn er twee opties: een vast bedrag per vergadering of een verhoging van de 3%. In beide gevallen is het nodig dat ik aan (10)(2e) vraag hoeveel uren per vergadering (= vergadertijd + voorbereidingstijd) nodig zijn. Dan weet je aan de hand van zijn tarief het vaste bedrag per vergadering of kun je berekenen welk percentage hier tegenover staat.

Klopt deze aanpak?

Groet,

(10)(2e)

Artikel 6

P.M. Aan de voorzitter van de taskforce wordt een vergoeding per vergadering toegekend. De vergoeding per vergadering bedraagt 3% van het maximum van schaal 18 van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984. De voorzitter van de taskforce heeft tevens recht op een vergoeding van reiskosten overeenkomstig het Reisbesluit Binnenland.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Menen - Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 6 november 2019 12:45

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Beste (10)(2e)

Ik heb al je opmerkingen en tekstsuggesties verwerkt (zie het hierboven bijgevoegde document).

Het is niet nodig om in het instellingsbesluit te vermelden dat de taskforce tevens rapporteert aan het bestuurlijk overleg.

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)s@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 16:50

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Dank voor de voorzet!!!

Ik heb alvast zo veel mogelijk in tekstsuggesties naar het besluit gekeken. Zie bijgaand.

Vrijdag om 9:00 hebben (10)(2e) en ik weer een gesprek met (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e). Het zou wel mooi zijn als we een concept aan hem kunnen mailen morgen of donderdag. Minister gaat erover maar het is wel handig om commentaar van de aanstaande voorzitter te krijgen. Is dat mogelijk/gebruikelijk om te doen?

Groet,
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien - Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 15:04

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Urgentie: Hoog

Beste (10)(2e)

Hierbij zend ik je een eerste (tentatieve) opzet voor een instellingsbesluit PFAS-taskforce.

Vriendelijke groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 11:13

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Urgentie: Hoog

Ha (10)(2e)

Kijk jij hier met spoed naar. Er moet instellingsbesluit PFAS-taskforce komen. Neem besluit PAS-commissie maar als voorbeeld? Dan even contact leggen met (10)(2e). OK?

(10)(2e)

IenW Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | HBJZ Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken | AWW Algemeen
Wetgevingsbeleid en Wegenverkeersrecht
Rijnstraat 8 (10)(2e) | Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 10:31

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: instelling taskforce PFAS

Hoi (10)(2e),

De stas heeft een taskforce toegezegd om de problemen met PFAS te helpen oplossen. Ze heeft hiervoor (10)(2e)(240)(2e) gevraagd, die heeft ook geaccepteerd.

De andere leden worden nog gezocht.

(10)(2e) zou het op dezelfde manier willen regelen als voor de PAS commissie, per besluit. Ik begreep van (10)(2e) dat ik hiervoor bij jou moet zijn. Kan jij me inderdaad verder helpen?

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e), (2e) - BSK
Aan: (10)(24 (10)(2e)) - DBQ
Cc: (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - DGWB
Onderwerp: reactieoplobbydocumenthbhw (002)
Datum: maandag 11 november 2019 15:51:38
Bijlagen: [reactieoplobbydocumenthbhw \(002\).docx](#)

Ha (10)(2e),
Reactie op lobby stuk.
Groet (10)(2e)

Reactie op lobbydocument VNO (PFAS 20191109) verwerkt in tekst.

De afgelopen tijd hebben wij intensief overlegd met onze leden over de aanpak van en oplossingen voor de PFAS-crisis. Er is sprake van een geladen stemming, maar wij menen dat er twee mogelijke uitwegen uit de impasse zijn.

Landelijke kwaliteitskaart goed idee, maar geen oplossing

Het opstellen van een landelijke bodemkwaliteitskaart is op zichzelf een goed idee, maar er is in de praktijk niet altijd zeker wat de mogelijkheden zijn. Bovendien moet de gemeenteraad eerst de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart aanpassen, wat tot vertraging kan leiden.

Reactie:

Er is geen sprake van het opstellen van een landelijke bodemkwaliteitskaart, alleen van het voornemen om een informatieve kaart te maken met beschikbare lokale bodemkwaliteitskaarten. Deze kunnen een grondslag bieden voor het vaststellen van lokale maximale waarden en het afgeven van milieuverklaringen over de kwaliteit van toe te passen grond en baggerspecie en de bodem waarop zij worden toegepast, zonder dat hiervoor individuele keuringen nodig zijn.

Om aan wensen op dit punt tegemoet te komen is er inmiddels een ontwerp van een wijziging van het Besluit bodemkwaliteit opgesteld, dat maandag 11 november al in procedure gaat. Deze spoedwijziging geeft gemeenten de mogelijkheid om in plaats van de uitgebreide uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht de reguliere procedure te volgen en besluiten over gebied specifiek beleid door de W in plaats van de gemeenteraad te laten nemen. Gemeenten en waterbeheerders kunnen ook nu al lokaal beleid voeren en daar zijn ook goede voorbeelden van. Het kabinet ondersteunt gemeente met kennis en expertise.

Om die reden stellen wij hierna twee andere oplossingen voor.

1. Voer het Besluit Bodemkwaliteit consequent uit door een “bepalingsgrens op basis van betrouwbare metingen”.

Onze eerste oplossing is gebaseerd op het gegeven, dat op basis van het Besluit bodemkwaliteit PFAS slechts mag worden genormeerd, als de vastgestelde norm *betrouwbaar* kan worden gemeten. Op 7 november jl. is het rapport van DrechtConsult verschenen. Het rapport toont aan, dat PFAS in grond en bagger pas betrouwbaar kan worden gemeten boven een concentratie van 3,0 microgram per kg. De huidige metingen kennen een hoge mate van onbetrouwbaarheid: voor dezelfde grond is er bijvoorbeeld een onzekerheidsmarge van een factor 9. Dit rapport levert nieuwe feiten die bij opstelling van het Tijdelijk Handelingskader nog niet bekend waren. Op grond hiervan moet het Tijdelijk Handelingskader worden aangepast om in overeenstemming te zijn met het Besluit Bodemkwaliteit. De norm bij ontbreken van achtergrondwaarden moet geen 0,1, maar 3,0 microgram per kg bedragen.

Reactie:

Vergelijkbaarheid tussen de labs. - Stelling is dat de bepalingsgrens niet 0,1 maar 3 is. RIVM is niet overtuigd op basis van het bijgeleverde onderzoek van DrechtConsultant. RIVM geeft aan dat voor een gedegen ringonderzoek het noodzakelijk is dat een opzet gekozen wordt waarbij meer monsters over een groter concentratiebereik worden geanalyseerd. Het verdient daarbij ook de aanbeveling om in het ontwerp van de ringtest één of meer specialistische laboratoria op te nemen die in staat zijn om lagere rapportagegrenzen te halen. Onderzoek loopt, daarin zal ook informatie uit onderzoek DrechtConsult in mee worden genomen. Timing volgt zsm

Meetonzekerheden zijn in de wetenschap onvermijdelijk en met de bestaande kennis en technieken niet te voorkomen. Dit staat los van de normstelling. De bemonsteringen en metingen zijn bedoeld om na te gaan of aan de gestelde norm wordt voldaan. Bij de handhaving van de norm wordt rekening gehouden met eventuele onzekerheidsmarges en niet te voorkomen onnauwkeurigheden.

Daarom zal met de labs een vaste onzekerheidsmarge worden vastgesteld die voor ieder lab geldt. Met labs wordt overlegd op welke wijze dit het beste kan worden vastgelegd zodat hierover geen misverstanden meer bestaan.

2. Tijdelijk buitenwerking stellen van de 0,1 microgram als "bepalingsgrens"

Een tweede oplossing is het tijdelijk buiten werking stellen van de gehanteerde 'norm' van 0,1 microgram per kg. Ook dit vergt aanpassing van het Tijdelijk Handelingskader. Ook bij deze oplossing wordt niet getornd aan de risiconormen voor de gezondheid, die door het RIVM op 5 maart 2019 zijn vastgesteld op 3-7-3-3 microgram per kg. Beneden deze normen treedt geen gezondheidsschade op. Het tijdelijke buiten werking stellen van de "bepalingsgrens" van 0,1 microgram per kilogram levert dus in dit opzicht geen enkel risico op. Voor grond met PFAS-waarden boven deze gezondheidswaarden dient dan het stand still-beginsel volledig intact te blijven. Daarmee wordt voorkomen dat grond wordt vermengd met grond met een lagere PFAS-waarde. Deze tijdelijke aanpassing van het Tijdelijk handelingskader duurt tot er een werkbare uitvoeringsmodus is gevonden. Ons voorstel is dit te laten vaststellen door de Taskforce (1012e)

(1012e)

Reactie:

- Dit voorstel is een belangrijke afwijking is van het bodembeleid en de bijbehorende wetgeving van de afgelopen jaren. De vraag is of daarin wel moet worden meegegaan, zeker nu niet kan worden uitgesloten dat er op korte termijn (opnieuw) stoffen in grond en baggerspecie worden ontdekt waarvan het vermoeden bestaat dat deze risico's opleveren voor mens en milieu.
- Juridisch is het ook lastig, dit komt neer op het gedogen van overtredingen van de zorgplicht en staat ook op gespannen voet met het daaraan ten grondslag liggende voorzorgsbeginsel. De bepalingsgrens van 0,1 wordt niet in alle situaties gehanteerd, voor zover op grond van de nu beschikbare informatie al duidelijk is geworden dat dit niet nodig is, maar moet wel het uitgangspunt blijven in situaties waarin nog te weinig wetenschappelijke informatie bestaat om iets verantwoord te kunnen zeggen over de risico's van verspreiding van PFAS via grond- en oppervlaktewater en de consequenties daarvan. Op lokaal niveau kan meer informatie beschikbaar zijn over achtergrondwaarden en PFAS-gehalten in grond en baggerspecie die aanleiding kan zijn om gebiedsspecifiek beleid vast te stellen.

Wel aanvaardbare (nood)oplossingen zouden kunnen zijn:

- Indien bij een project grond vrijkomt waarvoor vanwege PFAS geen bestemming voor kan worden gevonden kan deze tijdelijk worden opgeslagen. Dit kan voor 6 maanden buiten vergunde inrichting en minimaal 3 jaar daarbinnen
- Het voorzorgsbeginsel als beleidsuitgangspunt en de zorgplicht (als tot bedrijven gerichte norm) kennen een redelijkheidstoets. Wat betreft de zorgplicht ligt die besloten in 'redelijkerwijs'. Gemeenten en/of waterschappen moeten hiermee rekening houden bij de toepassing van de zorgplicht. De normen die in het Tijdelijk handelingskader zijn opgenomen, zijn dus niet, zoals de normen die in de Regeling bodemkwaliteit zijn opgenomen, 'in beton gegoten'. Bij de interpretatie van 'redelijkerwijs' moeten de consequenties voor andere belangen dan het milieubelang, worden afgewogen tegen het milieubelang dat in het geding is en dat bij de afweging voorop staat. De normen in het Tijdelijk handelingskader zijn als een invulling van de zorgplicht bedoeld en geven weer wat naar huidige inzichten in het algemeen als toepassingsnormen moeten worden beschouwd. Als er op gebiedsniveau vanwege de specifieke omstandigheden die zich daar voordoen, aanleiding bestaat om in algemene zin afwijkende toepassingsnormen te hanteren, is dat (mits goed onderbouwd) mogelijk. VNO zou dan bij voorkeur moeten aangeven welke projecten nu in gevaar komen en niet kunnen wachten om maatschappelijke redenen.

Artikel 7

Degene die bouwstoffen, grond of baggerspecie toepast en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een oppervlaktewaterlichaam ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die zoveel mogelijk voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.

Wij stellen voor om het grondverzet weer vlot te trekken door één van de hiervoor toegelichte maatregelen.

~~(10)(2e)~~ (10)(2e)
(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl;
(10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Mon 11/11/2019 8:55:21 AM
Subject: FW: toepassing baggerslib op het land en in het water
Received: Mon 11/11/2019 8:55:22 AM

H

Graag antwoord voorbereiden, dat ik morgen kan sturen.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@waterbouwers.nl>
Datum: maandag 11 nov. 2019 8:34 AM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@waterbouwers.nl>
Onderwerp: toepassing baggerslib op het land en in het water

Beste (10)(2e) en (10)(2e),

De Minister heeft aangegeven nieuwe grenswaarden te willen vaststellen, maar dan gebaseerd op de vele metingen vorige week aangeleverd konden worden. De vraag is of dit een oplossing gaat zijn voor bagger. Verruiming gaat er waarschijnlijk namelijk alleen voor de landbodem komen. Of is dit niet het geval?

De meeste bagger wordt namelijk niet op de landbodem toegepast (daar is fysiek geen ruimte voor; of civieltechnisch niet te gebruiken (slap)). De meeste bagger wordt in diepe plassen toegepast. Waterschap Brabantse Delta geeft bijvoorbeeld aan dat ze 80% van al het baggerslib wel op moeten slaan in zandputten omdat er elders geen ruimte voor is. Benedenstrooms toepassen kan alleen maar bij de wat grotere vaarwegen en dan alleen bij kleinere hoeveelheden. In Brabant bijvoorbeeld zijn er geen mogelijkheden op het benedenstrooms toe te passen. Het 'op het land verwerken' bij (10)(2e) die een ontvangstplicht heeft, is geen oplossing voor binnenstedelijk baggerwerk en vindt alleen maar plaats in het geval van sloten. Ook landdepots worden steeds minder vaak op het land toegepast. Het baggerslib van baggerwerkzaamheden van de grote vaarwegen (RWS) gaat eveneens naar zandputten of depots. Graag verneem ik dan ook van jullie op basis van welke analyses en rapporten jullie het advies kunnen geven dat we wat baggerslib betreft 'er wel veel kan' zoals het te verwerken op het land of benedenstrooms. Is er een inventarisatie van grondstormen gemaakt? Is bekend welke hoeveelheden baggerslib er in depots gaan? Zijn waterschappen bij de analyses betrokken?

Zolang de (detectie)norm niet verhoogd wordt, blijft het baggerprobleem bestaan. Omdat het lokaal maatwerk voor diepe plassen tot geen resultaat leidt (geen bevoegd gezag durft dit aan), zal er dus ook generiek een hogere norm voor diepe plassen moeten komen. Zowel voor binnen- als buitendijkse plassen. Uiteraard moet er tevens gekeken of er een risico is op contaminatie van drinkwater, indien er een waterwingebied in de nabijheid van de zandput zich bevindt.

Eerder heb ik jullie gemaaild, maar tot op heden heb ik van jullie de afgelopen maand geen antwoorden of reactie gekregen op mijn e-mails. Ik snap dat PFAS een gevoelig dossier is. Maar een ontvangstbevestiging en een generieke reactie op mijn vragen is denk ik niet te veel gevraagd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

 VERENIGING VAN
WATERBOUWERS
Vereniging van Waterbouwers
Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag

T (10)(2e)

E (10)(2e)@waterbouwers.nl

W www.waterbouwers.nl

Disclaimer

The information contained in this communication is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the use of the individual or the entity to whom it is addressed and the others authorised to receive it. In case of unintentional reception of this e-mail, please notify the sender immediately by return e-mail. If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance of the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful.

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Mon 11/11/2019 8:56:56 AM
Subject: FW: diepe plassen en PFAS
Received: Mon 11/11/2019 8:57:08 AM

En graag deze erbij betrekken

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@waterbouwers.nl>
Datum: woensdag 06 nov. 2019 5:55 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@waterbouwers.nl>
Onderwerp: diepe plassen en PFAS

Beste (10)(2e)

Goed om elkaar maandag jl. gesproken te hebben. In de gesprekken over PFAS en de grenswaarden constateer ik dat er veel niet bekend is over de functies van de 'diepe plassen' of de 'zandputten'. Ook na de Zembla uitzending over het 'ver-ondiepen' van diepe plassen denk ik dat de Rijksoverheid de plassen als een risico ziet voor de volksgezondheid. Of van mening is dat er ander beleid moet komen op basis waarvan de risico's voor de volksgezondheid gereduceerd kunnen worden. Met dat laatste kan ik het overigens zeer eens zijn.

Eerder is in de Tweede kamer in een brief van 11 december jl. door de Staatsecretaris aangegeven dat er met aandacht gekeken wordt naar de kwaliteit van de bodem en het leefgebied van diepe plassen en zandputten. Ik citeer de inleiding van de genoemde brief: "De afgelopen maanden is veel aandacht geweest voor het gebruik van grond en baggerspecie. Ik heb daar zorg over. Ik vind het belangrijk dat zwakke schakels in de keten van ontgraven, reinigen, opslaan, verhandelen en toepassen van grond en baggerspecie worden verstevigd zodat dit op een duurzame en verantwoorde wijze plaatsvindt. Mijn visie op de hele keten van duurzaam hergebruik van grond ontvangt u separaat."

In de brief wordt vooral gesproken over de aanvoer van grond en baggerslib uit België, bij gebrek aan materiaal uit Nederland. Er wordt gesproken over een enquête onder waterschappen en RWS die alleen betrekking heeft op verondieping van plassen. In de brief is geen analyse opgenomen van grondstromen waarbij op basis van de oorsprong gekeken wordt naar de functie van de plassen voor de gehele (bouw) grondstoffen keten.

Zandputten hebben een belangrijke functie om te zorgen voor opslagcapaciteit die elders niet te vinden is. Juist voor werken van Rijkswaterstaat en waterschappen. Het verondiepen van plassen heeft bijvoorbeeld niets te maken met de opslag van baggerslib zoals dit vrijkomt bij werkzaamheden in Nederland. De feitelijke functie van zandputten is in alle door ons gelezen beleidsdocumenten en beleidsbeslissingen onderbelicht. Tijdens een overleg met de Vereniging van Waterbouwers heeft bijvoorbeeld waterschap Brabantse Delta aangegeven dat alle vrijgekomen grond bij (bagger)werkzaamheden voor 80% moet worden opgeslagen in diepe plassen omdat er op het land geen opslagcapaciteit is. Zo geldt dit voor meer (niet alle overigens) waterschappen. Bij grootschalige bouwwerkzaamheden als bij project 'overnachtingshaven Spijk' van Rijkswaterstaat komt 3 miljoen kuub zand vrij dat deels beschikbaar is voor toepassingen op het land en deels moet dit worden opgeslagen in putten. Schiphol NV gaat bijvoorbeeld in 2020 een nieuwe terminal bouwen, waarbij er voor miljoenen kuubs grond moet worden verzet. Momenteel loopt de gunning van de werkzaamheden. Opslag op land is geen optie, daar is geen plaats voor. Dat zou tot een heuvelandschap in en om Schiphol leiden. Juist in het kader van hergebruik is tijdelijke opslag in zandputten de meest gewenste optie. De

Tevens maken we je attent op de normen die in België en Duitsland gelden voor PFAS. Deze normen liggen beduidend hoger dan in Nederland. Op basis van nieuwe inzichten rondom de schadelijkheid van PFAS is de verwachting dat ook in Duitsland en België meer onderzoek zal plaatsvinden. Waarna mogelijk normen worden aangepast. Maar in België en Duitsland wordt eerst onderzoek gedaan, waarna er beleid gemaakt wordt. Het spreekt voor zich dat de Waterbouwers graag een Europese norm zien voor PFAS. Tijdens de stakeholderbijeenkomst van maandag 4-11 jl. is hier tijdens de door jouw geleide workshop (waarvoor dank!) een toelichting op gegeven door (10)(2e) (10)(2e), dat onderdeel is van het Belgische DEMA. Indien gewenst kan hij je meer informatie verstrekken.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Disclaimer

The information contained in this communication is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the use of the individual or the entity to whom it is addressed and the others authorised to receive it. In case of unintentional reception of this e-mail, please notify the sender immediately by return e-mail. If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance of the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful.

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @vng.nl; (10)(2e) (10)(2e) @ipo.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl
From: (10)(2e)
Sent: Mon 11/11/2019 1:55:28 PM
Subject: RE: Directeurenoverleg Bodem
Received: Mon 11/11/2019 1:55:35 PM

Dag (10)(2e)

Door het verplaatsen van de vergadering kan ik er helaas niet bij zijn.

Graag de overige vergadering in afstemming met de secretariaten plannen zodat wij ook kunnen aanschuiven.

Ik heb naast algemene dingen: taakopdracht Tasforce, communicatie, actuele stand van zaken twee aanvullende knelpunten waar ik graag aandacht voor vraag:

- Lozingsnormen PFAS

wij horen van meerdere waterschappen dat vergunningverlening voor effluent afkomstig van rwzi of directe lozing op oppervlaktewater het lastig is omdat er geen lozingsnormen zijn voor PFAS. Grondbanken, baggerdepots en reinigers gaan dan mogelijk toch hun vergunning aanpassen voor PFAS. Grond lijkt redelijk te reinigen maar dan komt de PFAS in de waterfase? In de aanvraagprocedure wordt de Algemene Beoordeling methodiek (ABM) doorlopen en vervolgens doet het bevoegd gezag een immissietoets. Daaruit wordt bepaald welk zuiveringstechniek wordt toegepast. Meestal Best Beschikbare Techniek (BBT). Voor PFAS is tot nu toe de enige techniek koolstoffilters die na gebruik moeten worden afgevoerd en verbrand in België (boven de 1000 graden). Het RIVM heeft rondom de casus Chemours ad-hoc normen afgeleid voor GenX en PFOA in oppervlaktewater. Verder is er een hele strenge KRW norm voor PFOS in oppervlaktewater. Voor overige PFAS is er nog niks aan normen. RWS heeft hier ook mee te maken. Wat waterschappen en RWS helpt is als er lozingsnormen komen voor PFAS. Op dit moment is er weinig handelingsperspectief voor de waterschappen. Het zou helpen als I&W hiervoor opdracht kan geven aan het RIVM.

- Standaard analysepakket

Gesproken met bronbemalers gesproken en Gasunie. Betreft bemalingen voor werk uitvoeren in het droge. Denk aan kabels/leidingen. Water wordt opgepompt en elders geloosd. Er is een standaard analysepakket waar nog geen PFAS in zit. Is wel een aandachtspunt. En in het buitengebied hebben veel mensen een bron geslagen voor eigen gebruik. Ook hier geldt dat PFAS niet in het standaardpakket zit.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Postbus 93218 | 2509 AE | Den Haag

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @uvw.nl

@waterschappen | www.uvw.nl

Van: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:37

Aan: (10)(2e) ; (10)(2e) (10)(2e)

CC: (10)(2e) (10)(2e) - BSK ; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - DBO

Onderwerp: Directeurenoverleg Bodem

H (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e)

13 november om 10.00 uur stond ons directeurenoverleg bodem gepland. Helaas kan (10)(2e) niet en blijkt de eerste bijeenkomst van de taskforce dan ook te zijn gepland, waar ik namens IenW aan zal deelnemen, bij afwezigheid van (10)(2e). Kortom ik wil graag het overleg verzetten.

(10)(2e) en ik hebben op 13 november om 15.30 uur tijd, dus dan wil ik graag het overleg verplaatsen naar 15.30 uur, in de hoop dat jullie dan ook kunnen.

Graag hoor ik ook van jullie welke besprekspunten er voor een ieder zijn.

Het volgende overleg is gepland op 5 december van 11.00 tot 12.00.

Graag nog even bevestigen of een ieder dan aanwezig kan zijn.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @vng.nl>

Verzonden: zondag 10 november 2019 13:26

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) @uvw.nl

Onderwerp: Fwd:

100392

0406

Verstuurd vanaf mijn iPad
Begin doorgestuurd bericht:

Van: (10)(2e)@vng.nl

Datum: 8 november 2019 om 16:45:49 CET

Aan: (10)(2e)@minienw.nl

(10)(2e)

(10)(2e) wordt onze vertegenwoordiger in de taskforce.

Wat betreft de datum voor het directeuren-overleg: is gepland op moment dat ik samen met BZK en anderen in sollicitatie commissie zit voor directeur van gezamenlijk instituut. Kan ik dus echt niet.

Zag dat we op dezelfde dag ook nog een kennismaking hebben: 13 november om 15.30 uur. Is het dan niet mogelijk dat de anderen aansluiten?

Groet,

(10)(2e)

Verstuurd vanaf mijn iPad

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e) - DGRW[(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) - BSK[(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) p.
(10)(2e) - BSK[(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) - DBO[(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e),
(10)(2e) - DGRW[(10)(2e)@minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Mon 11/11/2019 4:14:46 PM
Subject: DGWB/WOM M MIWO - Voorbereiding catshuisoverleg met bouwsector PFAS en stikstof
Received: Mon 11/11/2019 4:14:47 PM
[DGWB WOM M MIWO - Voorbereiding catshuisoverleg met bouwsector PFAS en stikstof.DOCX](#)

Allen,
Zie bijgevoegd een aangepaste nota ter voorbereiding op het Catshuisoverleg.

Ik heb aanpassingen gedaan op basis van opmerkingen van (10)(2e) en (10)(2e).

Groet, (10)(2e)

-----< HPE Records Manager recordgegevens >-----

Recordnummer: IENW/BSK-2019/240224
Titel: DGWB/WOM M MIWO - Voorbereiding catshuisoverleg met bouwsector PFAS en stikstof

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DBO
Sent: Mon 11/11/2019 7:06:26 PM
Subject: FW: Nieuwe digitale nota voor M IenW en M MenW van RWS inzake Nota ter info: toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS
Received: Mon 11/11/2019 7:06:28 PM
[Nota ter info M IenW \(M MenW\) toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS.tr5](#)
[Nota ter informatie toelichting nav vragen over openstelling baggerdepots voor PFAS.DOCX](#)
[Nota ter info M MenW \(M IenW\) toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS.tr5](#)
[Nota ter informatie toelichting nav vragen over openstelling baggerdepots voor PFAS.DOCX](#)

Hierbij! Heb het zelf nog niet gelezen.

Van: (10)(2g) <(10)(2g)@minienw.nl>
Verzonden: maandag 11 november 2019 15:49
Aan: (10)(2g) <(10)(2g)@minienw.nl>; (10)(2g)
<(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2g) <(10)(2g)@frd.shsdir.nl>; (10)(2e) - DBO
<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: Nieuwe digitale nota voor M IenW en M MenW van RWS inzake Nota ter info: toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS

Beste collega's,

Hierbij een nieuwe digitale nota inz. Nota ter info: toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS.
Graag het groentje digitaal in HPRM bij je eigen rondzendmap (voor M en S) plaatsen en de record-actie DBO-advies voltooien, zodat de stukken digitaal naar de minister M IenW en M MenW kunnen gaan.

team M IenW- RONDZENDMAP-2019/11620
en voor
team M MenW - RONDZENDMAP-2019/11727

Beslistermijn

Geen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Bestuursondersteuning
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

(10)(2e)

(10)(2e)@minienw.nl

(10)(2e)

Recordnummer : RONDZENDMAP-2019/11620
Titel : Nota ter info M IenW (M MenW): toelichting nav vragen M over nota baggerdepots en PFAS

Recordnummer : RONDZENDMAP-2019/11727

Ministers IenW & W&M

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T (10)(2e)
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e)@rws.nl

Datum

8 november 2019

Kenmerk

RWS-2019/40449

nota ter informatie

Antwoord op vragen bij nota over baggerdepots irt
PFAS

Inleiding

Met nota RWS-2019/39940 heb ik u een besluit voorgelegd de rijksbaggerdepots weer open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. U heeft ingestemd met dit besluit. In de stikstofbrief van LNV wordt hierover een passage opgenomen. U heeft wel nog een aantal vragen ter verduidelijking gesteld. Daar geef ik in (de toelichting bij) deze nota antwoord op.

Samenvatting, kern of boodschap

In de toelichting bij deze nota vindt u de antwoorden op uw vragen.

Ik heb de redeneerlijn om over te kunnen gaan tot openstelling van de baggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie afgestemd met de IG. Graag vat ik hier de belangrijkste argumenten om de rijksdepots open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat nog even samen:

- De specie die door openstelling weer naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd is in die mate vervuild dat het ook nergens anders heen kan. Feitelijk bieden de baggerdepots dan ook de enige oplossing voor deze baggerspecie;
- De situatie wordt er door openstelling dan ook per saldo beter op: sterk vervuild baggerspecie wordt onttrokken aan het milieu door het te storten in de depots. RWS gaat er ook van uit dat de situatie in (het effluent van) de depots zal niet (veel) slechter worden. De reeds aanwezige baggerspecie in de depots bevat namelijk zeer waarschijnlijk ook al PFAS;
- Door openstelling wordt ook extra PFAS aan het milieu onttrokken omdat het wordt opgeslagen in het depot doordat het zich heeft gehecht aan de baggerspecie;
- En tenslotte wordt mogelijk vanuit een deel van het PFAS definitief uit milieu verwijderd als bv. wordt overgegaan tot filtering van het effluentwater uit de depots en verbranding van het residu. Dit geldt als maatregelen nodig en mogelijk en proportioneel zijn wanneer blijkt dat de kwaliteit van het oppervlaktewater verslechterd door een toename van het PFAS gehalte in het effluent.

paraaf

(10)(2e)

Tot slot hecht ik eraan –wellicht ten overvloede- te benadrukken dat de openstelling van de rijksbaggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie alleen gaat over baggerspecie dat, los van PFAS, in die mate vervuild is dat aan de vigerende acceptatiecriteria wordt voldaan. De openstelling van de rijksbaggerdepots biedt dus geen oplossing voor licht vervuild baggerspecie dat PFAS bevat. De openstelling biedt dan ook slechts voor een deel van de stagnerende baggerprojecten soelaas. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht hiervan.

Datum

8 november 2019

Kenmerk

RWS-2019/40449

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Toelichting

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

U heeft de volgende vragen gesteld naar aanleiding van bovengenoemde nota:

1. Wanneer kan grond en baggerspecie naar een rijksbaggerdepot? Hoe streng wordt gecheckt of alle andere opties van de afvalladder zijn doorlopen?

Het accepteren van grond en baggerspecie in depots is gebonden aan regelgeving. Voordat deze geaccepteerd mogen worden moet hieraan worden voldaan. In deze regelgeving zijn ook de stappen van de afvalladder opgenomen. Er is een verschil tussen grond en bagger:

- a. Grond mag alleen naar landdepots als deze niet reinigbaar (en dus ook niet toepasbaar) is
- b. Alleen baggerspecie gaat naar baggerdepots en dat alleen als wordt voldaan aan de acceptatiecriteria gebaseerd op de vergunning van het betreffende depot. Hierbij is dus ook weer rekening gehouden met de afvalladder. Baggerspecie moet vervuild en niet toepasbaar zijn. Dus niet alle baggerspecie van RWS kan naar de rijksbaggerdepots. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht van de RWS-projecten die baat hebben bij openstelling en de bijbehorende hoeveelheden baggerspecie

2. Welke maatregelen zijn in beeld om de lozing te kunnen minimaliseren?

Het gaat hier om de lozing van effluent (restwater) uit de rijksbaggerdepots op het oppervlaktewater. Hiervoor is RWS vergunninghouder. Hierbij is het van belang dat RWS op dezelfde manier handelt als dat door RWS als vergunningverlener aan anderen wordt opgelegd.

Dit betekent dat ook RWS, net als bijvoorbeeld een bedrijf als Chemours, de volgende stappen moet en zal afgeven:

1. Bronaanpak: hierbij wordt bekeken of de aanbieder van baggerspecie (in dit geval de aannemer die in opdracht van RWS een baggerproject uitvoert) iets kan doen om de bron aan te pakken. Over het algemeen geldt natuurlijk dat baggeraars hier geen invloed op hebben maar wel geldt dat de verplaatsing van baggerspecie vanuit het watersysteem naar een depot wel een verbetering van de waterbodempkwaliteit oplevert op de plaats van herkomst.
2. BBT: hierbij wordt gekeken welke technieken beschikbaar zijn om de emissie te verminderen. Het gaat in deze stap om maatregelen die helpen te voorkomen dat (een deel van) de PFAS in de bagger zich verplaatst naar het water in de depots en daarmee uiteindelijk naar het effluent dat wordt geloosd vanuit het depot op het oppervlaktewater. Bij andere stoffen wordt bijvoorbeeld de specie gemengd met stoffen die de verontreiniging aan de baggerspecie binden waardoor het minder uitlooft naar water in het depot.
3. Meten van het effluent: ook nu wordt het effluent van de rijksbaggerdepots al bemonsterd. Hieruit volgt hoeveel PFAS er ook nu al in het effluent zit (de kans dat de reeds in de depots aanwezige baggerspecie geen PFAS bevat is immers nihil) en of deze concentraties toenemen wanneer de depots weer open gaan voor vervuild baggerspecie met ook PFAS.
4. Effect oppervlaktewater van het lozen van het effluent. Hierbij wordt getoetst of het oppervlaktewater aan de norm blijft voldoen. Ook mag de kwaliteit niet significant verslechteren. Hierbij wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld in de buurt liggende drinkwaterinnamepunten, daar moet water natuurlijk ook aan de norm voldoen.

5. Zuiveringsmaatregelen: tot slot worden zo nodig aanvullende maatregelen getroffen om het effluent te zuiveren (zie ook 3). Hierbij wordt ook gekeken naar de kosteneffectief en proportionaliteit van deze maatregelen. RWS schat in dat dit onderzoek circa een maand duurt. Het vervolgens eventueel implementeren van een waterzuiveringsmaatregel, zoals filteren van het effluent met actieve koolstof duurt op basis een eerste inschatting circa 3 maanden.

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

3. Welke zuiveringsmogelijkheden zijn er bij de depots?

Gedacht wordt aan filteren van het effluent water door actieve koolstoffilters, Chemours heeft daar bijvoorbeeld ervaring mee. PFAS blijft dan in koolstoffilter achter. Er is dus ervaring mee maar wordt niet op grote schaal toegepast. Ook is het kostbaar en er blijft een residu over dat op zorgvuldige manier moet worden verwerkt: verbranding in speciale ovens met hoge verbrandingstemperaturen (1000° C). Dat kunnen alleen gespecialiseerde afvalverwerkers zoals Indaver Antwerpen. Dit maakt dat de eerder genoemde proportionaliteitsafweging een belangrijke stap is.

4. Hoe snel kan dit besluit tot uitvoering worden gebracht?

U heeft inmiddels aangegeven de rijksbaggerdepots open te willen stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. Dit besluit kan per ommegaande worden geëffectueerd.

5. Onderschrijven andere partijen zoals RIVM de voorgestelde lijn?

Kennis en expertise over lozingen zit voornamelijk bij RWS zelf omdat dit nodig is om zelf vergunningen te kunnen beoordelen. Vanuit de inhoud is het dan ook niet noodzakelijk externe expertise te betrekken.

RWS heeft wel contact gelegd met zowel RIVM als Deltares. RIVM geeft aan geen meerwaarde te zien in een advies of een toets omdat deze kennis specifiek bij RWS zit. Ook Deltares geeft aan geen meerwaarde te kunnen bieden om een effect van lozing van PFAS te beoordelen omdat zij te weinig ervaring hebben met een dergelijk uitvoeringstraject.

Gezien de bijzondere omstandigheid dat RWS in deze casus vergunninghouder is van het depot, heeft de wetgever in deze situatie de wettelijke taak belegd bij de ILT. De IG heeft bevestigd dat hij akkoord is met deze aanpak. De ILT zal als vergunningverlener ook in het vervolgtraject de te doorlopen stappen zoals beschreven in deze nota toetsen. Het is dan in eerste instantie aan de ILT om te bepalen of daar een second opinion c.q. externe toets voor nodig is. De externe toets die dan nog denkbaar zou kunnen zijn, zou een specialist van een adviesbureau kunnen zijn. Deze externe deskundige (als die te vinden is) zou een schriftelijk advies op basis van een plan van aanpak van RWS kunnen maken. Inschatting is dat dit 2-3 weken kost.

DGWB is gevraagd de lijn af te stemmen met de waterschappen.

6. Hoe staat het nu met de oplossing voor RWZI-slib?

Het knelpunt rondom het RWZI slib is opgelost doordat de verbrandingsovens van AEB in Amsterdam weer operationeel zijn. Ook voor het tijdelijk opgeslagen slib wordt een andere oplossing gezocht. De analyse om te

bekijken of en hoe slib eventueel wel in baggerdepots zou kunnen worden gestort wordt nog wel afgerond. Daarover wordt u separaat geïnformeerd.

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

Bijlage overzicht rijksbaggerprojecten

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

In onderstaande tabel geeft een overzicht van de baggerprojecten waarbij een deel van het baggerspecie naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd. Dit overzicht is gebaseerd op de nu bekende knelpunten.

Project	Hoeveelheid	Beoogd depot (obv afstand)
Nieuwe waterweg	25.000 m3 bagger	De Slufter
Rijntakken (Maaswaalkanaal en invaarten Amsterdam Rijnkanaal)	251.000 m3 bagger	De Slufter of Hollandsch Diep
Zeesluis IJmuiden	60.000 m3 bagger	IJsseloog
Totaal volume	336.000 m3 bagger	

Ministers IenW & W&M

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T (10)(2e)
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e)@rws.nl

Datum

8 november 2019

Kenmerk

RWS-2019/40449

nota ter informatie

Antwoord op vragen bij nota over baggerdepots irt
PFAS

Inleiding

Met nota RWS-2019/39940 heb ik u een besluit voorgelegd de rijksbaggerdepots weer open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. U heeft ingestemd met dit besluit. In de stikstofbrief van LNV wordt hierover een passage opgenomen. U heeft wel nog een aantal vragen ter verduidelijking gesteld. Daar geef ik in (de toelichting bij) deze nota antwoord op.

Samenvatting, kern of boodschap

In de toelichting bij deze nota vindt u de antwoorden op uw vragen.

Ik heb de redeneerlijn om over te kunnen gaan tot openstelling van de baggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie afgestemd met de IG. Graag vat ik hier de belangrijkste argumenten om de rijksdepots open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat nog even samen:

- De specie die door openstelling weer naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd is in die mate vervuild dat het ook nergens anders heen kan. Feitelijk bieden de baggerdepots dan ook de enige oplossing voor deze baggerspecie;
- De situatie wordt er door openstelling dan ook per saldo beter op: sterk vervuild baggerspecie wordt onttrokken aan het milieu door het te storten in de depots. RWS gaat er ook van uit dat de situatie in (het effluent van) de depots zal niet (veel) slechter worden. De reeds aanwezige baggerspecie in de depots bevat namelijk zeer waarschijnlijk ook al PFAS;
- Door openstelling wordt ook extra PFAS aan het milieu onttrokken omdat het wordt opgeslagen in het depot doordat het zich heeft gehecht aan de baggerspecie;
- En tenslotte wordt mogelijk vanuit een deel van het PFAS definitief uit milieu verwijderd als bv. wordt overgegaan tot filtering van het effluentwater uit de depots en verbranding van het residu. Dit geldt als maatregelen nodig en mogelijk en proportioneel zijn wanneer blijkt dat de kwaliteit van het oppervlaktewater verslechterd door een toename van het PFAS gehalte in het effluent.

paraaf

(10)(2e)

Tot slot hecht ik eraan –wellicht ten overvloede- te benadrukken dat de openstelling van de rijksbaggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie alleen gaat over baggerspecie dat, los van PFAS, in die mate vervuild is dat aan de vigerende acceptatiecriteria wordt voldaan. De openstelling van de rijksbaggerdepots biedt dus geen oplossing voor licht vervuild baggerspecie dat PFAS bevat. De openstelling biedt dan ook slechts voor een deel van de stagnerende baggerprojecten soelaas. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht hiervan.

Datum

8 november 2019

Kenmerk

RWS-2019/40449

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Toelichting

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

U heeft de volgende vragen gesteld naar aanleiding van bovengenoemde nota:

1. Wanneer kan grond en baggerspecie naar een rijksbaggerdepot? Hoe streng wordt gecheckt of alle andere opties van de afvalladder zijn doorlopen?

Het accepteren van grond en baggerspecie in depots is gebonden aan regelgeving. Voordat deze geaccepteerd mogen worden moet hieraan worden voldaan. In deze regelgeving zijn ook de stappen van de afvalladder opgenomen. Er is een verschil tussen grond en bagger:

- a. Grond mag alleen naar landdepots als deze niet reinigbaar (en dus ook niet toepasbaar) is
- b. Alleen baggerspecie gaat naar baggerdepots en dat alleen als wordt voldaan aan de acceptatiecriteria gebaseerd op de vergunning van het betreffende depot. Hierbij is dus ook weer rekening gehouden met de afvalladder. Baggerspecie moet vervuild en niet toepasbaar zijn. Dus niet alle baggerspecie van RWS kan naar de rijksbaggerdepots. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht van de RWS-projecten die baat hebben bij openstelling en de bijbehorende hoeveelheden baggerspecie

2. Welke maatregelen zijn in beeld om de lozing te kunnen minimaliseren?

Het gaat hier om de lozing van effluent (restwater) uit de rijksbaggerdepots op het oppervlaktewater. Hiervoor is RWS vergunninghouder. Hierbij is het van belang dat RWS op dezelfde manier handelt als dat door RWS als vergunningverlener aan anderen wordt opgelegd.

Dit betekent dat ook RWS, net als bijvoorbeeld een bedrijf als Chemours, de volgende stappen moet en zal afgeven:

1. Bronaanpak: hierbij wordt bekeken of de aanbieder van baggerspecie (in dit geval de aannemer die in opdracht van RWS een baggerproject uitvoert) iets kan doen om de bron aan te pakken. Over het algemeen geldt natuurlijk dat baggeraars hier geen invloed op hebben maar wel geldt dat de verplaatsing van baggerspecie vanuit het watersysteem naar een depot wel een verbetering van de waterbodempkwaliteit oplevert op de plaats van herkomst.
2. BBT: hierbij wordt gekeken welke technieken beschikbaar zijn om de emissie te verminderen. Het gaat in deze stap om maatregelen die helpen te voorkomen dat (een deel van) de PFAS in de bagger zich verplaatst naar het water in de depots en daarmee uiteindelijk naar het effluent dat wordt geloosd vanuit het depot op het oppervlaktewater. Bij andere stoffen wordt bijvoorbeeld de specie gemengd met stoffen die de verontreiniging aan de baggerspecie binden waardoor het minder uitlooft naar water in het depot.
3. Meten van het effluent: ook nu wordt het effluent van de rijksbaggerdepots al bemonsterd. Hieruit volgt hoeveel PFAS er ook nu al in het effluent zit (de kans dat de reeds in de depots aanwezige baggerspecie geen PFAS bevat is immers nihil) en of deze concentraties toenemen wanneer de depots weer open gaan voor vervuild baggerspecie met ook PFAS.
4. Effect oppervlaktewater van het lozen van het effluent. Hierbij wordt getoetst of het oppervlaktewater aan de norm blijft voldoen. Ook mag de kwaliteit niet significant verslechteren. Hierbij wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld in de buurt liggende drinkwaterinnamepunten, daar moet water natuurlijk ook aan de norm voldoen.

5. Zuiveringsmaatregelen: tot slot worden zo nodig aanvullende maatregelen getroffen om het effluent te zuiveren (zie ook 3). Hierbij wordt ook gekeken naar de kosteneffectief en proportionaliteit van deze maatregelen. RWS schat in dat dit onderzoek circa een maand duurt. Het vervolgens eventueel implementeren van een waterzuiveringsmaatregel, zoals filteren van het effluent met actieve koolstof duurt op basis een eerste inschatting circa 3 maanden.

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

3. Welke zuiveringsmogelijkheden zijn er bij de depots?

Gedacht wordt aan filteren van het effluent water door actieve koolstoffilters, Chemours heeft daar bijvoorbeeld ervaring mee. PFAS blijft dan in koolstoffilter achter. Er is dus ervaring mee maar wordt niet op grote schaal toegepast. Ook is het kostbaar en er blijft een residu over dat op zorgvuldige manier moet worden verwerkt: verbranding in speciale ovens met hoge verbrandingstemperaturen (1000° C). Dat kunnen alleen gespecialiseerde afvalverwerkers zoals Indaver Antwerpen. Dit maakt dat de eerder genoemde proportionaliteitsafweging een belangrijke stap is.

4. Hoe snel kan dit besluit tot uitvoering worden gebracht?

U heeft inmiddels aangegeven de rijksbaggerdepots open te willen stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. Dit besluit kan per ommegaande worden geëffectueerd.

5. Onderschrijven andere partijen zoals RIVM de voorgestelde lijn?

Kennis en expertise over lozingen zit voornamelijk bij RWS zelf omdat dit nodig is om zelf vergunningen te kunnen beoordelen. Vanuit de inhoud is het dan ook niet noodzakelijk externe expertise te betrekken.

RWS heeft wel contact gelegd met zowel RIVM als Deltares. RIVM geeft aan geen meerwaarde te zien in een advies of een toets omdat deze kennis specifiek bij RWS zit. Ook Deltares geeft aan geen meerwaarde te kunnen bieden om een effect van lozing van PFAS te beoordelen omdat zij te weinig ervaring hebben met een dergelijk uitvoeringstraject.

Gezien de bijzondere omstandigheid dat RWS in deze casus vergunninghouder is van het depot, heeft de wetgever in deze situatie de wettelijke taak belegd bij de ILT. De IG heeft bevestigd dat hij akkoord is met deze aanpak. De ILT zal als vergunningverlener ook in het vervolgtraject de te doorlopen stappen zoals beschreven in deze nota toetsen. Het is dan in eerste instantie aan de ILT om te bepalen of daar een second opinion c.q. externe toets voor nodig is. De externe toets die dan nog denkbaar zou kunnen zijn, zou een specialist van een adviesbureau kunnen zijn. Deze externe deskundige (als die te vinden is) zou een schriftelijk advies op basis van een plan van aanpak van RWS kunnen maken. Inschatting is dat dit 2-3 weken kost.

DGWB is gevraagd de lijn af te stemmen met de waterschappen.

6. Hoe staat het nu met de oplossing voor RWZI-slib?

Het knelpunt rondom het RWZI slib is opgelost doordat de verbrandingsovens van AEB in Amsterdam weer operationeel zijn. Ook voor het tijdelijk opgeslagen slib wordt een andere oplossing gezocht. De analyse om te

bekijken of en hoe slib eventueel wel in baggerdepots zou kunnen worden gestort wordt nog wel afgerond. Daarover wordt u separaat geïnformeerd.

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

Bijlage overzicht rijksbaggerprojecten

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

In onderstaande tabel geeft een overzicht van de baggerprojecten waarbij een deel van het baggerspecie naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd. Dit overzicht is gebaseerd op de nu bekende knelpunten.

Project	Hoeveelheid	Beoogd depot (obv afstand)
Nieuwe waterweg	25.000 m3 bagger	De Slufter
Rijntakken (Maaswaalkanaal en invaarten Amsterdam Rijnkanaal)	251.000 m3 bagger	De Slufter of Hollandsch Diep
Zeesluis IJmuiden	60.000 m3 bagger	IJsseloog
Totaal volume	336.000 m3 bagger	

Van: [\(\(10\)\(2e\)\)](#) - DGWB
Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ
Onderwerp: RE: !! Opm. S debatdossier
Datum: dinsdag 12 november 2019 12:34:23
Bijlagen: [IENW BSK-2019 240962 Concept Dossier AO Stikstof- en PFAS-problematiek 14 november 2019.DOCX](#)

Hierbij het concept dossier, later vandaag volgt de definitieve. Om die reden handig nog niet breed te verspreiden.

Van: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 12:27
Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: !! Opm. S debatdossier

Ha [\(10\)\(2e\)](#)

Komt eraan, maar heb je voor mij de link naar het hele dossier? Dan kunnen wij ons beter voorbereiden.

Groet,
[\(10\)\(2e\)](#)

Met vriendelijke groet,

[\(10\)\(2e\)](#)
[\(10\)\(2e\)](#)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M [\(10\)\(2e\)](#)

Van: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 11:38
Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Onderwerp: FW: !! Opm. S debatdossier

Beste [\(10\)\(2e\)](#)

Zouden jullie de tijdljn AmvB met ons kunnen delen voor het dossier?

Dank.

Van: [\(10\)\(2e\)](#), [\(10\)\(2e\)](#) - DBO <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 12 november 2019 10:54
Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>; [\(10\)\(2e\)](#), [\(10\)\(2e\)](#) - BSK
<[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>; [\(10\)\(2e\)](#) (BS) <[\(10\)\(2e\)](#)@rws.nl>; [\(10\)\(2e\)](#),
[\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
CC: [\(10\)\(2e\)](#) - BSK <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>
Onderwerp: !! Opm. S debatdossier

(10)(2e), (10)(2e),

Ik krijg zojuist debat dossier terug. Relatief gezien weinig opmerkingen. Belangrijkste:

- Ze mist een tijdlijn diepe plassen → @ (10)(2e) kan dit vanuit jullie zsm worden aangeleverd?
- Ze wil graag een tijdlijn AmvB → die heeft HBJZ (10)(2e) al paraat geloof ik. Ze geeft daarbij aan:
 - o wat is snelste resultaat (stel dat gemeenten nu meetgegevens net heeft verzameld?
 - o Is er duidelijkheid over wat er gemeten moet worden om representatief te zijn?

Daarnaast kleine tekstuele aanpassingen in:

- Algemene redeneerlijn
- Lokaal beleid gemeenten
- Wvl. Noodwet Wilders
- Mogelijkheden zuivering effluentwater bij depots

Kun je dit meenemen in nieuwe dossier? Veel dank!

Groot

(10)(2e)

Van: [\[\(10\)\(2e\)\]e](#) - DGWB
Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ
Onderwerp: RE: !! Opm. S debatdossier
Datum: dinsdag 12 november 2019 12:38:12
Bijlagen: [Opm. S. debat dossier.pdf](#)

Dag [\(10\)\(2e\)](#)

Op pagina 4 staat nog een vraag van Stas: versnelde procedure ook van toepassing voor diepe plassen? Kunnen jullie deze meenemen met de tijdlijn en vraag naar snelste resultaat. Dank.

Van: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 12:27

Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: !! Opm. S debatdossier

Ha [\(10\)\(2e\)](#)

Komt eraan, maar heb je voor mij de link naar het hele dossier? Dan kunnen wij ons beter voorbereiden.

Groet,
[\(10\)\(2e\)](#)

Met vriendelijke groet,

[\(10\)\(2e\)](#)
[\(10\)\(2e\)](#)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M [\(10\)\(2e\)](#)

Van: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 11:38

Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: !! Opm. S debatdossier

Beste [\(10\)\(2e\)](#)

Zouden jullie de tijdlijn AmvB met ons kunnen delen voor het dossier?

Dank.

Van: [\(10\)\(2e\)](#) [\(10\)\(2e\)](#) - DBO <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 10:54

Aan: [\(10\)\(2e\)](#) - DGWB <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>; [\(10\)\(2e\)](#) [\(10\)\(2e\)](#) - BSK

<[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>; [\(10\)\(2e\)](#) (BS) <[\(10\)\(2e\)](#)@rws.nl>; [\(10\)\(2e\)](#)

[\(10\)\(2e\)](#) - HBJZ <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

CC: [\(10\)\(2e\)](#) - BSK <[\(10\)\(2e\)](#)@minienw.nl>

Onderwerp: !! Opm. S debatdossier

(10)(2e), (10)(2e),

Ik krijg zojuist debat dossier terug. Relatief gezien weinig opmerkingen. Belangrijkste:

- Ze mist een tijdlijn diepe plassen → @ (10)(2e) kan dit vanuit jullie zsm worden aangeleverd?
- Ze wil graag een tijdlijn AmvB → die heeft HBJZ (10)(2e) al paraat geloof ik. Ze geeft daarbij aan:
 - o wat is snelste resultaat (stel dat gemeenten nu meetgegevens net heeft verzameld?
 - o Is er duidelijkheid over wat er gemeten moet worden om representatief te zijn?

Daarnaast kleine tekstuele aanpassingen in:

- Algemene redeneerlijn
- Lokaal beleid gemeenten
- Wvl. Noodwet Wilders
- Mogelijkheden zuivering effluentwater bij depots

Kun je dit meenemen in nieuwe dossier? Veel dank!

Groet

(10)(2e)

Minister MenW
Minister IenW

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergr
en Marien
Bodem, Ondergrond en
Wadden

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

(10)(2e)

(10)(2e)

M +31(0)6 (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

gespreksnota

Voorbereiding Catshuisoverleg met bouwsector: PAS
en PFAS

Datum

12 november 2019

Kenmerk

IENW/BSK-2019/240224

Bijlage(n)

1

Aanleiding en doel

Op dinsdag 12 november 2019 van 17.00 tot 18.30 uur heeft u een overleg met een brede vertegenwoordiging van de bouwsector. Bijgevoegd treft u een lijst met de genodigden.

In de toelichting bij deze nota treft u:

- Deel 1: de voorbereiding vanuit DG Bestuur, Ruimte en Wonen voor het deel van het gesprek over stikstof.
- Deel 2: de passage uit de conceptkamerbrief die voor het debat zal worden verstuurd. Hierin staat de aanpak van PFAS in de bodem beschreven.

Het doel van het overleg is om de problemen in de sector als gevolg van stikstof en PFAS te bespreken. Ik adviseer u daarbij zo veel als mogelijk de knelpunten in de sector aan te horen en scherp te krijgen waar de problemen zitten en wie er nodig is om deze problemen aan te pakken.

Er is geen agenda gedeeld voorafgaand aan het overleg. Voor PFAS adviseer ik u de volgende agendapunten aan te houden:

1. een inleiding van de Minister President (zie onderstaande redeneerlijn – algemeen deel).
2. nadere toelichting van de Minister voor Milieu en Wonen op de stand van zaken voor zowel stikstof als PFAS (zie onderstaande redeneerlijn – acties en maatregelen).
3. gesprek over knelpunten en problemen.

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Tue 11/12/2019 7:40:13 AM
Subject: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS
Received: Tue 11/12/2019 7:40:14 AM

Goed gezien (10)(2e)

Maar dat is nou eenmaal wat de minister wil.

Misschien een beetje verkleinen met. De taskforce geeft op basis van haar ervaringen advies omtrent het Structureel Handelingskader PFAS ? Dan houdende we het een beetje beperkt.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Datum: maandag 11 nov. 2019 9:25 PM
Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Hoi (10)(2e)

Advies voor langere termijn kan erbij. Maar dan verandert wel het karakter van de Taskforce. Taskforce wordt dan niet alleen troubleshooter voor vastgelopen grond- en baggerwerk maar ook een adviescommissie voor beleid voor zzs-en. Willen we dat laatste of willen we liever een ander gremium/werkproces benutten om na te denken over beleid voor zzs-en?

Groet

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Datum: maandag 11 nov. 2019 9:13 PM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

(10)(2e)

Dank, goed bezig

De taak van de taskforce is toch breder:

- Ook adviezen voor de lange termijn
 - partijen bi elkaar brengen
- En verzin maar meer.

Ik weet neit of ik namens lenW in taskforce of (10)(2e)

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>
Datum: maandag 11 nov. 2019 4:03 PM
Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Zie onderstaande. Lijkt erop dat we voor de bezoldiging van (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) vast zitten aan de constructie van een vergoeding per vergadering op basis van een percentage van schaal 18. Dat betekent dat we het aantal uren per vergadering moeten inschatten (b.v. 2 uur vergaderen + 4 uur voorbereidingstijd) en dat we a.d.v. zijn tarief van 150 euro/uur dan het gewenste percentage van schaal 18 berekenen.

Bijgaand nog een paar opmerkingen op het instellingsbesluit. Na de eerste vergadering van de taskforce woensdag en na het debat donderdag (waarna VNO-NCW wellicht wel kiest voor deelname) kunnen we het instellingsbesluit hopelijk de lijn in doen.

Groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien – Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:43

Aan: (10)(2e) - HBJZ

CC: (10)(2e) - HBJZ

Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Een van de opmerkingen die ik uit het overleg met (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) heb gekregen is dat de vergoeding volgens onderstaande niet voldoet. Bedoeling is dat (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) een vergoeding krijgt die overeenkomt met zijn (10)(1c) euro per uur. Hij is ZZP'er en heeft een BTW nummer. (10)(2e) gaf aan dat er i.i.g. inkoopplan aan verbonden moet zijn.

Ik begreep van (10)(2e) dat de Kaderwet adviescollege niet een constructie van declaratie van gemaakte uren toestaat. Als dat klopt dan zijn er twee opties: een vast bedrag per vergadering of een verhoging van de 3%. In beide gevallen is het nodig dat ik aan (10)(2e) vraag hoeveel uren per vergadering (= vergadertijd + voorbereidingstijd) nodig zijn. Dan weet je aan de hand van zijn tarief het vaste bedrag per vergadering of kun je berekenen welk percentage hier tegenover staat.

Klopt deze aanpak?

Groet,

(10)(2e)

Artikel 6

P.M. Aan de voorzitter van de taskforce wordt een vergoeding per vergadering toegekend. De vergoeding per vergadering bedraagt 3% van het maximum van schaal 18 van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984. De voorzitter van de taskforce heeft tevens recht op een vergoeding van reiskosten overeenkomstig het Reisbesluit Binnenland.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien – Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 6 november 2019 12:45

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Beste (10)(2e)

Ik heb al je opmerkingen en tekstsuggesties verwerkt (zie het hierboven bijgevoegde document).

Het is niet nodig om in het instellingsbesluit te vermelden dat de taskforce tevens rapporteert aan het bestuurlijk overleg.

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 16:50

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Dag (10)(2e)

Dank voor de voorzet!!!

Ik heb alvast zo veel mogelijk in tekstsuggesties naar het besluit gekeken. Zie bijgaand.

Vrijdag om 9:00 hebben (10)(2e) en ik weer een gesprek met (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e). Het zou wel mooi zijn als we een concept aan hem kunnen mailen morgen of donderdag. Minister gaat erover maar het is wel handig om commentaar van de aanstaande voorzitter te krijgen. Is dat mogelijk/gebruikelijk om te doen?

Groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem - Directie Water, Ondergrond en Marien – Afdeling Bodem, Ondergrond en Wadden
Mail: (10)(2e)@minienw.nl
Mobiel: (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 15:04

107099

0415

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Urgentie: Hoog

Beste (10)(2e)

Hierbij zend ik je een eerste (tentatieve) opzet voor een instellingsbesluit PFAS-taskforce.

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 11:13

Aan: (10)(2e) HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: SPOED FW: instelling taskforce PFAS

Urgentie: Hoog

Ha (10)(2e)

Kijk jij hier met spoed naar. Er moet instellingsbesluit PFAS-taskforce komen. Neem besluit PAS-commissie maar als voorbeeld? Dan even contact leggen met

(10)(2e) OK?

(10)(2e)

IenW Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | HBJZ Hoofd directie Bestuurlijke en Juridische Zaken | AWW Algemeen Wetgevingsbeleid en Wegenverkeersrecht

Rijnstraat 8 (10)(2e) Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

06

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 5 november 2019 10:31

Aan: (10)(2e) HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: instelling taskforce PFAS

Hi (10)(2e)

De stas heeft een taskforce toegezegd om de problemen met PFAS te helpen oplossen. Ze heeft hiervoor (10)(2e) (10)(2e) gevraagd, die heeft ook geaccepteerd.

De andere leden worden nog gezocht.

(10)(2e) zou het op dezelfde manier willen regelen als voor de PAS commissie, per besluit. Ik begreep van (10)(2e) dat ik hiervoor bij jou moet zijn. Kan jij me inderdaad verder helpen?

Groeten,

(10)(2e)

To: (10)(2e) (BS) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) (BS) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) (BS) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DBO
Sent: Tue 11/12/2019 9:05:32 AM
Subject: Opm. M I&W + M MiWo informatienota baggerdepots
Received: Tue 11/12/2019 9:05:35 AM
[Opm. M MiWo Nota ter informatie toelichting nav vragen over openstelling baggerdepots voor PFAS.pdf](#)

Allen,

Beide bewindspersonen hebben de informatienota van RWS over het openstellen van baggerdepots gezien.

Minister I&W is akkoord, maar wil wel korte info over hoe in omringende landen met PFAS wordt omgegaan in water, grond en bagger. @ DGWB; kan de bestaande Q&A over normering in het buitenland, worden aangevuld op praktijk?

Minister MiWo vraagt t.a.v. zuiveringsmogelijkheden wie over de criteria voor beoordeling proportionaliteit adviseert (zie bijgevoegd)? @ DGWB/RWS; kan deze vraag worden beantwoord in het PFAS overleg vanmiddag?

Hartelijke groet,

(10)(2e) (2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directie Bestuursondersteuning
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

.....
T: (10)(2e)
E: (10)(2e) @minienw.nl

Ministers IenW & W&M

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T (10)(2e)
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

T (10)(2e)
(10)(2e)@rws.nl

Datum

8 november 2019

Kenmerk

RWS-2019/40449

nota ter informatie

Antwoord op vragen bij nota over baggerdepots irt
PFAS

Inleiding

Met nota RWS-2019/39940 heb ik u een besluit voorgelegd de rijksbaggerdepots weer open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. U heeft ingestemd met dit besluit. In de stikstofbrief van LNV wordt hierover een passage opgenomen. U heeft wel nog een aantal vragen ter verduidelijking gesteld. Daar geef ik in (de toelichting bij) deze nota antwoord op.

Samenvatting, kern of boodschap

In de toelichting bij deze nota vindt u de antwoorden op uw vragen.

Ik heb de redeneerlijn om over te kunnen gaan tot openstelling van de baggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie afgestemd met de IG. Graag vat ik hier de belangrijkste argumenten om de rijksdepots open te stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat nog even samen:

- De specie die door openstelling weer naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd is in die mate vervuild dat het ook nergens anders heen kan. Feitelijk bieden de baggerdepots dan ook de enige oplossing voor deze baggerspecie;
- De situatie wordt er door openstelling dan ook per saldo beter op: sterk vervuild baggerspecie wordt onttrokken aan het milieu door het te storten in de depots. RWS gaat er ook van uit dat de situatie in (het effluent van) de depots zal niet (veel) slechter worden. De reeds aanwezige baggerspecie in de depots bevat namelijk zeer waarschijnlijk ook al PFAS;
- Door openstelling wordt ook extra PFAS aan het milieu onttrokken omdat het wordt opgeslagen in het depot doordat het zich heeft gehecht aan de baggerspecie;
- En tenslotte wordt mogelijk vanuit een deel van het PFAS definitief uit milieu verwijderd als bv. wordt overgegaan tot filtering van het effluentwater uit de depots en verbranding van het residu. Dit geldt als maatregelen nodig en mogelijk en proportioneel zijn wanneer blijkt dat de kwaliteit van het oppervlaktewater verslechterd door een toename van het PFAS gehalte in het effluent.

paraaf
(10)(2e)

Tot slot hecht ik eraan –wellicht ten overvloede- te benadrukken dat de openstelling van de rijksbaggerdepots voor PFAS houdend baggerspecie alleen gaat over baggerspecie dat, los van PFAS, in die mate vervuild is dat aan de vigerende acceptatiecriteria wordt voldaan. De openstelling van de rijksbaggerdepots biedt dus geen oplossing voor licht vervuild baggerspecie dat PFAS bevat. De openstelling biedt dan ook slechts voor een deel van de stagnerende baggerprojecten soelaas. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht hiervan.

Datum
8 november 2019
Kenmerk
RWS-2019/40449

(10)(2e)

(10)(2e)

Toelichting

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

U heeft de volgende vragen gesteld naar aanleiding van bovengenoemde nota:

1. Wanneer kan grond en baggerspecie naar een rijksbaggerdepot? Hoe streng wordt gecheckt of alle andere opties van de afvalladder zijn doorlopen?

Het accepteren van grond en baggerspecie in depots is gebonden aan regelgeving. Voordat deze geaccepteerd mogen worden moet hieraan worden voldaan. In deze regelgeving zijn ook de stappen van de afvalladder opgenomen. Er is een verschil tussen grond en bagger:

- a. Grond mag alleen naar landdepots als deze niet reinigbaar (en dus ook niet toepasbaar) is

(100%) Alleen baggerspecie gaat naar baggerdepots en dat alleen als wordt voldaan aan de acceptatiecriteria gebaseerd op de vergunning van het betreffende depot. Hierbij is dus ook weer rekening gehouden met de afvalladder. Baggerspecie moet vervuild en niet toepasbaar zijn. Dus niet alle baggerspecie van RWS kan naar de rijksbaggerdepots. In de bijlage bij deze nota vindt u een overzicht van de RWS-projecten die baat hebben bij openstelling en de bijbehorende hoeveelheden baggerspecie

2. Welke maatregelen zijn in beeld om de lozing te kunnen minimaliseren?

Het gaat hier om de lozing van effluent (restwater) uit de rijksbaggerdepots op het oppervlaktewater. Hiervoor is RWS vergunninghouder. Hierbij is het van belang dat RWS op dezelfde manier handelt als dat door RWS als vergunningverlener aan anderen wordt opgelegd.

Dit betekent dat ook RWS, net als bijvoorbeeld een bedrijf als Chemours, de volgende stappen moet en zal afgeven:

1. Bronaanpak: hierbij wordt bekeken of de aanbieder van baggerspecie (in dit geval de aannemer die in opdracht van RWS een baggerproject uitvoert) iets kan doen om de bron aan te pakken. Over het algemeen geldt natuurlijk dat baggeraars hier geen invloed op hebben maar wel geldt dat de verplaatsing van baggerspecie vanuit het watersysteem naar een depot wel een verbetering van de waterbodempkwaliteit oplevert op de plaats van herkomst.
2. BBT: hierbij wordt gekeken welke technieken beschikbaar zijn om de emissie te verminderen. Het gaat in deze stap om maatregelen die helpen te voorkomen dat (een deel van) de PFAS in de bagger zich verplaatst naar het water in de depots en daarmee uiteindelijk naar het effluent dat wordt geloosd vanuit het depot op het oppervlaktewater. Bij andere stoffen wordt bijvoorbeeld de specie gemengd met stoffen die de verontreiniging aan de baggerspecie binden waardoor het minder uitloopt naar water in het depot.
3. Meten van het effluent: ook nu wordt het effluent van de rijksbaggerdepots al bemonsterd. Hieruit volgt hoeveel PFAS er ook nu al in het effluent zit (de kans dat de reeds in de depots aanwezige baggerspecie geen PFAS bevat is immers nihil) en of deze concentraties toenemen wanneer de depots weer open gaan voor vervuild baggerspecie met ook PFAS.
4. Effect oppervlaktewater van het lozen van het effluent. Hierbij wordt getoetst of het oppervlaktewater aan de norm blijft voldoen. Ook mag de kwaliteit niet significant verslechteren. Hierbij wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld in de buurt liggende drinkwaterinnamepunten, daar moet water natuurlijk ook aan de norm voldoen.
5. Zuiveringsmaatregelen: tot slot worden zo nodig aanvullende maatregelen getroffen om het effluent te zuiveren (zie ook 3). Hierbij

wordt ook gekeken naar de kosteneffectief en proportionaliteit van deze maatregelen. RWS schat in dat dit onderzoek circa een maand duurt. Het vervolgens eventueel implementeren van een waterzuiveringsmaatregel, zoals filteren van het effluent met actieve koolstof duurt op basis een eerste inschatting circa 3 maanden.

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

3. Welke zuiveringsmogelijkheden zijn er bij de depots?

Gedacht wordt aan filteren van het effluent water door actieve koolstoffilters, Chemours heeft daar bijvoorbeeld ervaring mee. PFAS blijft dan in koolstoffilter achter. Er is dus ervaring mee maar wordt niet op grote schaal toegepast. Ook is het kostbaar en er blijft een residu over dat op zorgvuldige manier moet worden verwerkt: verbranding in speciaal hiervoor ontworpen verbrandingstemperaturen (1000° C). Dat kunnen afvalverwerkers zoals Indaver Antwerpen. Dit maakt dat de eerder genoemde proportionaliteitsafweging een belangrijke stap is.

Wie adviseert over de criteria voor beoordeling

proportionaliteit?

4. Hoe snel kan dit besluit tot uitvoering worden gebracht?

U heeft inmiddels aangegeven de rijksbaggerdepots open te willen stellen voor vervuild baggerspecie dat ook PFAS bevat. Dit besluit kan per o.a. vergaande worden geëffectueerd.

5. Onderschrijven andere partijen zoals RIVM de voorgestelde lijn?

Kennis en expertise over lozingen zit voornamelijk bij RWS zelf omdat dit nodig is om zelf vergunningen te kunnen beoordelen. Vanuit de inhoud is het dan ook niet noodzakelijk externe expertise te betrekken. RWS heeft wel contact gelegd met zowel RIVM als Deltares. RIVM geeft aan geen meerwaarde te zien in een advies of een toets omdat deze kennis specifiek bij RWS zit. Ook Deltares geeft aan geen meerwaarde te kunnen bieden om een effect van lozing van PFAS te beoordelen omdat zij te weinig ervaring hebben met een dergelijk uitvoeringstraject.

Gezien de bijzondere omstandigheid dat RWS in deze casus *vergunninghouder* is van het depot, heeft de wetgever in deze situatie de wetgever *Als de IG akkoord is, is extra toets niet nodig* de ILT. De IG heeft bevestigd dat hij akkoord is met deze aanpak. De ILT zal als vergunningverlener ook in het vervolgtraject de te doorlopen stappen zoals beschreven in deze nota toetsen. Het is dan in eerste instantie aan de ILT om te bepalen of daar een second opinion c.q. externe toets voor nodig is. De externe toets die dan nog denkbaar zou kunnen zijn, zou een specialist van een adviesbureau kunnen zijn. Deze externe deskundige (als die te vinden is) zou een schriftelijk advies op basis van een plan van aanpak van RWS kunnen maken. Inschatting is dat dit 2-3 weken kost.

DGWB is gevraagd de lijn af te stemmen met de waterschappen.

6. Hoe staat het nu met de oplossing voor RWZI-slib?

Het knelpunt rondom het RWZI slib is opgelost doordat de verbrandingsovens van AEB in Amsterdam weer operationeel zijn. Ook voor het tijdelijk opgeslagen slib wordt een andere oplossing gezocht. De analyse om te bekijken of en hoe slib eventueel wel in baggerdepots zou kunnen worden gestort wordt nog wel afgerond. Daarover wordt u separaat geïnformeerd.

Bijlage overzicht rijksbaggerprojecten

Datum
8 november 2019

Kenmerk
RWS-2019/40449

In onderstaande tabel geeft een overzicht van de baggerprojecten waarbij een deel van het baggerspecie naar de rijksbaggerdepots zal worden afgevoerd. Dit overzicht is gebaseerd op de nu bekende knelpunten.

Project	Hoeveelheid	Beoogd depot (obv afstand)
Nieuwe waterweg	25.000 m3 bagger	De Slufter
Rijntakken (Maaswaalkanaal en Invaarten Amsterdam Rijnkanaal)	251.000 m3 bagger	De Slufter of Hollandsch Diep
Zeesluis IJmuiden	60.000 m3 bagger	IJsseloog
Totaal volume	336.000 m3 bagger	

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Tue 11/12/2019 9:12:36 AM
Subject: RE: achtergrondinformatie slootjes
Received: Tue 11/12/2019 9:12:37 AM

Het gaat om licht verontreinigde bagger die door afspoeling van de landbodem (het ernaast liggende areaal) is afgekomen, dus geen reden om te veronderstellen dat je je hiermee niet aan stand still houdt of de bodem verder verontreinigd. Kan dus gewoon.

In THK is uitzondering gemaakt voor puntbronnen, maar diffuse belasting valt onder licht verontreinigd en straks hoogstwaarschijnlijk onder schoon als er een achtergrondwaarde voor bodem is. Vr.gr. (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: dinsdag 12 nov. 2019 9:06 AM
Aan: (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: achtergrondinformatie slootjes

Gaat om ontvangstplicht, die geldt niet als ik het goed lees in ons geval.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: dinsdag 12 nov. 2019 7:51 AM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: achtergrondinformatie slootjes

Dag beiden,

Op de website van Infomil kom ik inderdaad een gedoogplicht tegen uit de Waterwet. Heb op basis van de opmerking van (10)(2e) een toevoeging gedaan in de QenA (bijlage). Kunnen deze ook eruit laten. Wat ik mij wel afvraag: het THK geeft aan dat er niet gemeten hoeft te worden (perceel en bagger), maar hoe gaat dit samen met het Besluit vrijstellingen stortverbod (zie gele arcering hieronder) dat aangeeft alleen schone en licht verontreinigde grond?

Van: (10)(2e)

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 07:40

Aan: (10)(2e) - DGWB

Onderwerp: achtergrondinformatie slootjes

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/handboek-water/activiteiten/beheer-watersysteem/gedoogplicht/>

Gedoogplicht ontvangst maaisel en bagger - Kenniscentrum InfoMil

Er is een wettelijke plicht om onderhoud- en herstelwerkzaamheden aan waterstaatswerken te gedogen (art. 5.23 Waterwet). Dit houdt ook in dat een grondeigenaar of -gebruiker bij of in een oppervlaktewaterlichaam verplicht is om bij het onderhoud vrijkomende baggerspecie en maaisel op zijn grond te ontvangen (zie lid 2 van het artikel).

www.infomil.nl

Er is een wettelijke plicht om onderhoud- en herstelwerkzaamheden aan waterstaatswerken te gedogen (artikel 5.23 Waterwet). De grondeigenaar of -gebruiker bij of in een oppervlaktewaterlichaam moet bij het onderhoud vrijkomende baggerspecie en maaisel op zijn grond ontvangen

De gedoogplicht richt zich op specie en maaisel dat vanwege regulier onderhoud van dat oppervlaktewaterlichaam wordt verwijderd.

Het Rijk (Rijkswaterstaat) of het waterschap mag als waterbeheerder de gedoogplicht opleggen. Ook de gemeente kan zijn aangewezen als formele beheerder in de zin van de Waterwet. Bijvoorbeeld bij gemeentelijke bermsloten.

Baggerspecie: bij onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen komt baggerspecie vrij. Het op de kant zetten van deze baggerspecie is onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van dit stortverbod. Volgens het [Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen](#) geldt dit alleen voor schone of licht verontreinigde onderhoudsbaggerspecie. Voor andere verontreinigde onderhoudsbaggerspecie biedt het [Besluit bodemkwaliteit](#) tot bepaalde grenzen toepassingsmogelijkheden. Maar de ontvangstplicht geldt dan niet.

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Tue 11/12/2019 9:20:31 AM
Subject: RE: Opm. M I&W + M MiWo informatienota baggerdepots
Received: Tue 11/12/2019 9:20:32 AM

Eens. Zover ik kan nagaan is systeem bodemregelgeving in andere landen steeds net anders. Daarom moeilijk te vergelijken. Bv werken met drie klassen bodemkwaliteit is onze uitvinding. Dat heeft bepaalde impact wat wel en niet kan. Als je echt een goed beeld wilt hebben moet je aantal vergelijkbare casussen hebben en dan per land precies kijken hoe dat uitwerkt. Paar normen van internet plukken zegt niet zo vel hebben we nu wel geleerd.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 09:11

Aan: (10)(2e) - BSK ; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: RE: Opm. M I&W + M MiWo informatienota baggerdepots

Wat mij betreft zetten we analyse buitenland uit. Lukt ons niet, aantal keten poging gedaan.

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 9:05 AM

Aan: (10)(2e) (BS) <(10)(2e) @rws.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (BS) <(10)(2e) @rws.nl>, (10)(2e) (BS)

<(10)(2e) @rws.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK

<(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) -

DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DBO

<(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Opm. M I&W + M MiWo informatienota baggerdepots

Allen,

Beide bewindspersonen hebben de informatienota van RWS over het openstellen van baggerdepots gezien.

Minister I&W is akkoord, maar wil wel korte info over hoe in omringende landen met PFAS wordt omgegaan in water, grond en bagger. @ DGWB; kan de bestaande Q&A over normering in het buitenland, worden aangevuld op praktijk?

Minister MiWo vraagt t.a.v. zuiveringsmogelijkheden wie over de criteria voor beoordeling proportionaliteit adviseert (zie bijgevoegd)? @ DGWB/RWS; kan deze vraag worden beantwoord in het PFAS overleg vanmiddag?

Hartelijke groet,

(10)(2e) (2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directie Bestuursondersteuning

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

T: (10)(2e)

E: (10)(2e) @minienw.nl

To: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - HBJZ
Sent: Tue 11/12/2019 9:48:20 AM
Subject: FW: BESLISNOTA ontwerp-amvb
Received: Tue 11/12/2019 9:48:21 AM
[beslisnota - aanbieding voorhangbrieven - 20191112.docx](#)
[amvb - ontwerp.docx](#)

Hoi,
Ik kijk wel naar de nota, maar willen jullie de toelichting met spoed nog doornemen op wellicht politiek-bestuurlijke gevoeligheden?

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 09:13

Aan: (10)(2e) - HBJZ

Onderwerp: BESLISNOTA ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e) (10)(2e),

Ik heb een eerste versie van een beslisnota bijgevoegd.

Kan je kijken of dit zo de bedoeling is. Het mag vast nog wel korter maar ik dacht dat ik er in dezelfde tijd wel een 'ordentelijke' beslisnota van kon maken. Misschien kunnen jullie hier en daar, bij het krachtenveld bijvoorbeeld, nog wat aanvullen.

Bijgevoegd ook de amvb-versie waarin ik alle opmerkingen die ik tot nu toe heb gekregen heb verwerkt.

Eén opmerking heb ik bij V en J teruggelegd, mogelijk geeft die later nog aanleiding tot een aanvulling. Het was me nu nog niet duidelijk wat de bedoeling was.

(10)(2e)

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:03

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e),

Gisteravond laat ben ik nog gebeld door de Minister en mij is nog duidelijker geworden dat we in alles wat we communiceren consequent dezelfde lijn moeten voeren. Dan maar schrappen.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 7:54 AM

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e),

Onze mails kruisten elkaar, ik heb de toelichting op dit punt grondig aangepast.

Ik ga nu nog de opmerkingen van V en J verwerken, (10)(2e) stuurde die gisteravond nog.

Ook de beslisnota ga ik nog even maken zo, buiten verzoek

buiten verzoek

(10)(2e)

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 07:49

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e),

Zou alle gevoelige en twijfelachtige passages uit de AmvB halen.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 11:42 PM

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e)

Dit pas ik nog aan, ik heb met (10)(2e) gebeld en hij heeft mij overtuigd dat dit beter anders kan.

(10)(2e)

Van: (10)(2e), (10)(2e) CD <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 18:35

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Ok. Bel zo als ik in bus zit

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 6:32 PM

Aan: (10)(2e), (10)(2e) CD <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Kunnen we nog snel even bellen, want dit snap ik niet, maar kan nog wel worden veranderd

Van: (10)(2e), (10)(2e) CD <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 18:31

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Re: ontwerp-amvb

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

Ik zie in de toelichting bij de amvb nog deze passage staan, waarvan ik het nut op dit moment niet inzie en wel de risico's:

11.1 en 10.2.g

Zoals besproken vorige week woensdag is deze juridische uitleg van de regelgeving twijfelachtig en bovendien onwenselijk in algemene zin. Daarover vroegen jullie van mij ook nog een stuk op papier, inclusief voorstel voor oplossing, wat ik af heb maar nog even bij een collega voorligt ter check. Morgenvroeg krijgen jullie dat.

Ik snap dat dit een al gecommuniceerde lijn is, maar zie niet in waarom dat in deze amvb nog eens herhaald moet worden. Kan de passage niet geschrapt? (uiteraard moeten dan ook een paar andere passages - waarin gesproken wordt over een 'verruiming' die het THK biedt - nog even goed bekeken worden.

Groet, (10)(2e)

From: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Sent: Monday, November 11, 2019 5:35:58 PM

To: (10)(2e), (10)(2e) CD

Subject: FW: ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e)

Ter info.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:57

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e)

Ik heb nu de amvb wel min of meer af, althans wat ik nu in gedachten had dat er moest gebeuren.

(10)(2e) had nog het idee wat algemene info (paragraaf 2 uit Handelingskader) in te voegen als algemene informatie; dat heb ik gedaan (nieuwe paragraaf 2). Het komt zo uit het handelingskader en ik heb het alleen een beetje aangepast zodat het in deze toelichting ook ter zake is.

Vooralsnog denk ik dat ik nu een amvb heb die kan worden verstuurd.

buiten verzoek

(10)(2e)

Minister MenW

**Hoofddirectie Bestuurlijke
& Juridische Zaken**

HBJZ
Afdeling Milieu

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

(10)(2e)
(10)(2e)

M +31(0)6- (10)(2e)
(10)(2e)@minienw.nl

Datum

12 november 2019

Kenmerk

beslisnota

Besluit tot wijziging van het Besluit bodemkwaliteit
(versnelling gebiedsspecifiek beleid voor PFAS)

Inleiding

Hierbij wordt u overeenkomstig wat is afgesproken, een ontwerp-besluit aangeboden waarmee wordt beoogd de vaststelling van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS door gemeenten en waterbeheerders te versnellen. Dit is bedoeld als bijdrage aan het doorbreken van de stagnatie die zich voordoet bij grondverzet en baggerwerkzaamheden waarbij PFAS-houdende grond en baggerspecie vrijkomt, alsmede het voorkomen van tekorten aan grond en baggerspecie bij het uitvoeren van bouw- en infrastructuurprojecten.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

1. de voorhangbrief aan de voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen;
2. de voorhangbrief aan de voorzitter van de Eerste Kamer te ondertekenen;
3. in te stemmen met publicatie van het ontwerp-besluit in de Staatscourant t.b.v. inspraak.

Beslistermijn

Zo spoedig mogelijk, omdat de PFAS-problematiek in het hele land voor grote commotie zorgt.

Argumentatie

Het Tijdelijk handelingskader blijkt in de praktijk nog onvoldoende mogelijkheden te bieden voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie. Op lokaal en regionaal niveau doen zich nog mogelijkheden voor om met gericht gebiedsspecifiek beleid impasses die nu bij het grondverzet en baggerwerkzaamheden en bouw- en infrastructuurprojecten voordoen, gericht aan te pakken. Het Besluit bodemkwaliteit schrijft hiervoor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure voor. Hiermee is echter veel tijd gemoeid, omdat een inspraakronde moet worden georganiseerd. Het ontwerp-besluit regelt dat gemeenten en waterbeheerders voor PFAS, als ze dat willen, voor besluiten over gebiedsspecifiek beleid voor PFAS ook de reguliere voorbereidingsprocedure mogen volgen. De inspraakgelegenheid vooraf wordt

daarin vervangen door een bezwaarmogelijkheid (zonder schorsende werking) achteraf.

Politieke context

Er staat grote politieke druk op dit dossier, omdat er over de volle breedte van de Tweede Kamer de urgentie wordt gevoeld om de PFAS-problematiek snel op te lossen.

Kader

Er loopt nog onderzoek bij het RIVM dat wetenschappelijke informatie moet opleveren over de achtergrondwaarden van PFAS in Nederland. De resultaten hiervan komen in december beschikbaar. Dit stelt u wellicht in de gelegenheid om enkele van de meest knellende toepassingsnormen voor PFAS-houdende grond en baggerspecie in het Tijdelijk handelingskader te verruimen en de toepassingsnormen wettelijk, in de Regeling bodemkwaliteit, vast te leggen, wat voor iedereen veel meer duidelijkheid en zekerheid zou scheppen.

Krachtenveld, afstemming, financiële en juridische implicaties, communicatie

Er heeft overleg plaatsgevonden met de VNG, waar men zich in het ontwerp-besluit kan vinden. Enkele suggesties van de VNG konden worden overgenomen.

De wetgevingstoets van het ministerie van V en J is positief verlopen.

(10)(2e)
(10)(2e)

Toelichting

Ga hier beknopt in op achtergronden, onderbouwing van argumenten, krachtenvelden, analyses, verslagen, aanschouwelijke voorbeelden, inzicht in de tastbare en evalueerbare resultaten, et cetera.

Werk met heldere tussenkoppen zodat de bewindspersoon snel kan beslissen wat te lezen.

To: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
From: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Tue 11/12/2019 11:27:05 AM
Subject: RE: BESLISNOTA ontwerp-amvb
Received: Tue 11/12/2019 11:27:21 AM
[amvb - ontwerp opm \(10\)\(2e\).docx](#)

Hierbij.

Van: (10)(2e) - HBJZ

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 11:06

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) - HBJZ ; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: BESLISNOTA ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e),

Kan jij dan aangeven waar het teveel is?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 10:53 AM

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: BESLISNOTA ontwerp-amvb

Ik ben nog aan het lezen. Maar algemene vraag: is het nodig/wenselijk alles zo uitvoerig toe te lichten. Had ik (10)(2e) eerder meegegeven. Snap dat het zo een mooi verhaal wordt maar alles zo uitleggen geeft meer kans op (kleine verschillen).

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 09:48

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: BESLISNOTA ontwerp-amvb

Urgentie: Hoog

Hoi,

Ik kijk wel naar de nota, maar willen jullie de toelichting met spoed nog doornemen op wellicht politiek-bestuurlijke gevoeligheden?

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 09:13

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: BESLISNOTA ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e) (10)(2e),

Ik heb een eerste versie van een beslisnota bijgevoegd.

Kan je kijken of dit zo de bedoeling is. Het mag vast nog wel korter maar ik dacht dat ik er in dezelfde tijd wel een 'ordentelijke' beslisnota van kon maken. Misschien kunnen jullie hier en daar, bij het krachtenveld bijvoorbeeld, nog wat aanvullen.

Bijgevoegd ook de amvb-versie waarin ik alle opmerkingen die ik tot nu toe heb gekregen heb verwerkt.

Eén opmerking heb ik bij V en J teruggelegd, mogelijk geeft die later nog aanleiding tot een aanvulling. Het was me nu nog niet duidelijk wat de bedoeling was.

(10)(2e)
(10)(2e)
Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 08:03

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

107087

0423

Hoi (10)(2e)

Gisteravond laat ben ik nog gebeld door de Minister en mij is nog duidelijker geworden dat we in alles wat we communiceren consequent dezelfde lijn moeten voeren. Dan maar schrappen.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 7:54 AM

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e)

Onze mails kruisten elkaar, ik heb de toelichting op dit punt grondig aangepast.

Ik ga nu nog de opmerkingen van V en J verwerken, (10)(2e) stuurde die gisteravond nog.

Ook de beslisnota ga ik nog even maken zo,

buiten verzoek

buiten verzoek

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 07:49

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e)

Zou alle gevoelige en twijfelachtige passages uit de AmvB halen.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 11:42 PM

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e)

Dit pas ik nog aan, ik heb met (10)(2e) gebeld en hij heeft mij overtuigd dat dit beter anders kan.

(10)(2e)

Van: (10)(2e), (10)(2e) (CD) <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 18:35

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Ok. Bel zo als ik in bus zit

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 6:32 PM

Aan: (10)(2e), (10)(2e) (CD) <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: RE: ontwerp-amvb

Kunnen we nog snel even bellen, want dit snap ik niet, maar kan nog wel worden veranderd

Van: (10)(2e), (10)(2e) (CD) <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 18:31

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Re: ontwerp-amvb

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

Ik zie in de toelichting bij de amvb nog deze passage staan, waarvan ik het nut op dit moment niet inzie en wel de risico's:

11.1 en 10.2.g

Zoals besproken vorige week woensdag is deze juridische uitleg van de regelgeving twijfelachtig en bovendien onwenselijk in algemene zin. Daarover vroegen jullie van mij ook nog een stuk op papier, inclusief voorstel voor oplossing, wat ik af heb maar nog even bij een collega voorligt ter check. Morgenvroeg krijgen jullie dat.

Ik snap dat dit een al gecommuniceerde lijn is, maar zie niet in waarom dat in deze amvb nog eens herhaald moet worden. Kan de passage niet geschrapt? (uiteraard moeten dan ook een paar andere passages - waarin gesproken wordt over een 'verruiming' die het THK biedt - nog even goed bekeken worden.

Groet, (10)(2e)

From: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Sent: Monday, November 11, 2019 5:35:58 PM

To: (10)(2e), (10)(2e) (CD)

Subject: FW: ontwerp-amvb

Hoi (10)(2e)

Ter info.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: maandag 11 november 2019 15:57

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)

(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: ontwerp-amvb

Hallo (10)(2e)

Ik heb nu de amvb wel min of meer af, althans wat ik nu in gedachten had dat er moest gebeuren.

(10)(2e) had nog het idee wat algemene info (paragraaf 2 uit Handelingskader) in te voegen als algemene informatie; dat heb ik gedaan (nieuwe paragraaf 2). Het komt zo uit het handelingskader en ik heb het alleen een beetje aangepast zodat het in deze toelichting ook ter zake is.

Vooralnoq denk ik dat ik nu een amvb heb die kan worden verstuurd.

buiten verzoek

(10)(2e)

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot wijziging van het Besluit bodemkwaliteit in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS

Op de voordracht van de Minister voor Milieu en Wonen van, nr. IenW/BSK-,
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op de artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming en artikel 3.11,
tweede lid, van de Waterwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van de Minister voor Milieu en Wonen van, nr. IenW/BSK-,
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit bodemkwaliteit wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 44 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

(10)(2e)

Aan artikel 45 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door het dagelijks bestuur van het waterschap in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

C

Aan artikel 46 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door het dagelijks bestuur van het waterschap in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

D

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.

2. Na het eerste lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid is op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in dat lid, dat betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN,

Nota van toelichting

1. Doel van dit besluit

Dit besluit betreft een wijziging van het Besluit bodemkwaliteit waarmee een versnelling wordt beoogd van de voorbereidingsprocedure die moet worden gevolgd voor het nemen van besluiten tot vaststelling van een gebiedsspecifiek toetsingskader voor het toepassen van grond of baggerspecie die is verontreinigd met poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) (hierna: PFAS). Hierdoor moeten problemen die zich bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie voordoen, sneller kunnen worden opgelost.

2. Schets van de PFAS-problematiek

PFAS zijn chemische stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Deze stofgroep bestaat uit ruim 6000 stoffen. Hiertoe behoren onder meer de stoffen perfluorooctaanzuur (PFOA), perfluorooctaansulfonaat (PFOS) en HFPO-DA (GenX). PFAS zijn stoffen die door mensen zijn gemaakt vanwege hun specifieke eigenschappen, zoals brandwerendheid en vuil- en waterafstotendheid. Zij worden al decennia gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen, zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica.

Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Van sommige PFAS is al aangetoond dat ze toxisch zijn. De stoffen PFOS en PFOA behoren tot de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Een aantal andere stoffen uit de PFAS groep, zoals GenX, staan op de lijst van potentiële ZZS (PZZS).

Door het wijdverbreide gebruik en door emissies en incidenten worden PFAS inmiddels in Nederland, en breder in Europa, niet alleen bij puntbronnen, maar ook als diffuse verontreiniging in bodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen.

Het overheidsbeleid is er op gericht om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren. De aanwezigheid van ZZS dient zowel aan de "voorkant" (preventie) als aan de "achterkant" (beheer) aangepakt te worden. Aan de "voorkant" betekent: voorkomen dat er ZZS-en in het milieu komen.

3. Korte schets van de PFAS-problematiek en de aanpak tot nu toe

Gebleken is dat in grote delen van het land de bodem diffuus verontreinigd is met verschillende PFAS, waarbij de aandacht zich momenteel met name richt op de stoffen PFOS, PFOA en GenX. Deze stoffen worden op grote schaal toegepast in producten omdat zij in bepaalde opzichten zeer gunstige eigenschappen bezitten. Helaas hebben zij vanuit gezondheids- en milieuoogpunt echter ook zeer ongewenste eigenschappen, reden waarom ongecontroleerde verspreiding van deze stoffen in de omgeving moet worden tegengegaan.

Bij grondverzet in het kader van de uitvoering van werken en bij baggerwerkzaamheden ontstaan problemen bij de afzet van vrijkomende grond en baggerspecie waarin PFAS voorkomen. Deze verontreinigde grond en baggerspecie zijn niet (overal) toepasbaar. Voor PFAS zijn momenteel in het Besluit bodemkwaliteit, waarin het toepassen van grond en baggerspecie is geregeld, geen toepassingsnormen vastgesteld. Vooruitlopend op het opnemen van toepassingsnormen in dat besluit is een Tijdelijk handelingskader vastgesteld.¹ Hierin zijn voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie

¹ Het Tijdelijk handelingskader is aan de Voorzitter der Tweede Kamer van de Staten-Generaal aangeboden bij brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 8 juli 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 146).

enkele voorlopige toepassingsnormen opgenomen. Deze normen geven een interpretatie van de verplichtingen die bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie voortvloeien uit de zorgplichten die op grond van de Wet bodembescherming² en de Waterwet³ in acht moeten worden genomen.

Aan het RIVM is opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de eigenschappen en risico's van stoffen die tot de PFAS-groep behoren en de consequenties van het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie in verschillende situaties. De tussentijdse onderzoeksresultaten maakten het mogelijk om in het Tijdelijk handelingskader, bij wijze van interpretatie van de zorgplicht, voor een aantal toepassingen van PFAS-houdende grond en baggerspecie al toepassingsnormen vast te stellen. Deze hebben met name betrekking op het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem waaraan de bodemfunctie wonen of industrie is toegekend, mits het toepassen plaatsvindt boven grondwaterniveau.

Voor zover de voor het vaststellen van specifieke toepassingsnormen benodigde wetenschappelijke informatie nog ontbrak, is in het Tijdelijk handelingskader de bepalingsgrens als uitgangspunt gehanteerd. De bepalingsgrens houdt in dat grond en baggerspecie waarvan men weet of kan vermoeden dat deze verontreinigd is met PFAS en waarin de aanwezigheid van PFAS vervolgens is aangetoond, niet mag worden toegepast. De bepalingsgrens is als toepassingsnorm gesteld om te voorkomen dat PFAS ongecontroleerd verder in het milieu verspreid kunnen raken zonder dat de consequenties daarvan kunnen worden ingeschat. Deze aanpak is een uitvloeisel van het voorzorgbeginsel, als internationaal gehanteerd uitgangspunt bij het opstellen van milieubeleid.

Kennisleemten waar het RIVM momenteel nog onderzoek naar doet hebben betrekking op 1) het verspreidingsgedrag van PFAS via grondwater en oppervlaktewater, 2) de achtergrondwaarden van PFAS in Nederland en 3) de effecten van cumulatie van PFAS. De achtergrondwaarden geven de gehalten aan waarin een stof gemiddeld genomen in de bodem wordt aangetroffen als er geen sprake is van lokale verontreinigingsbronnen. De achtergrondwaarden gelden op grond van artikel 56, eerste lid, van het Besluit bodemkwaliteit als norm voor het toepassen van grond en baggerspecie op landbouw- en natuurgronden.

Doordat bij gebreke aan wetenschappelijke informatie in het Tijdelijk handelingskader bij het bepalen van de toepassingsnormen voor PFAS-houdende grond en baggerspecie een voorzichtige koers moet worden gevaren, konden niet alle problemen die zich in de praktijk voordoen bij de afzet van PFAS-houdende grond en baggerspecie, worden opgelost. Doordat initiatiefnemers vrijkomende grond en baggerspecie niet altijd kwijt kunnen raken, lopen tal van projecten vertraging op of zien de initiatiefnemers zich geconfronteerd met oplopende kosten. Tegelijkertijd doen zich op andere plaatsen waar met het oog op nuttige toepassing in bouw- en infrastructuurprojecten behoefte bestaat aan grond en baggerspecie, tekorten voor.

4. Mogelijkheden voor gebiedsspecifiek beleid

Het Tijdelijke handelingskader bevat een interpretatie van de zorgplicht die voor het hele land geldt, zoals ook de in het kader van het Besluit bodemkwaliteit gestelde toepassingsnormen een landelijke gelding hebben. Het Besluit bodemkwaliteit⁴ bevat tevens de mogelijkheid om gebiedsspecifiek beleid vast te stellen, teneinde specifieke problemen te kunnen oplossen die zich op lokaal of regionaal niveau bij het toepassen van grond of baggerspecie voordoen. Bevoegd gezag hiervoor is de gemeente (voor zover het de landbodem betreft) dan wel de waterbeheerder (voor Rijkswateren de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, voor andere wateren het waterschap).

² Artikel 13 van de Wet bodembescherming.

³ Artikel 6.8 van de Waterwet en artikel 7 van het Besluit bodemkwaliteit.

⁴ Afdeling 2, Paragraaf 1, van het Besluit bodemkwaliteit.

Via gebiedsspecifiek beleid kunnen problemen die zich op lokaal of regionaal niveau bij het afstemmen van vraag en aanbod van grond en baggerspecie voordoen en die bij grondverzet of baggerwerkzaamheden tot stagnatie aanleiding kunnen geven, op verschillende manieren worden aangepakt.

4.1 Invulling van het opdrachtgeverschap

De aanpak kan zich onder meer richten op het vergroten van de vraag naar toepasbare PFAS-houdende grond- en baggerspecie voor de aanleg van nuttige toepassingen, bijvoorbeeld het ophogen van gebieden in het kader van woningbouw of ter compensatie van bodemdaling of de aanleg van een geluidswal. Overheden zijn vaak zowel ontdoener van grond en baggerspecie die bij werkzaamheden in de openbare ruimte vrijkomen als opdrachtgever voor nuttige toepassingen waarvoor grond en baggerspecie nodig is. Door bij de opdrachtverlening te kijken naar de mogelijkheden voor het gebruik van toepasbare PFAS-houdende grond en baggerspecie uit het eigen beheergebied kan een wezenlijke bijdrage worden geleverd aan het oplossen van de stagnatie van grondverzet en baggerwerkzaamheden. Daarnaast is het wenselijk dat opdrachtgevers zich niet onnodig terughoudend opstellen bij het accepteren van PFAS-houdende grond en baggerspecie die voldoet aan de toepassingsnormen.

4.2 Gebiedspecifieke normering

De aanpak kan daarnaast worden gericht op het verruimen van de mogelijkheden om PFAS-houdende grond en baggerspecie op verantwoorde wijze te kunnen afzetten. Dit kan door het vaststellen van gebiedsspecifieke toepassingsnormen, zogenaamde lokale maximale waarden. Hierdoor kan worden toegestaan dat grond en baggerspecie worden toegepast die hogere gehalten van een verontreinigende stof bevatten dan volgens de landelijke toepassingsnormen of, in het geval van PFAS, de interpretatie van de zorgplicht toepasbaar is.

Het uitgangspunt van het Besluit bodemkwaliteit is dat het toepassen van grond en baggerspecie niet mag leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de bodem, met inbegrip van het grondwater. Dit uitgangspunt wordt in het Besluit bodemkwaliteit locatiespecifiek toegepast, tenzij op grond van dat besluit een bodembeheergebied is aangewezen waar het beleid is gerichte op *standstill* op gebiedsniveau. In het laatste geval wordt ingecalculeerd dat door het toepassen van verontreinigde grond en baggerspecie op locaties binnen dat gebied een verslechtering kan optreden. Voorwaarde hiervoor is dat de toe te passen grond of baggerspecie afkomstig moet zijn uit het bodembeheergebied (artikel 52, tweede en derde lid, BBK). Doordat grond en baggerspecie alleen binnen het bodembeheergebied wordt verplaatst treedt op gebiedsniveau geen verslechtering op. Aldus kan worden bijgedragen aan het oplossen van lokale problemen bij grondverzet en baggerwerkzaamheden zonder dat onverantwoorde risico's voor mens of milieu worden genomen.

Gebiedsspecifiek beleid kan overigens ook inhouden dat juist strengere lokale maximale waarden worden vastgesteld dan de in de Regeling bodemkwaliteit vastgestelde nationaal geldende toepassingswaarden, om de bodem in 'schone gebieden' schoon te houden.

4.3 Versnelling van de besluitvorming over gebiedsspecifiek beleid

Om lokale en regionale problemen bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie te helpen oplossen, is het wenselijk dat het instrumentarium waarmee gebiedsspecifiek beleid kan worden gevoerd, zo snel mogelijk kan worden ingezet.

In het Besluit bodemkwaliteit worden eisen gesteld aan de totstandkoming van gebiedsspecifiek beleid. Deels zijn dit inhoudelijke eisen ten aanzien van de onderbouwing van het beleid, deels procedurele eisen ten aanzien van de vaststelling van het beleid. Voor dit laatste moet de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (uniforme openbare voorbereidingsprocedure) worden gevolgd. Blijkens artikel 51 van het Besluit bodemkwaliteit geldt dit ook voor besluiten tot wijziging van eerdere besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid.

Met het onderhavige besluit wordt beoogd om de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid te versnellen. In plaats van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure mag nu ook de reguliere voorbereidingsprocedure in de zin van de afdelingen 4.1.2 en 4.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd. Hierdoor kan de inspraakfase worden overgeslagen. In de reguliere procedure is inspraak vooraf vervangen door bezwaar achteraf. Hierdoor wordt enige versnelling tot stand gebracht van de procedure die voor de vaststelling van gebiedsspecifiek beleid moet worden gevolgd. Voor de reguliere procedure geldt in beginsel een beslistermijn van acht weken (artikel 4:13 Algemene wet bestuursrecht), terwijl voor de uitgebreide procedure de beslistermijn in beginsel zes maanden bedraagt (artikel 3:18 Algemene wet bestuursrecht). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het in genoemde bepaling gaat om besluiten die op aanvraag worden genomen. In dit geval hangt de tijd die met het nemen van een besluit is gemoeid in belangrijke mate ook af van het tijdstip waarop het bevoegd gezag het initiatief tot het nemen van een besluit neemt en hoeveel vaart het daarbij vervolgens maakt. De tijd die met het besluit is gemoeid, hangt derhalve voor een belangrijk deel af van het bevoegd gezag, omdat bij besluiten anders dan op aanvraag waarvoor geen verplichting bestaat om het besluit te nemen, in wezen geen echte deadline geldt.

Als het bevoegd gezag de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet volgen, kan met (reageren op) de inspraak flink wat tijd zijn gemoeid, zoals blijkt uit de termijn van zes maanden die de Algemene wet bestuursrecht hiervoor stelt.

Uiteraard geldt ook in de reguliere procedure het vereiste dat besluiten zorgvuldig moeten worden voorbereid. De Algemene wet bestuursrecht biedt de mogelijkheid om desgewenst toch de procedure van afdeling 3.4 toe te passen, met name als bij een besluit veel verschillende belangen betrokken zijn of het ingewikkelde onderwerpen betreft. Het idee van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure is dat door inspraak beter inzicht kan worden verkregen in de betrokken belangen en de consequenties van voorgenomen beleid en dat hierdoor de kwaliteit van besluiten door betere informatie kan worden verbeterd.

In dit verband wordt nog gewezen op de mogelijkheid die, als tussenvorm, wordt geboden in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht om belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben, in de gelegenheid te stellen binnen een daarbij aangegeven termijn hun zienswijzen naar voren te brengen. Hiermee kan tevens tegemoet worden gekomen aan het nadeel dat in de reguliere procedure het maken van bezwaar achteraf geen schorsende werking heeft.

Om verdere versnelling van de besluitvorming mogelijk te maken is in artikel I, onderdeel A, bepaald dat besluiten inzake het gebiedsspecifieke beleid voor PFAS op grond van artikel 44, eerste lid, van het Besluit bodemkwaliteit ook door burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad mogen worden vastgesteld en in artikel I, onderdelen 10 en 2 en C, dat besluiten op grond van artikel 45 dan wel artikel 46 van het Besluit bodemkwaliteit mogen worden vastgesteld door het dagelijks bestuur in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap. Dit is naar keuze van de gemeente, onderscheidenlijk het waterschap, en moet in onderling overleg door de betrokken organen worden afgesproken. Het is dus niet verplicht om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Omdat de gelegenheid tot inspraak in de reguliere voorbereidingsprocedure ontbreekt kan het raadzaam zijn om de besluitbevoegdheid bij de gemeenteraad, onderscheidenlijk het algemeen bestuur van het waterschap, te laten. Daardoor blijft toch een bepaalde vorm van maatschappelijke inbreng in het kader van de democratische besluitvorming mogelijk.

4.4 Kaarten

Een van de vereisten voor gebiedsspecifiek beleid is dat een of meer kaarten moeten worden opgesteld waarop de begrenzing van het bodembeheergebied, de kwaliteit van de bodem (in zoverre ook aangeduid als bodemkwaliteitskaart) en de bodemfuncties zijn aangegeven (het laatste alleen voor zover het de landbodem betreft). De eisen die daaraan worden gesteld m.b.t. PFAS zijn niet anders dan voor andere stoffen. Wat betreft de bodemfunctiekaart kan worden opgemerkt dat dergelijke kaarten in alle gemeenten al bestaan. Het vaststellen van dergelijke kaarten is namelijk ingevolge het Besluit bodemkwaliteit verplicht met het oog op de differentiatie van de toepassingsnormen die in het kader van dat besluit zijn gesteld. De toepasselijke normen zijn namelijk gerelateerd aan de bodemfunctie die aan een gebied is toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt te tussen de functies wonen, industrie en achtergrondniveau (landbouw/natuur).

Daarnaast zijn in veel gemeenten ook bodemkwaliteitskaarten vastgesteld. Een bodemkwaliteitskaart heeft een dubbele functie. Bodemkwaliteitskaarten zijn allereerst een verplicht onderdeel van het gebiedsspecifieke beleid. Zij bieden het fundament om een gebiedsspecifiek beleid te kunnen vaststellen, waarvoor uiteraard een goede kennis van de bodemkwaliteit in het aangewezen bodembeheergebied nodig is. Daarnaast kunnen zij ook als grondslag dienen voor de afgifte van milieuhygiënische verklaringen waarin de kwaliteit van de bodem, grond of baggerspecie is vermeld. De verklaringen dienen als bewijs dat grond of baggerspecie aan de voor toepassing geldende kwaliteitseisen voldoet (artikel 4.3.5, vierde lid, van de Regeling bodemkwaliteit). Verklaringen die door de toepasser van grond of baggerspecie op grond van een (generieke) bodemkwaliteitskaart worden afgegeven, moeten dezelfde mate van betrouwbaarheid hebben als (individuele) milieuhygiënische verklaringen die door erkende laboratoria per partij worden afgegeven. In de Regeling bodemkwaliteit zijn protocollen aangewezen waarin is aangegeven hoe een bodemkwaliteitskaart moet worden opgesteld.

Ook is in artikel 47, onder d, van het Besluit bodemkwaliteit bepaald dat het besluit tot vaststelling van gebiedsspecifiek beleid een motivering moet bevatten hoe de lokale maximale waarden zijn gerelateerd aan de kwaliteit van de bodem, de maatschappelijke noodzaak van die waarden en een beschrijving van de gevolgen van de uitvoering van het besluit voor de kwaliteit van de bodem in het bodembeheergebied.

Op grond van artikel 4.3.5, derde lid, van de Regeling bodemkwaliteit moeten de geografische bronbestanden van een bodemkwaliteitskaart uiterlijk 2 maanden na de vaststelling ervan worden toegezonden aan Bodem. Aldus wordt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in staat gesteld om zicht te krijgen op eventuele inconsistenties en onnodig uiteenlopend beleid.

4.5 Begrenzing bodembeheergebieden

Het bodembeheergebied is niet bij voorbaat aan de grenzen van de gemeente of het beheergebied van de waterbeheerder gebonden. Een gemeente of waterbeheerder kan een groter gebied aanwijzen, waaruit grond of baggerspecie afkomstig kan zijn. Bij de aanwijzing van het grotere gebied gelden uiteraard dezelfde inhoudelijke vereisten. Als een groter gebied wordt aangewezen waaruit de grond of baggerspecie afkomstig mag zijn, dan betekent dit niet dat de grond of baggerspecie ook buiten de grenzen van de gemeente of het beheergebied mag worden toegepast. Dat is alleen het geval als de andere gemeente(n) of waterbeheerder(s) dat in hun gebiedsspecifieke beleid hebben bepaald. Een gemeente of waterbeheerder heeft namelijk geen bevoegdheid om te bepalen wat er buiten de grenzen van de gemeente of het beheergebied (niet) is toegestaan. Het is uiteraard wenselijk dat in dergelijke gevallen bij de totstandkoming van gebiedsspecifiek beleid een goede bestuurlijke afstemming plaatsvindt met de andere betrokken bestuursorganen. Het is niet alleen van belang om alle betrokken belangen en meningen te inventariseren, maar in het overleg kan blijken dat er mogelijkheden zijn om het lokale beleid te optimaliseren of uit te breiden tot andere gemeenten of beheergebieden van waterbeheerders. Dat geldt overigens niet alleen buiten de grenzen van de gemeente of het beheergebied maar ook daarbinnen. Zo heeft de gemeente op haar grondgebied ook te maken met de beheergebieden van een of meer waterbeheerders.

6. Ondersteuning voor gebiedsspecifiek beleid

Het is van belang dat gemeenten en waterbeheerders die daarom vragen zo veel mogelijk worden ondersteund bij de voorbereiding van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS.

Het kabinet heeft een team van experts van verschillende adviesbureaus ingehuurd. Dit expertteam zal - als een soort vliegende brigade - gemeenten en waterschappen helpen bij het maximaal benutten van de ruimte voor het toepassen van PFAS die het bestaande kader biedt. Het expertteam is inzetbaar bij knelpunten door het hele land. Dit expertteam zal gemeenten ook ondersteunen bij het versneld actualiseren van de bodemkwaliteitskaarten. Daarnaast is er bij een Rijkswaterstaat bodem+ een helpdesk en website waar gemeenten en waterschappen terecht kunnen met vragen over het Besluit bodemkwaliteit in het algemeen en het Tijdelijk handelingskader in het bijzonder.

7. Lasten

Voor bedrijven en burgers vloeien uit dit besluit geen lasten (administratieve lasten of lasten in verband met de naleving) voort. De bedoeling van het besluit is om de procedure voor vaststelling van gebiedsspecifiek beleid te versnellen, waarmee eerder rekening kan worden gehouden met gebiedsspecifieke omstandigheden die aanleiding kunnen zijn om een bodembeheergebied aan te wijzen waar voor PFAS gebiedsspecifiek beleid wordt gevoerd. Dit kan ertoe leiden dat voor PFAS afwijkende lokale maximale waarden worden vastgesteld.

Voor gemeenten en waterbeheerders leidt dit besluit evenmin tot extra lasten. Het gaat om de toepassing van bestaande instrumenten die ook voor PFAS nu al kunnen worden ingezet als daartoe aanleiding bestaat. Omdat de PFAS-problematiek zich vrij plotseling heeft gemanifesteerd kan er momenteel aanleiding bestaan tot verhoogde beleidsinspanningen voor de vaststelling van gebiedsspecifiek beleid doordat zich in de praktijk knelpunten voordoen bij ontgraven en toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie. Aan de voorbereiding en vaststelling van dergelijk beleid worden voor PFAS geen andere eisen gesteld dan voor andere stoffen.

Het hangt van de beoordeling door gemeenten en waterbeheerders af of zij het wenselijk vinden om gebiedsspecifiek beleid te voeren.

8. Totstandkomingsprocedure van dit besluit

Gelet op de maatschappelijke gevolgen, in het bijzonder de gevolgen voor de bouwsector, die zijn ontstaan door de plotselinge bewustwording dat PFAS al veel wijder in bodem verspreid is geraakt dan tot dusver werd verondersteld, is bij de totstandkoming van dit besluit afgeweken van enkele standaardprocedures en -termijnen die bij de voorbereiding van algemene maatregelen van bestuur in acht worden genomen. **Pm later aanvullen**

9. Inwerkingtreding en geldingsduur

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst. Bij de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding is afgeweken van de minimuminvoeringstermijn van 2 maanden. De reden van deze afwijking is dat hiermee, gelet op de doelgroep, aanmerkelijke ongewenste private of publieke voor of nadelen worden voorkomen. Er is gelet op de maatschappelijke gevolgen van de plotseling bewustwording van de PFAS-problematiek dringend behoefte aan verantwoorde verruiming van de toepassingsmogelijkheden voor PFAS-houdende grond en baggerspecie. Hiermee wordt beoogd om stagnatie bij de uitvoering van bouw- en infrastructuurprojecten en baggerwerkzaamheden op te heffen dan wel te voorkomen.

Met dit besluit is beoogd een tijdelijke voorziening te bieden. De PFAS-problematiek heeft veel betrokkenen overvallen waardoor nu een snelle slag moet worden gemaakt met het opstellen van nationale en lokale toepassingsnormen. Nadat dit is gebeurd is er geen reden meer om voor gebiedsspecifiek beleid voor PFAS afwijkende procedures te blijven hanteren. In dit besluit is echter niet voorzien in een expliciete beperking van de geldingsduur. De regelgeving inzake het toepassen van grond en baggerspecie, met inbegrip van het gebiedsspecifieke beleid, zal namelijk binnen afzienbare tijd opgaan in het stelsel van de Omgevingswet. In dat verband is voor PFAS niet meer in bijzondere procedures voorzien. Daardoor zal dit besluit automatisch al een beperkte geldingsduur hebben.

DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN,

To: (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(WVL) (10)(2e) @rws.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
DGMI: (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e)
(10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DCO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e)
buiten verkeer (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Tue 11/12/2019 11:27:58 AM
Subject: RE: Q&A PFAS in gewasbeschermingsmiddelen
Received: Tue 11/12/2019 11:28:00 AM

Deze is voor dgmi

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>
Datum: dinsdag 12 nov. 2019 11:07 AM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>;
(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e)
(10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DCO <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e)
buiten verkeer (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: Q&A PFAS in gewasbeschermingsmiddelen

Allen,

Gisterochtend in het PFAS overleg is gesproken over de nieuwsberichten rond PFAS in strooizout. (10)(2e) gaf aan dat PFAS ook in gewasbeschermingsmiddelen zitten. Zowel voor mogelijke nieuwsberichten, als voor het debat, lijkt het mij verstandig als hierover een lijn klaarligt. Kunnen jullie dit met DGWB afstemmen (coördinator van het dossier)? M.a.w.; vraag is hoe M moet reageren op de vraag hoe de strenge regels van het THK zich verhouden tot het gebruik /toepassen van PFAS in gewasbeschermingsmiddelen?

Groet,

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) -
DGWB (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Tue 11/12/2019 5:38:39 PM
Subject: RE: Beleidslijn
Received: Tue 11/12/2019 5:38:41 PM

Nee, ik heb een document gemaakt en afgestemd. Bespreek ik zo met (10)(2e). Damn krijg jij het

Van: (10)(2e) - BSK

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 17:35

Aan: (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) - BSK ; (10)(2e) - DGWB

Onderwerp: FW: Beleidslijn

H, is dit het antwoord dat we zochten??

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 4:06 PM

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: Beleidslijn

Beste (10)(2e)

Ik begrijp dat er elders bij mij in de organisatie vandaag een vraag is gesteld wat ons oordeel is over de beleidslijn PFAS diepe plassen. Misschien wacht je nog op een antwoord op die vraag.

Op de vraag van (10)(2e) wat ons oordeel is over de beleidslijn PFAS diepe plassen is onze reactie:

1. Voorop staat dat dit een beleidsmatige afweging is;
2. Met de geformuleerde voorwaarden gepoogd wordt invulling te geven aan de onzekerheden mbt mobiliteit van PFAS;
3. Als aanvullende voorwaarde overwogen kan worden om een toets van de gehalten PFAS in het vullichaam uit te voeren (dubbele toets).

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Wed 11/13/2019 7:29:32 AM
Subject: FW: laatste versie pfas passage
Received: Wed 11/13/2019 7:29:33 AM
[191113 PB stikstof- PFAS aanpassing DEF 2.docx](#)

Kloot dit stukje over waterbodems? Is de herverontreinigingswaarde voor waterbodems hetzelfde toepasbaar als een landelijke achtergrondwaarde?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DCO <(10)(2e)@minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 12:06 AM
Aan: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: laatste versie pfas passage

(10)(2e) en (10)(2e), zie hieronder. Iom Stientje nog laatste dingen aangepast aan de pfas passage i h persbericht.

11.1 en 10.2.g

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]
From: (10)(2e) - DBO
Sent: Wed 11/13/2019 7:53:13 AM
Subject: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM
Received: Wed 11/13/2019 7:53:14 AM

Veel dank!

(10)(2e) - BSK

Verzonden: woensdag 13 november 2019 07:27

Aan: (10)(2e) ; (10)(2e) - DBO ; (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e)

Onderwerp: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM

Uitstekend!

Met vriendelijke groet

(10)(2e) (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:01 AM

Aan: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK

<(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM

Dag (10)(2e),

Hiermee doe je niet de suggestie dat gemeenten het voor hun bkk kunnen gebruiken. Prima oplossing daarmee mi.

Mvg

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: 12 november 2019 om 23:31:08 CET

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM

H (10)(2e)

Suggestie van onze zijde. Om toch uit te stralen dat waar ze bruikbaar zijn, dubbele metingen niet nodig zijn. Algemene zin. Zou dit kunnen?

Groeten,

(10)(2e),

De gegevens die voor de landelijke waarden gebruikt zijn, zullen rond 1 december op een kaart openbaar gemaakt worden. Dit geeft inzicht in de meetgegevens, maar is geen wettelijk bewijsmiddel. De bodemkwaliteitskaarten met de daarin aangegeven waarden dienen wel als wettelijke bewijsmiddel. Andere partijen kunnen gebruik maken van deze gegevens, waar deze openbaar zijn. Zo wordt de noodzaak van dubbele metingen voorkomen.

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 23:13

Aan: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Antw: Landelijke Kaart RIVM

H (10)(2e)

Beeld van Rivm is helder, dus geen toegevoegde waarde voor de bkk, helaas.

Hoe jammer ook, maar dan adviseer ik toch de gele zinnen er uit te halen, ondanks het voorbehoud. Zoals gevreesd bieden die metingen geen meerwaarde..

Met vriendelijke groet

(10)(2e) (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 11:09 PM

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, Els van Schie <(10)(2e)@rivm.nl>

Kopie: (10)(2e) > . (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
< (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM

Dag (10)(2e)

Onze beste data zijn al afkomstig van gemeenten zelf. De rest is goed genoeg voor bepaling landelijke AW, maar onbruikbaar voor opstellen van bkk. Daarvoor gelden strikte eisen van diepte, spreiding, zonering, etc. Van de kaart zou je wel kunnen aangeven dat daarmee voor het eerst een landelijk beeld van PFAS in grond wordt gegeven. Dat beeld zal na december verder aangevuld worden naarmate er nog meer bodemonderzoeken beschikbaar komen. De kaart kan daarmee op termijn initiatiefnemers helpen om aandachtsgebieden voor PFAS in bodem te identificeren.

Mvg

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

Datum: 12 november 2019 om 22:57:04 CET

Aan: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, Els van Schie < (10)(2e) @rivm.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
< (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Antw: Landelijke Kaart RIVM

H (10)(2e),

Dank voor je snelle reactie.

Maar toch: waarom kan dat niet?

Als de gegevens verfijndbaar en openbaar zijn kunnen ze ze toch gebruiken?

Met vriendelijke groet

(10)(2e) (10)(2e)

Van: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 10:54 PM

Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl> (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>

Kopie: (10)(2e) > . (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
< (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Antw: Landelijke Kaart RIVM

Dag (10)(2e) ea,

Het is een sympathieke geste, maar ik zou die zin weglaten. De kans dat gemeenten de data van onze kaart kunnen gebruiken voor hun bkk is zo goed als 0. En ze weten dat zelf heel goed. Een dergelijk aanbod zal daarom mi afbreuk doen aan de geloofwaardigheid van het hele stuk.

Mvg

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

Datum: 12 november 2019 om 22:40:20 CET

Aan: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
< (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: Landelijke Kaart RIVM

(10)(2e) (10)(2e)

deze zin is toegevoegd. Is dit inderdaad mogelijk in jullie ogen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DBO < (10)(2e) @minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 10:36 PM

Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - HBZ < (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DBO
< (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DCO < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Landelijke Kaart RIVM

H (10)(2e)

Zoals besproken, hierbij de voorgestelde tekstpassage:

De gegevens die voor de landelijke waarden gebruikt zijn, zullen rond 1 december op een kaart openbaar gemaakt worden. Dit

geeft inzicht in de meetgegevens, maar is geen wettelijk bewijsmiddel. De bodemkwaliteitskaarten met de daarin aangegeven waarden dienen wel als wettelijke bewijsmiddel. Waar mogelijk wordt gezorgd dat gemeenten gebruik kunnen maken van deze gegevens bij het vaststellen van hun bodemkwaliteitskaarten, waar deze gegevens openbaar zijn. Zo wordt de noodzaak van dubbele metingen voorkomen

Groet

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Wed 11/13/2019 8:04:32 AM
Subject: RE: laatste versie pfas passage
Received: Wed 11/13/2019 8:04:33 AM

Dank (10)(2e), helder!

Met vriendelijke groet
(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:41 AM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: laatste versie pfas passage

Ha (10)(2e) gisteren middag al veel contact met (10)(2e) over gehad. Nee het herverontreinigingsniveau is niet hetzelfde als een achtergrondwaarde, ook niet perse hetzelfde toepasbaar, maar kan wel een vergelijkbaar perspectief/ruimte geven. Ik vind de tekst nu acceptabel. Gisteren wilde ik nog de term herverontreinigingsniveau in het persbericht (noem het beestje bij zijn naam), maar verstandig om dat niet te doen, want de gesprekken lopen nog wat we 1 dec precies kunnen zeggen met de herverontreinigingsniveaus.

Groet (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:29 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: laatste versie pfas passage

Kloot dit stukje over waterbodems? Is de herverontreinigingswaarde voor waterbodems hetzelfde toepasbaar als een landelijke achtergrondwaarde?

Met vriendelijke groet
(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DCO <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 12:06 AM
Aan: (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: laatste versie pfas passage

(10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e), zie hieronder. Iom Stientje nog laatste dingen aangepast aan de pfas passage i h persbericht.

11.1 en 10.2.g

11.1 en 10.2.g

(1p)(2e)

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Wed 11/13/2019 8:53:43 AM
Subject: RE: laatste versie pfas passage
Received: Wed 11/13/2019 8:53:44 AM

hoi (10)(2e) hetgeen (10)(2e) heeft gezegd klopt.

Achtergrond: De systematiek van HVN houdt in dat herverontreinigingsniveau als klasse A betiteld wordt (dat is schoon). We hebben dat schoon genoemd omdat je niets kan doen aan wat via het buitenland het land in stroomt. Daar is voor systemen buiten de stroomgebieden wel wat over te zeggen (zoals vennen, meren, sloten etcetera). Klasse A mag overal worden toegepast in een klasse A bodem.

Er loopt nu een discussie hoe we de HVN moeten gaan gebruiken vanwege de risico's voor oppervlaktewater, grondwater en bijvoorbeeld voor het toepassen van bagger uit de havens (dat waarschijnlijk een hogere waarde heeft hetgeen zou betekenen dat je dat op slot zet!). De HVN wordt ook gebruikt voor diepe plassen.

Er zijn twee zaken die nu anders zijn dan gebruikelijk:

1) PFAS is veel mobieler dan andere stoffen. Dat is zowel voor het bodemsysteem als voor het watersysteem een onbekende (m.a.w. Een uitdaging hoe hiermee om te gaan);

2) De systematiek die nu gebruikt wordt voor de HVN is anders dan gebruikelijk. Daar zitten grote methodologische onzekerheden aan gekoppeld (gezien het aantal data waarop de HVN nu wordt gebaseerd buitengewoon gering is). daarom wordt het ook een tijdelijke HVN.

En eigenlijk is er nog een nummer drie (maar dat heb je met andere stoffen soms ook): we weten niet hoe het spul zich in grondwater gedraagt, hoe mobiel het is en wat de uitloogkarakteristieken zijn.

Om bovenstaande redenen is het de vraag of het verstandig is als we met de HVN nu precies hetzelfde doen als we normaal met de HVN doen. vriendelijke groet

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:41 AM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: laatste versie pfas passage

Ha (10)(2e) gisteren middag al veel contact met (10)(2e) over gehad. Nee het herverontreinigingsniveau is niet hetzelfde als een achtergrondwaarde, ook niet perse hetzelfde toepasbaar, maar kan wel een vergelijkbaar perspectief/ruimte geven. Ik vind de tekst nu acceptabel. Gisteren wilde ik nog de term herverontreinigingsniveau in het persbericht (noem het beestje bij zijn naam), maar verstandig om dat niet te doen, want de gesprekken lopen nog wat we 1 dec precies kunnen zeggen met de herverontreinigingsniveaus.

Groet (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 7:29 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: laatste versie pfas passage

Kloot dit stukje over waterbodems? Is de herverontreinigingswaarde voor waterbodems hetzelfde toepasbaar als een landelijke achtergrondwaarde?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DCO <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: woensdag 13 nov. 2019 12:06 AM

Aan: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW

<(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: laatste versie pfas passage

(10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e), zie hieronder. Iom Stientie nog laatste dingen aangepast aan de pfas passage i h persbericht.

10.2.g, 11.1

To: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK((10)(2e))@minienw.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e)) - DGMo
Sent: Wed 11/13/2019 8:58:02 AM
Subject: FW: Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.
Received: Wed 11/13/2019 8:58:03 AM

Hi (10)(2e) ,

Zie onder. Ik weet niet of (10)(2e) kan, maar zou jij er bij kunnen zijn?

Groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 17:50

Aan: (10)(2e) (10)(2e)) - DGMo ; (10)(2e)) - BSK ; (10)(2e)) - DGRW

CC: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e)) - BSK

Onderwerp: RE: Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

H (10)(2e) en (10)(2e)

Heel goed idee, ik zit in Duitsland voor internationaal droogteoverleg rond de ROer...

Dat gaat mij echt niet lukken.

Met vriendelijke groet

10)(2 (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e)) - DGMo < (10)(2e))@minienw.nl>

Datum: dinsdag 12 nov. 2019 10:20 AM

Aan: (10)(2e)) - BSK < (10)(2e))@minienw.nl>, (10)(2e)) - DGRW < (10)(2e))@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) - DGRW < (10)(2e))@minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e)) - BSK

< (10)(2e))@minienw.nl>

Onderwerp: Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

20 november zijn we uitgenodigd bij de provincie Noord-Holland voor een werkconferentie PFAS vanaf 8:30 (inloop) start 9:00.

Gezien het gezelschap, bestaande uit in ieder geval 30 wethouders milieu en 2 gedeputeerden en 4 directeurs omgevingsdienst, zou jullie aanwezigheid welkom zijn.

Er is in het programma 45 min opgenomen voor om de problemen m.b.t. PFAS in beeld te brengen en daarover door te spreken.

Ik ben bij deze bijeenkomst aanwezig.

Ik hoor graag van jullie, ik zal dan ook de aanmelding verzorgen bij (10)(2e) .

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e))(2e) (10)(2e) -
DGRW((10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Wed 11/13/2019 12:51:56 PM
Subject: RE: Redeneerlijn hoe zijn we hier terecht gekomen
Received: Wed 11/13/2019 12:51:58 PM
[Redeneerlijn hoe zijn we hier terecht gekomen \(10\)\(2e\).docx](#)

Hierbij, mijn reactie bij deze redeneerlijn.

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: woensdag 13 november 2019 11:57

Aan: (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: FW: Redeneerlijn hoe zijn we hier terecht gekomen

Hoi

Kijk jij hier in eerste instantie naar en vul je aan ?

Groet (10)(2e)

(10)(2e)(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) /joke (10)(2e) (10)(2e)

✉ (10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - DBO < (10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 11:15

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Redeneerlijn hoe zijn we hier terecht gekomen

Ha (10)(2e),

Zie hierbij mijn eerste voorzet. Kunnen jullie zelf de laatste bullets over algemene methodiek aanvullen/invullen? De vraag rijst natuurlijk i) wat houdt die methodiek precies in en ii) hoe verhoudt die methodiek zich tot het THK en het def. HK?

Groet

(10)(2e)

To: (10)(2e)@minbzk.nl; (10)(2e)@minbzk.nl; (10)(2e)@minienw.nl; (10)(2e)@minienw.nl;
(10)(2e) - DCO (10)(2e)@minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DBO (10)(2e)@minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
BSK (10)(2e)@minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Wed 11/13/2019 4:25:54 PM
Subject: Samenloop PFAS en stikstof richting gemeenten
Received: Wed 11/13/2019 4:25:55 PM

(10)(2e) en (10)(2e)

Nav de vraag vanochtend in het overleg bij AZ, het nagesprekje van (10)(2e) en mij, vervolgens de taskforce en daarna het geheel doorsprekend met Mln MW, kom ik tot het volgende:

Het is goed om richting gemeentes en provincies zoveel mogelijk samen op te trekken vanuit de Min MW, zowel in communicatie en taalgebruik, timing en werkwijze. Concreet betekent dit dat :

- Er naast een taskforce voor PFAS vanuit IenW ook een Taskforce voor Wonen zou kunnen worden ingesteld van uit BZK. Dit kan niet een en dezelfde taskforce zijn, dat zou de scope te breed maken en de samenstelling te gecompliceerd.
- De vliegende brigade PFAS zou kunnen worden uitgebreid met een vliegende brigade Wonen, dat zij aan zij optrekken, maar met een afzonderlijk contract worden aangesteld. Voor de buitenwereld kan dit 1 zijn, achter de schermen zijn het twee verschillende opdrachten met twee verschillende expert groepen.
- De taakverdeling tussen Taskforce, vliegende brigade, helpdesk bodem e.d. Maken we scherp
- We denken samen na over een gemeenschappelijk brief , of twee afzonderlijke brieven aan gemeenten om hun te stimuleren vaart te maken met het herstarten van projecten.
- Bij die brieven moeten er pamfletten komen in Jip en Janneke taal om uit te leggen hoe je moet handelen. (Bv over klein grond verzet, vergunning aanvragen, etc.) Die pamfletten moeten qua vorm en opzet goed vergelijkbaar zijn. Hierin zal DCO ook een Bijdragen.

Maandag hebben (10)(2e) en (10)(2e) hier reeds een afspraak over.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e), (1) BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) - BSK
Sent: Wed 11/13/2019 5:38:20 PM
Subject: RE: Q&A water dingen
Received: Wed 11/13/2019 5:38:21 PM

We hebben dus onderstaande dingen nodig, ik check nog even wanneer fysiek dossier naar Stientje gaat (en dossiertje water voor Cora), ik zei net negen uur maar is wellicht eerder, dus als je kunt helpen graag.

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06 (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

(10)(2e) - DGRW

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:36

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: Q&A water dingen

Lukt het en moet ik anders ergens mee helpen?
met groet, (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: woensdag 13 nov. 2019 17:35

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK
<(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Q&A water dingen

Ha (10)(2e),

Hebben we echt vanavond nodig voor dossier stientje en waterdeel voor dossier andere minister.
Dus graag toch in format en factsheet/redeneerlijn en graag voor 21 uur.

Groet (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06 (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:27

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Q&A water dingen

(10)(2e),

Voor PFAS stond er geen algemene lijn in de brief. Heel kort samenvat de brief:

3 dingen. De vergunning voor de directe lozing is verleend (door RWS). Was vorig jaar verbazing over. Er waren eerst bezwaren maar met de uitleg van RWS en de beantwoording van de zienswijze is niemand in beroep gegaan (erg netjes gedaan van RWS). De lozing van Chemours gaat voor de indirecte lozing heel hard naar beneden naar 2 kg / jaar was eerst 6400 in 2013 vergund. De waardes die we aantreffen in oppervlaktewater zijn zeer stek gedaald laat de monitoring van RWS zien. Er is geen enkel gevaar meer voor waterbodeme ecologie of drinkwater.

Dan wat je hieronder vroeg:

Europees maakt Stientje zich terecht hard voor de aanpak van PFAS. (ik ga nu een beetje op DGMI terrein). We zijn de eerste die op basis van art 57 f een stof tot ZZS hebben gekregen (GenX). We zetten erop in om de groep perfluorverbindingen als geheel aangeduid te krijgen echter dat kost nu wel even wat tijd (denk jaren). En het zit ook nog echt in de beginfase dus we kunnen daar nog niet echt iets over zeggen. Anders scheppen we verwachtingen die we mogelijk niet kunnen waar maken. Dit traject is voor Stientje allemaal gesneden koek wat dit is iets waar ze al jaren actief op is.

Nationaal zijn we bezig om alle vergunningen te bezien en waar mogelijk aan te scherpen. Zie Chemours, Custom powders, ATM enz. Om vergunningverleners de tools te geven dat ook goed te kunnen doen maken we oa gebruik van de delta aanpak water gelden. We herzien handboeken die de basis vormen voor de afweging die een vergunningverlener maakt en we hebben een

uitgebreid opleidingstraject zodat ze met de juiste kennis en vaardigheden aan de slag kunnen.
Dus ja we moeten hard inzetten op bronbeleid zowel Europees als nationaal. En dat doen we dus ook. Nationaal middels de vergunningen van bevoegd gezag (WKK) Europees via REACH (DGMB van verzoeken (10)(2e)).
BRW (10)(2e) dus het is even een beetje snel geschreven en dan heb je in ieder geval snel een antwoord ;-). Als het ook nog in een format moet kan dat maar dat wordt dan vanavond of morgen ochtend.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)

Afdeling Waterkwaliteit en -kwantiteit
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:11

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Q&A water dingen

Ha (10)(2e),
Stientje heeft net in het vooroverleg gezegd ten aanzien van Chemours vragen: natuurlijk keihard inzetten op bronbeleid, eerste voorbeeld Chemours, 99% reductie vergunning, alles moet eruit, Europees project
Kun jij hier chocola van maken in de vragen? Graag met spoed aanleveren.
Is er al iets voor PFAS water algemeen en de brief die is uitgestuurd vorige week?

Groet (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
06- (10)(2e) secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 12:23

Aan: (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: Q&A water dingen

(10)(2e)
Kun jij de eerste 2 toevoegen aan het dossier? Derde is nog in ontwikkeling.
(10)(2e) (10)(2e) ter info naar zodat jullie weten dat ze er in zitten.

Met vriendelijke groet,
(10)(2e)
(10)(2e)

Afdeling Waterkwaliteit en -kwantiteit
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)

Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

Linked

To: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)
(10)(2e)) - DGRW((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGM((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)) -
HBJZ((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (BS)((10)(2e) @rws.nl]; (10)(2e) (10)(2e) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)
(10)(2e) (BS)((10)(2e) @rws.nl]; (10)(2e)) - DGRW((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]
Cc: (10)(2e)) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)) - BSK((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)
(10)(2e)) - DBO((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (WVL)((10)(2e) @rws.nl]; (10)(2e)) -
DGRW((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) - DBO((10)(2e) @minienw.nl]; (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) @minez.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e) (WVL)
Sent: Wed 11/13/2019 6:08:51 PM
Subject: RE: CONCEPT GRT-Regering-LNV-32670_ongeredigeerde versie
Received: Wed 11/13/2019 6:08:55 PM
[CONCEPT GRT-Regering-LNV-32670_ongeredigeerde versie \(10\)\(2e\).docx](#)

Collegae,
Op een aantal vragen een aanzet voor antwoord gegeven. Helpt wellicht. Succes met teksten maken. Ik ben bereikbaar indien nodig.

(10)(2e)
Van: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK

Verzonden: woensdag 13 november 2019 16:38

Aan: (10)(2e) (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e)) - DGM ; (10)(2e)) - HBJZ ; (10)(2e) (BS) ; (10)(2e) (10)(2e)) - BSK ; (10)(2e) (BS) ; (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) (WVL) ; (10)(2e)
Cc: (10)(2e)) - BSK ; (10)(2e)) - BSK ; (10)(2e)) - DBO ; (10)(2e) (10)(2e) (WVL) ; (10)(2e)) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)) - DBO ; (10)(2e) (10)(2e)

Onderwerp: CONCEPT GRT-Regering-LNV-32670_ongeredigeerde versie

Urgentie: Hoog

Allen,
Bijgaand de set met vragen die we hebben gekregen van de TK met oog op debat van morgen.
In de bijlage zijn de vragen toegedeeld. Hoeveelheid vragen op gebied van PFAS valt mee afgezet (23) tegen grote hoeveelheid PAS. Vragen moeten vanavond beantwoord zijn.

We hebben het volgende tijdspad afgesproken met Minister.

- Vanavond 19.00 worden PFAS vragen naar LNV en naar Stientje gestuurd.
- Stientje kijkt er naar. Wij doen aanpassingen
- 21.00 uur nieuwe versie naar Stientje.
- 22.00 uur nieuwe integrale versie PAS/PFAS
- Als er na 22.00 uur nog dingen zijn dan heeft (10)(2e) telefonisch contact met Stientje (10)(2e) (10)(2e)).

Graag aanwezigheid op de Rijnstraat tot 22.00 uur van (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), DGM(10)(2e) (10)(2e) (?) en HBJZ (10)(2e?).
BRW 19.00 uur.

Graag bereikbaar (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e).

@ (10)(2e) het zou fijn zijn als RIVM ook bereikbaar is, lukt dat?

Groet (10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Wed 11/13/2019 10:39:12 PM
Subject: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn
Received: Wed 11/13/2019 10:39:13 PM

is bereikbaar, heeft ook deze QenA's mee en kan verdere aanvullingen verzorgen. Mocht het nodig zijn dan ben ik telefonisch/email bereikbaar.
Veel succes / sterkte morgen!

met groet, (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 22:31
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

(10)(2e)

Dank je. We nemen ze morgen mee. is achternvanger morgen tijdens debat en bereikbaar ?

Checkvragen,:

- Zijn Gen-X, PFOA en PFOS alle drie ZZS ?
- Klopt het dat de lozing van Chemours is teruggebracht van 1000 kg/jaar naar 2 (Dat is dan een afname van 99,9 %) ?
- Er staat dat we alleen BBT kunnen voorschrijven, kunnen we niet zeggen je mag het helemaal niet lozen en anders verzin je maar een ander productieproces , voor dit soort stoffen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 9:42 PM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Hallo (10)(2e),

Op basis van info en dossier WGO heb ik paar QenA's in rij en gelid gezet, en redeneerlijn PFAS in water gemaakt. Ook vraag meegenomen die Cora afgelopen maandag voor Stientje heeft laten liggen: zit er PFAS in drinkwater.

Antwoorden op hoofdlijnen, om voor Stientje bruikbaar te houden. Teveel details komt bij Kamerleden verwarrend over en leidt tot nieuwe vragen. Verder de brief van afgelopen week (Motie Van Brenk, vergunning Chemours) en recente rapporten over verspreiding GenX. Voor de zekerheid...

Nog meer nodig?

Met groet, (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Dir-gen. Water en Bodem, ministerie IenW

@: (10)(2e) @minienw.nl

Tel: 06- (10)(2e) / bgg (10)(2e)

Deze mail kunt u ook buiten werkuren ontvangen.

Een antwoord is dan natuurlijk niet gelijk nodig!

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Wed 11/13/2019 11:05:08 PM
Subject: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn
Received: Wed 11/13/2019 11:05:15 PM

Dank!!

Minister wil nog graag toelichting op efsa normen en hoe rinv norm daarbij past. Kan je die maken voor 8.30 morgen ochtend?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 10:52 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Is zit morgen in de Rijnstraat zaal.

Ja alle drie zzs

2013 vergunning was 6400 kg indirect dat word nu 2 dus meer dan 99%. De directe lozing zit daar nog niet bij in.

Nee is geen verboden stof. Wel kan een stof in Reach op de restrictielijst gezet worden. Dan gelden er nog strengere regels. Initiatief ligt dan bij ECHA.

Minister (beide) hebben meerdere keren de afgelopen jaren gezegd: er is geen moratorium en dat gaat er ook niet komen.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: woensdag 13 nov. 2019 10:31 PM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

(10)(2e)

Dank je. We nemen ze morgen mee. is achternvanger morgen tijdens debat en bereikbaar ?

Checkvragen,:

- Zijn Gen-X, PFOA en PFOS alle drie ZZS ?
- Klopt het dat de lozing van Chemours is teruggebracht van 1000 kg/jaar naar 2 (Dat is dan een afname van 99,9 %) ?
- Er staat dat we alleen BBT kunnen voorschrijven, kunnen we niet zeggen je mag het helemaal niet lozen en anders verzin je maar een ander productieproces, voor dit soort stoffen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: woensdag 13 nov. 2019 9:42 PM

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e)e () - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Hallo (10)(2e),

Op basis van info () en dossier WGO heb ik paar QenA's in rij en gelid gezet, en redeneerlijn PFAS in water gemaakt. Ook vraag meegenomen die Cora afgelopen maandag voor Stientje heeft laten liggen: zit er PFAS in drinkwater.

Antwoorden op hoofdlijnen, om voor Stientje bruikbaar te houden. Teveel details komt bij Kamerleden verwarrend over en leidt tot nieuwe vragen.

Verder de brief van afgelopen week (Motie Van Brenk, vergunning Chemours) en recente rapporten over verspreiding GenX. Voor de zekerheid...

Nog meer nodig?

Met groet, (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Dir-gen. Water en Bodem, ministerie IenW

@: (10)(2e)@minienw.nl

Tel: 06- (10)(2e) / bgg (10)(2e)

Deze mail kunt u ook buiten werkuren ontvangen.

Een antwoord is dan natuurlijk niet gelijk nodig!

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) e.
(10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) DGMI (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Wed 11/13/2019 11:40:58 PM
Subject: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn
Received: Wed 11/13/2019 11:40:59 PM
[QenA EFSA PFOS.docx](#)

Hierbij eerste opzet voor QenA over EFSA. ~~Maakt u de expert hierin.~~ ~~beide verzoeken~~ jullie svp ZSM aan?
Met groet, (10)(2e)

(10)(2e)
(10)(2e)

Dir-gen. Water en Bodem, ministerie IenW

@: (10)(2e) @minienw.nl

Tel: 06 (10)(2e) / bgg (10)(2e)

Deze mail kunt u ook buiten werkuren ontvangen.

Een antwoord is dan natuurlijk niet gelijk nodig!

Van: (10)(2e) - BSK

Verzonden: woensdag 13 november 2019 23:05

Aan: (10)(2e)(2e) - BSK ; (10)(2e)(2e) - BSK ; (10)(2e) - DGRW ; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Dank!!

Minister wil nog graag toelichting op efsa normen en hoe rinv norm daarbij past. Kan je die maken voor 8.30 morgen ochtend?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
DGRW: (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Thur 11/14/2019 8:00:01 AM
Subject: FW: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx
Received: Thur 11/14/2019 8:00:03 AM
[Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx](#)
[ATT00001.htm](#)

H (10)(2e)

Hlebij de vragen van Bouwend Nederland, onderwerpen kennen we wel, maar kantons helpen ze aan te scherpen.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 7:41 AM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e)
(10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: FW: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Zie hieronder.

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 7:36 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>
Onderwerp: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Beste (10)(2e)

Hierbij de vragen die Bouwend Nederland aan de Tweede Kamer heeft gestuurd over de kabinetsbrief Stikstof en PFAS. Wij hebben het vragend gemaakt om te kijken of in het debat meer duidelijkheid kan komen en tot geruststellende antwoorden. Daarna zullen wij zelf een oordeel vellen en een besluit nemen of het voor Bouwend Nederland nog wel mogelijk is om steun te geven aan divers kabinetsbeleid als Klimaatakkoord, Woondeals, Pensioenakkoord (de onderhandelingen over de CAO zijn in goed overleg met de bonden gestaakt) en diverse Green Deals.

We zitten vanochtend bij (10)(2e) en mocht je zelf meer wil weten kan je altijd contact met me opnemen.

Groet

Memo

Van: (10)(2e) 0(2e)
t (10)(2e) e (10)(2e)@bouwendnederland.nl
Aan: Woordvoerders stikstof en PFAS debat 14 november
C.c.: Woordvoerders bouwen, wonen en infrastructuur
Datum: 13 november 2019
Betreft: Inbreng Bouwend NL voor stikstof en PFAS debat 14-11-2019

Inleidend

Bouwend Nederland heeft met belangstelling kennis genomen van de brief van de ministers Schouten, Van Nieuwenhuizen en Van Veldhoven-Van der Meer van 13 november jongstleden over het maatregelenpakket voor stikstof en PFAS. Hoewel het een uitgebreide brief is, zijn veel concrete uitwerkingen van maatregelen – en daarmee ook de effecten van die maatregelen – nog onduidelijk. Voordat wij een definitief oordeel kunnen vellen over het maatregelenpakket, zijn er daarom nog veel vragen die eerst beantwoord moeten worden. Hieronder treft u onze eerste bevindingen en vragen aan.

PFAS

De grondverzet- en baggersector, waaronder veel leden van Bouwend Nederland, zijn hard getroffen door de PFAS-problematiek. Bedrijven worden geconfronteerd met onduidelijkheid vanuit de overheid, terwijl er al veel sneller duidelijkheid had kunnen worden gecreëerd. Teleurstelling overheerst, nu duidelijk is dat we nog langer moeten wachten op een oplossing. Een oplossing waarbij bovendien veel onzekerheid en afhankelijkheden zijn, vanwege de betrokkenheid van de vele spelers op dit dossier zoals decentrale overheden, het RIVM, commerciële laboratoria etc.

Met de aankondiging van nieuwe normen zet de minister een stap, maar helaas zijn infrabedrijven hier niet bij gebaat. Er is namelijk nog geen sprake van een generieke achtergrondwaarde voor toepassing beneden water en grondwater. De afzet van klasse industrie grond uit onze werken naar diepe putten en in zettingsgevoelige gebieden met een hoge grondwaterstand blijft nog steeds geblokkeerd.

Bouwend Nederland heeft bij de brief van het kabinet de volgende vragen:

- Tijdelijke achtergrondwaarde: het is nog steeds niet duidelijk of de achtergrondwaarde ook voor ondergrondwatertoepassingen geldt. Dit wordt nergens in de brief van de minister expliciet benoemd. Kan de minister hier duidelijkheid over geven?
- Waarom moet er tot 1 december worden gewacht met het vaststellen van de tijdelijke landelijke achtergrondwaarde, terwijl er inmiddels ruim voldoende data zijn om die achtergrondwaarde te bepalen? Waarom heeft de minister het RIVM niet eerder, bij het verschijnen van het THK, opdracht gegeven aan de slag te gaan met het bepalen van een tijdelijke achtergrondwaarde?
- Waarom heeft de minister zo lang gewacht actie te ondernemen, terwijl er al meerdere malen vanuit de sector in gesprekken is aangegeven dat er een acuut probleem ontstond? Waarom kan in november wel wat in september niet kan?

- Hoe kan de minister garanderen dat gemeenten, die toch al worstelen met de opstapeling van door het Rijk gecreëerde problemen, aan de slag gaan met het in kaart brengen van bodemkwaliteitskaarten? Hoe gaat de Minister ervoor zorgdragen dat de mogelijkheid tot versnelling zoals aangekondigd in de Kamerbrief, daadwerkelijk leidt tot het versneld opleveren van de bodemkwaliteitskaarten?
- Waar ligt de doorzettingsmacht van de door de landelijke taskforce PFAS opgestelde oplossingsrichtingen? De taskforce moet geen praatclubje zijn, monitoren alleen is niet genoeg. Hoe zetten we woorden, onmiddellijk om in daden om geen tijd meer te verliezen?

Stikstof

Het Kabinet is voornemens een stikstofregistratiesysteem, gekoppeld aan een stikstofbank, in te voeren. De bedoeling is dat verschillende soorten projecten depositieruimte toebedeeld kunnen krijgen, waarbij de bouw van 75.000 woningen en de aanleg van 7 infrastructurele werken voorrang krijgen.

Bouwend Nederland pleit al lang voor een drempelwaarde voor (tenminste) bouw- en infraprojecten. Een dergelijke drempel kan acuut verlichting bieden. Deze stikstofbank lijkt dat vooralsnog niet te doen. De brief suggereert dat er nog een hoop moet gebeuren voordat de stikstofbank 'up and running' kan zijn. Tijd die de bouwsector niet heeft. Ontslaggrondes worden nu al in gang gezet, en de continuïteit van bedrijven komt nog verder onder druk te staan.

Daarom hebben wij de volgende vragen:

- Klopt het dat de stikstofbank pas operationeel kan zijn als de Spoedwet aanpak stikstof door beide Kamers is goedgekeurd?
 - o Zo ja: welk tijdsplan verwacht de minister?
 - o Zo nee: per wanneer dan wel?
- Klopt het dat 1) eerst per Natura2000 gebied de beschikbare ruimte in kaart moet worden gebracht en er regionale afspraken over verdeling moeten worden gemaakt voordat de stikstofbank operationeel kan zijn?
 - o Zo ja 1): hoe ver is die inventarisatie gevorderd?
 - o Zo ja 2) Zijn er al regionale afspraken over de verdeling van de ruimte? Welk tijdsplan voorziet het Kabinet?
- Waarom hebben utiliteitswerken zoals scholen, zorginstellingen, bedrijfsruimten etc niet ook een voorrangspositie gekregen? Deze werken vormen een belangrijk deel van de orderportefeuille van bedrijven. Als die stil- of wegvalt leidt dat onherroepelijk tot verdere ontslagen en faillissementen;
- Als er nog ruimte is in de stikstofbank, hebben overige bouw- en infrastructuurprojecten dan voorrang? Of wordt er dan verdeeld tussen industrie, boeren, bouw etc op basis van 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt?'. Of wordt verdeling van resterende depositieruimte een lokale en regionale politieke keuze?
- Moet er voor ieder individueel bouwproject, hoe klein ook, eerst nog een Aeries berekening worden gemaakt?

- o Zo ja: veel kleine bedrijven kunnen niet zelf zo'n berekening maken. De wachttijd (en kosten) bij externe bureau's zijn fors. Hoe gaat het Kabinet MKB bedrijven helpen bij het maken van deze berekeningen?
- Er liggen duizenden projecten stil. Heeft de stikstofbank voldoende capaciteit om deze voortvarend af te handelen?

Vanuit Bouwend Nederland is er volop steun voor de ambitie van het Kabinet om een drempelwaarde te ontwikkelen. Ook de voorgenomen noodwetgeving, gericht op projecten waarbij door stagnatie de veiligheid in het geding kan komen, kan op onze steun rekenen.

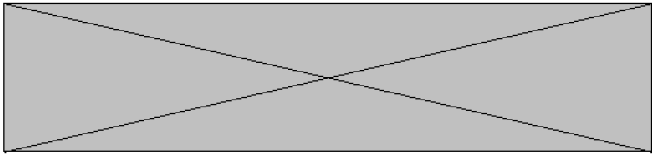
Daarnaast vinden wij het positief dat het Kabinet middelen vrij maakt voor natuurherstel. Wel merken wij op dat er in het stikstofdossier ook een vertrouwenscrisis speelt. Natuur- en milieuorganisaties hebben de afgelopen jaren het vertrouwen verloren dat er bij de opvolgende Kabinetten voldoende oog is voor de belangen die zij behartigen. Het beschikbaar stellen van extra middelen voor natuurherstel had een uitgestoken hand kunnen zijn, ware het niet dat het Kabinet anderzijds bijvoorbeeld de Natura2000 status van kleine en zwakke gebieden wil heroverwegen.

Dit gaat leiden tot gepolariseerde discussies die niet bijdragen aan een oplossing. Eén van de zwakke plekken van het PAS was het ontbreken van voldoende garantie op uitvoering van beheer- en herstelmaatregelen voor Natura2000 gebieden. Bouwend Nederland vindt dat het Kabinet een Wet Natuurherstel moet maken, waarin beheer- en herstelplannen een wettelijke basis krijgen, en waar een tijdspad voor uitvoering en budget aan gekoppeld is. Dat draagt bij aan herstel van vertrouwen om samen met alle belanghebbenden te werken aan een realistische en duurzame oplossing voor de lange termijn, en daarbij is Nederland het beste gebaat.

(10)(2e) MST | (10)(2e)
T: +31 (10)(2e)
in (10)(2e) @ (10)(2e)

Bouwend Nederland
de vereniging van **bouw- en infrabedrijven**

Zilverstraat 69 | 2718 RP Zoetermeer
Postbus 340 | 2700 AH Zoetermeer
T: +31 (10)(2e)
www.bouwendnederland.nl
@bouwendnl

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Thur 11/14/2019 8:09:46 AM
Subject: RE: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx
Received: Thur 11/14/2019 8:09:47 AM

Jullie doen geweldig je best en dat is het. In deze omstandigheden krijg je het niet perfect. Ik ben trots op jou en je mensen. Sterkte vandaag! De vragen van Bouwend Nederland zijn mi goed te beantwoorden.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 8:03 AM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

H (10)(2e)

Viel wel mee, vannacht was het rustig.

Minister had nog kleine opmerkingen nav twee versie.
We hebben gewacht op haar en toen verwerkt.

Ik kreeg commentaar dat het dossier te laat was en te rommelig. I

Ja het was te laat en te rommelig, maar hoe het nu loopt is dat niet anders. Ik ga dat niet tegen de mensen zeggen, maar wel goed dat jij het weet.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 8:00 AM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Het is toch nog laat geworden gisteren, zag ik. Wat was de reden daarvan?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 7:58 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @minaz.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Dank (10)(2e)

Helpt ons de QenA's aan te scherpen.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>

Datum: donderdag 14 nov. 2019 7:41 AM

Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Zie hieronder.

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>

Datum: donderdag 14 nov. 2019 7:36 AM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@bouwendnederland.nl>

Onderwerp: Inbreng Bouwend NL voor stikstofdebat 14 november 2019.docx

Beste (10)(2e)

Hierbij de vragen die Bouwend Nederland aan de Tweede Kamer heeft gestuurd over de kabinetsbrief Stikstof en PFAS. Wij hebben het vragend gemaakt om te kijken of in het debat meer duidelijkheid kan komen en tot geruststellende antwoorden. Daarna zullen wij zelf een oordeel vellen en een besluit nemen of het voor Bouwend Nederland nog wel mogelijk is om steun te geven aan divers kabinetsbeleid als Klimaatakkoord, Woondeals, Pensioenakkoord (de onderhandelingen over de CAO zijn in goed overleg met de bonden gestaakt) en diverse Green Deals.

We zitten vanochtend bij (10)(2e) en (10)(2e), mocht je zelf meer wil weten kan je altijd contact met me opnemen.

Groet

To: (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) 0(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) 0(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) ~~in verzoek~~ DGMI
Sent: Thur 11/14/2019 8:25:03 AM
Subject: QenA PFOA/PFOS en EFSA norm
Received: Thur 11/14/2019 8:25:04 AM
[QenA EFSA norm PFOS en PFOA.docx](#)

Beste (10)(2e) en (10)(2e),

Hierbij de QenA over PFAS/PFOA en de verhouding met de nieuwe EFSA norm. Opzet van jullie was al erg goed. Ik heb toegevoegd dat EFSA RIVM eerder deze week heeft laten weten dat ze pas later met hun herbeoordeling komen.

11.1 en 10.2.g

Succes vandaag!

Groet,

~~in verzoek~~

Van: (10)(2e) DGRW

Verzonden: woensdag 13 november 2019 23:41

Aan: (10)(2e) - BSK; (10)(2e) 0(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e) 0(2e) - BSK; (10)(2e) ~~in verzoek~~ DGMI

Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Hierbij eerste opzet voor QenA over EFSA. ~~in verzoek~~ de expert hierin. ~~in verzoek~~ willen jullie svp ZSM aan?

Met groet, (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Dir-gen. Water en Bodem, ministerie IenW

@: (10)(2e) @minienw.nl

Tel: 06- (10)(2e) / bgg (10)(2e)

Deze mail kunt u ook buiten werkuren ontvangen.

Een antwoord is dan natuurlijk niet gelijk nodig!

(10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl >

Verzonden: woensdag 13 november 2019 23:05

Aan: (10)(2e) 0(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl >; (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl >; (10)(2e)

((10)(2e)) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl >; (10)(2e) (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl >

CC: (10)(2e) 0(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl >

Onderwerp: RE: QenA's PFAS in water en algemene redeneerlijn

Dank!!

Minister wil nog graag tielichting op efsa normen en hoe rivm norm daarbij past. Kan je die maken voor 8.30 morgen ochtend?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Thur 11/14/2019 3:47:36 PM
Subject: RE: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.
Received: Thur 11/14/2019 3:47:37 PM

Ja, wordt praatje van 5 minuten gevraagd. Ik zal morgen presentatie voorbereiden. THK is bekend in Nrd Holland, dus alleen wijzigingen per 1 december (wat komt er) en evt. planning (als dat in 5 minuten past). Vr.gr. (10)(2e)
Ps. Ze willen presentatie dinsdag om 12 uur krijgen. Wil jij dat presentatie van tevoren gedeeld wordt of wil je hem achteraf delen?

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: donderdag 14 november 2019 15:42

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Onderwerp: RE: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Mag niet gemeld worden volgens mij. Ik wil wel graag voorbereiding. Neem aan dat ik iets moet zeggen?

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 15:41

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Super. Dan melden we dat jij komt! (10)(2e) en ik kunnen allebei niet meegaan (ik heb operatie en (10)(2e) is bekend). Wil jij dat er nog iemand anders van ons aansluit? Vr.gr. (10)(2e)

Ps. Wanneer mag wel gemeld worden dat Stas komt?

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 15:38

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Ik ga dus, stas komt ook, maar mag absoluut niet worden gezegd!

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 15:21

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

H (10)(2e)

Ja lijkt mij perfect als jij en Stientje gaan.. Heeft haar secretariaat al ja gezegd?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: donderdag 14 nov. 2019 3:13 PM

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Dat is dan de bijeenkomst waar Stientje langskomt, wat doen we? Jij bent er niet volgens mij en (10)(2e) dus ook niet, ga ik dan?

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl> Namens (10)(2e) - DGRW

Verzonden: donderdag 14 november 2019 15:10

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>;

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl>

CC: Postbus DGWB < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Ha,

(10)(2e) kan hier niet naartoe, vraag is wie er wel gaat?

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo < (10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 10:20

Aan: (10)(2e) - BSK < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

< (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: geprint - Regionale werkconferentie Provincie Noord-Holland, 20 november a.s.

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

20 november zijn we uitgenodigd bij de provincie Noord-Holland voor een werkconferentie PFAS vanaf 8:30 (inloop) start 9:00.

Gezien het gezelschap, bestaande uit in ieder geval 30 wethouders milieu en 2 gedeputeerden en 4 directeurs omgevingsdienst, zou jullie aanwezigheid welkom zijn.

Er is in het programma 45 min opgenomen voor om de problemen m.b.t. PFAS in beeld te brengen en daarover door te spreken.

Ik ben bij deze bijeenkomst aanwezig.

Ik hoor graag van jullie, ik zal dan ook de aanmelding verzorgen bij (10)(2e).

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK(10)(2e)@minienw.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - BSK(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW(10)(2e)@minienw.nl];
(10)(2e) (10)(2e) - DGRW(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) -
DBO(10)(2e)@minienw.nl]; (10)(2e) - DGWB(10)(2e)@minienw.nl]
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Thur 11/14/2019 4:03:01 PM
Subject: brief gevolgen stikstof en PFAS voor IenW projecten
Received: Thur 11/14/2019 4:03:02 PM
[Brief PAS v5 rv.docx](#)
[14112019 nota brief pas v2.DOCX](#)

Met dank aan (10)(2e) en (10)(2e) hebben we aanpassingen gedaan aan de brief die wordt opgesteld, over de IenW projecten die hinder die hinder ondervinden als gevolg van stikstof en PFAS.

Kan jij meekijken?

Groet, (10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGMo (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGWB (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Thur 11/14/2019 4:11:16 PM
Subject: RE: Toelichting regionale werkconferenties PFAS - t.b.v. overleg vrijdag 15 november 14.30 uur
Received: Thur 11/14/2019 4:11:17 PM

Hoi, (10)(2e) gaat dat opnemen zodra we weten wie wanneer aanwezig kan zijn. Vr.gr. (10)(2e)
(10)(2e) - BSK

Verzonden: donderdag 14 november 2019 16:07

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo; (10)(2e) (2e) (10)(2e) - DGRW; (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - DGWB

CC: (10)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: Toelichting regionale werkconferenties PFAS - t.b.v. overleg vrijdag 15 november 14.30 uur

H

We moeten even kijken per werkconferentie wie er voor lenW aanwezig is naast (10)(2e).

Graag opnemen in de tabel.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: donderdag 14 nov. 2019 10:02 AM

Aan: (10)(2e), (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e), (10)(2e) - BSK

<(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: Toelichting regionale werkconferenties PFAS - t.b.v. overleg vrijdag 15 november 14.30 uur

ti

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo

Verzonden: donderdag 14 november 2019 10:02

Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @dcmr.nl>

Onderwerp: Toelichting regionale werkconferenties PFAS - t.b.v. overleg vrijdag 15 november 14.30 uur

Beste (10)(2e),

Zoals beloofd hieronder een korte toelichting over de te organiseren regionale werkconferenties PFAS. Ik zorg dat ik morgen om 14.30 uur telefonisch bereikbaar ben.

Regionale werkconferenties PFAS

Het PFAS dossier omvat problemen die nadere duiding vragen, maar die in elke regio anders van aard kunnen zijn. Naast lokale initiatieven zijn er de afgelopen weken informatiemarkten in heel het land geweest, de staatssecretaris heeft een landelijke taskforce PFAS ingesteld onder leiding van (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) en in het bestuurlijk overleg met koepels is afgesproken om werkconferenties te organiseren.

Ik zal namens het ministerie van lenW deze werkconferenties faciliteren.

Het doel van de werkconferenties heel praktisch en bedoeld om lokale knelpunten op te lossen, alsmede het uitwisselen van *best practices* door stakeholders (overheid en bedrijfsleven) bij elkaar te brengen. Regio-overstijgende knelpunten zullen worden opgehaald en overhandigd aan de landelijke taskforce.

Ik ben gevraagd deze werkconferenties te faciliteren.

In de vergadering van a.s. vrijdag 15 november a.s. kan ik een nadere toelichting geven a.d.h.v. voorbereidingen die we nu doen in andere regio's. Daarnaast wil ik graag van jullie horen of er behoefte is om een regionale werkconferentie te organiseren (misschien zijn er al initiatieven geweest of ontplooid?), wanneer dit zou kunnen plaatsvinden en met wie uit de regio ik dat kan doen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (2e)

(10)(2e) @minienw.nl

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DCO
Sent: Thur 11/14/2019 7:49:11 PM
Subject: RE: toepassing baggerslib op het land en in het water
Received: Thur 11/14/2019 7:49:12 PM

Thnx good to know

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 19:26
Aan: (10)(2e) - DCO <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: toepassing baggerslib op het land en in het water

Ter info.

(10)(2g)

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @waterbouwers.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 6:22 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e) @waterbouwers.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: toepassing baggerslib op het land en in het water

Beste (10)(2e)

Veel dank voor de stand van zaken. Goed ook te weten dat de vragen omtrent nauwkeurigheid aandacht hebben. Dat blijft een punt van zorg.

Groet,

(10)(2e)

-----Oorspronkelijk (10)(2e)
(10)(2e) - BSK

Verzonden: donderdag 14 november 2019 14:55

Aan: (10)(2e); (10)(2e) - BSK; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e); (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Onderwerp: RE: toepassing baggerslib op het land en in het water

Beste (10)(2e)

Dank voor je bericht. De problematiek rond het afzetten van baggerslib is ons bekend, en we doen er alles aan om die werkzaamheden weer op gang te helpen, samen met de gemeenten, waterschappen en provincies.

Momenteel is het mogelijk om bagger af te zetten op de aangrenzende slootkant, zonder meting van de bagger of het perceel. In het landelijk gebied is dit vaak wel mogelijk, in het stedelijk gebied niet. In dat geval moet een waterschap of gemeente zoeken naar een andere bestemming voor bagger. Dat kan binnen het watersysteem of benedenstrooms, of in een tijdelijk depot.

Baggerspecie die sterk vervuild is, kan als laatste oplossing worden aangeboden aan de baggerdepots. DE vergunningen bieden daar in beginsel ruimte voor.

Voor de waterbodem heeft het kabinet een versnelling van de onderzoeken ingezet om te zorgen dat stagnerende baggerwerkzaamheden worden losgetrokken. Rijkswaterstaat zal in samenwerking met het RIVM en het kennisinstituut Deltaris voor 1 december een beeld opleveren van de huidige

kwaliteit van het watersysteem . Dat biedt voor toepassing van baggerspecie op de waterbodem een vergelijkbaar perspectief als bij de tijdelijke landelijke achtergrondwaarde voor de landbodem Ook voor de diepe plassen zijn we bezig met oplossingsrichtingen te verkennen.

De vragen omtrent de analyses nauwkeurigheid van de laboratoria hebben ons bereikt. We zijn met de laboratoria in gesprek en hebben een ringonderzoek in gang gezet om dit te onderbouwen.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) >

Datum: maandag 11 nov. 2019 8:34 AM

Aan: (10)(2e) - BSK >, (10)(2e) b(2e) (10)(2e) - DGRW >

Kopie: (10)(2e) >

Onderwerp: toepassing baggerslib op het land en in het water

Beste (10)(2e) en (10)(2e),

De Minister heeft aangegeven nieuwe grenswaarden te willen vaststellen, maar dan gebaseerd op de vele metingen vorige week aangeleverd konden worden. De vraag is of dit een oplossing gaat zijn voor bagger. Verruiming gaat er waarschijnlijk namelijk alleen voor de landbodem komen. Of is dit niet het geval?

De meeste bagger wordt namelijk niet op de landbodem toegepast (daar is fysiek geen ruimte voor; of civieltechnisch niet te gebruiken (slap)). De meeste bagger wordt in diepe plassen toegepast. Waterschap Brabantse Delta geeft bijvoorbeeld aan dat ze 80% van al het baggerslib wel op moeten slaan in zandputten omdat er elders geen ruimte voor is. Benedenstrooms toepassen kan alleen maar bij de wat grotere vaarwegen en dan alleen bij kleinere hoeveelheden. In Brabant bijvoorbeeld zijn er geen mogelijkheden op het benedenstrooms toe te passen. Het 'op het land verwerken' bij de boer die een ontvangstplicht heeft, is geen oplossing voor binnenstedelijk baggerwerk en vindt alleen maar plaats in het geval van sloten. Ook landdepots worden steeds minder vaak op het land toegepast. Het baggerslib van baggerwerkzaamheden van de grote vaarwegen (RWS) gaat eveneens naar zandputten of depots. Graag verneem ik dan ook van jullie op basis van welke analyses en rapporten jullie het advies kunnen geven dat we wat baggerslib betreft 'er wel veel kan' zoals het te verwerken op het land of benedenstrooms. Is er een inventarisatie van grondstormen gemaakt? Is bekend welke hoeveelheden baggerslib er in depots gaan? Zijn waterschappen bij de analyses betrokken?

Zolang de (detectie)norm niet verhoogd wordt, blijft het baggerprobleem bestaan. Omdat het lokaal maatwerk voor diepe plassen tot geen resultaat leidt (geen bevoegd gezag durft dit aan), zal er dus ook generiek een hogere norm voor diepe plassen moeten komen. Zowel voor binnen- als buitendijkse plassen. Uiteraard moet er tevens gekeken of er een risico is op contaminatie van drinkwater, indien er een waterwingebied in de nabijheid van de zandput zich bevindt.

Eerder heb ik jullie gemailld, maar tot op heden heb ik van jullie de afgelopen maand geen antwoorden of reactie gekregen op mijn e-mails. Ik snap dat PFAS een gevoelig dossier is. Maar een ontvangstbevestiging en een generieke reactie op mijn vragen is denk ik niet te veel gevraagd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

[waterbouwers-email-handtekening]

Vereniging van Waterbouwers

Bezuidenhoutseweg 12

2594 AV Den Haag

T (10)(2e)

E (10)(2e) @waterbouwers.nl

W www.waterbouwers.nl<<http://www.waterbouwers.nl>>

Disclaimer

The information contained in this communication is confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the use of the individual or the entity to whom it is addressed and the others authorised to receive it. In case of unintentional reception of this e-mail, please notify the sender immediately by return e-mail. If you are not the intended recipient, you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance of the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the

electronic transmission of messages.

Van: (10)(2e) - HBJZ
Aan: (10)(2e)(10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ
Cc: (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ
Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc
Datum: vrijdag 15 november 2019 09:28:48

Collega's,
n.a.v. reactie (10)(2e) dank overigens, en opmerking (10)(2e) gisterenavond,

Voordat we overgaan tot vorm van subsidie, een beschikking voor SBM of regeling SPUK voor gemeenten, moeten we wel een beeld hebben of voorgestelde financiering *zoden aan de (10)(2e)* zet, om maar in die termen te blijven.

Effectief?

Is een bijdrage voor ontwikkeling bodemkaarten door gemeenten effectief om de aanleg- en bouwactiviteiten m.b.t. grond vlot te trekken? Of waren gemeenten toch al van plan dat te doen, en is een rijksbijdrage dan alleen lastenverlichting? Wordt het niet ook gefinancierd uit leges? En als geld een rol speelt, is er wel capaciteit bij gemeente en onderzoeksbureaus om op korte termijn bodemkaarten vast te (laten) stellen of is er meer of iets anders nodig dan een bijdrage? Maken gemeenten met bodemkaarten ook een andere afweging m.b.t. vaststellen van een andere bodemnorm en daarmee vrij geven van grondwerkzaamheden? Welke rol kan de SBN of bijvoorbeeld de VNG hierin spelen?

Verdeelmechanisme?

Als de subsidie via SBN gaat, wat kunnen zij dan voor gemeenten betekenen op korte termijn? Als bedrag naar gemeenten gaat, hoe verdeel je dan de bijdrage? Op basis van snelheid aanvraag, de 'arme' gemeenten eerst of die met de grootste belemmeringen op het punt van grond, of waar juist de bouwbehoefte/problemen het grootst zijn? Via SNB lijkt een gemakkelijke weg, maar wat doen zij vervolgens richting gemeenten en/of onderzoeksbureau of bedrijven met dat geldt.

Zo mooi zijn als we daar van te voren afspraken over maken (soort informeel convenant) en uitvoeringsvragen zoals effectiviteit en gevolgen voor staatsteun/aanbesteding/mededinging e.d. zoveel mogelijk beoordelen en afwegen.

Hoe verder?

Nuttig om een beeld te hebben hiervan. Voorstel kan zijn om, net als bij andere versnelde subsidiemaatregelen is gebeurd, met DGRW, FMC/IBI en HBJZ z.s.m. om tafel te zitten om te bezien wat mogelijk en vooral nodig is. En voorts op basis daarvan actie te ondernemen met een geschikte (subsidie)maatregel. Een uitverkoren maatregel kan dan in principe heel snel worden samengesteld en in procedure gebracht, met oog voor de risico's en beperkingen natuurlijk.

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 09:18

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Eens met (10)(2e).

Zie enkele toevoegingen in cursief.

Vanaf 11:30 uur ben ik vandaag niet (moeilijk) bereikbaar.

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:39

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Zoals ik het even snel zie.

1. We kunnen SBN als ze de status van coördinerend rechtspersoon (weer) hebben (duurt twee weken om die te verlengen) een subsidie verstrekken op grond van artikel 14 Regeling fin bepalingen bodemsanering.

Dat lijkt op een (incidentele) subsidiebeschikking, gezien ook de voorwaarden voor besteding van de uitkering aan kennisoverdracht, kwaliteitsborging, beheer en nazorg etc.. Dus FMC/IBI is met DGRW/Beleid aan bod.

- *De grondslag voor de verstrekking is dan art. 41 van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering. In dat geval speelt niet de vraag of dit een 'incidentele subsidie' in de zin van de Awb is. Er is een eigen zelfstandige wettelijke grondslag die weinig beperkingen stelt, behalve de subsidiedoeleinden in de Regeling financiële bepalingen bodemsanering.*
- *De beperking in tijdsduur op grond van de Comptabiliteitswet (horizonbepaling subsidies niet langer dan 5 jaar) is al verwerkt in de vervaldatum van besluit en regeling.*
- *Geen idee of art. 41 voor zo een project bedoeld is. Een rekkelijke interpretatie is mogelijk, maar de toelichting en systematiek moeten geen contra-indicaties bevatten. Check: Milieu.*
- *Er zal wel een motivering moeten zijn waarom de middelen naar, maar eigenlijk via, deze stichting gaan. Als het feitelijk een omweg is voor een geldstroom naar medeoverheden zal het verwijt kunnen zijn dat daarvoor de instrumenten van de Financiële verhoudingswet meer geëigend zijn. Ergo: de stichting moet ook iets toevoegen en een noodzakelijke tussenschakel zijn.*
- *Als de stichting derden, commerciële partijen gaat inhuren en die diensten ter beschikking stelt aan medeoverheden, dit alles gefinancierd met Rijksmiddelen, vermoed ik dat de stichting daarvoor de aanbestedingsregels zal moeten volgen. Check: (10)(2e)*
- *Idem bij vorige punt. Als de stichting diensten die met overheidsmiddelen zijn betaald in feite zal gaan 'schenken' aan de medeoverheden zal dit niet als subsidie kwalificeren want geen financiële aanspraak, maar zullen wel 'publiekrechtelijke beginselen' voor de verdeling van schaarse middelen in acht genomen moeten worden. Ergo: de stichting zal objectieve criteria moeten formuleren en deze bekend maken,, hoe zij tot een verdeling komt van schaarse diensten over de medeoverheden. Deze zullen gelijke kansen moeten hebben daarnaar mee te dingen.*
- *Ik kan niet beoordelen in hoeverre na vorige punten het staatssteun aspect nog speelt. Check: (10)(2e)*

2. Een DU via "GF" = Gemeentefonds en via BZK kan dit naar niet meer, naar verluid. Uitkering zou dan naar gemeenten gaan en niet naar SBN. Betekent ook, geen sturing op besteding van de uitkering.

Ik vermoed ook dat dat dit jaar niet meer lukt, maar mogelijk wel begin volgend jaar.

De medeoverheden zouden dan nu al aan de slag kunnen met de middelenoverdracht volgend jaar in het vooruitzicht.

Ook hier rijst de vraag hoe de middelen objectief en eerlijk over de medeoverheden verdeeld worden. Deze verdeelsleutel zal aan BZK meegegeven moeten worden en BZK zal dat toetsen.

Er zal iets van een convenant of correspondentie moeten zijn met de medeoverheden om als basis te dienen voor die middelenoverdracht.

NB: omdat het een DU is zullen die afspraken zeer summier moeten zijn en uiteindelijk beleids- en bestedingsvrijheid bij de medeoverheden moeten laten.

Goed afstemmen met BZK en FIN.

3. Rest nog SPUK-beschikking of regeling aan gemeenten op grond van Kaderwet of zonder titel. Hangt af van verdeelmechanisme (aanvraag) en aantal ontvangers, duur subsidiabele activiteiten, eenmalig etc.

Bij SPUK gaat de betaling rechtsreeks op basis van beschikkingen vanuit de IenW begroting dus dat moet zo bezien dit jaar nog lukken.

Echter ook hier spreekt de vraag naar de objectieve en kenbare verdeelsleutel. Als het een groot aantal betreft zal BZK er bovendien op aandringen dat die verdeling in een ministeriële regeling

wordt vastgelegd. Daarna komen pas de toekenningsbeschikkingen.
Goed afstemmen met BZK/FIN.

Bij 2 via SBN nog aandacht voor staatssteun en/of mededinging, ook al is het een
privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstoogmerk.

(10)(2e)

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:20

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ
<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde
van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Ik kan dit ook niet beoordelen. Vergt echt nader onderzoek. Mail (10)(2e) begrijp ik lig niet.

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:06

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - HBJZ

<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ

<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde
van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Dit krijg ik in de mail. Zit hier onvoldoende in. Kunnen jullie hier iets mee?

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 17:02

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - IBI-Feni

<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK

<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde

van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

(10)(2e) (10)(2e) ziet geen problemen,

Geld hebben we (dit jaar) helaas is het toch exploitatie subsidie waarbij we moeten verantwoorden dat SBN dit jaar het geld al krijgt en dit jaar en volgend jaar het geld uitgeeft...

Enige probleem.... We moeten SBN een verlenging geven van coördinerend rechtspersoon – de voorzet van de memo ligt in je email box – duur ongeveer 2 weken (moet gepubliceerd worden)

Gr. (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 16:52

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Ik denk dat we twee routes moeten onderzoeken: via GF. Is op zich heel eenvoudig, maar dan hebben we minder sturing. Alleen bestuurlijke afspraak. Andere manier is wellicht die jij voorstelt. Vraag is dan wat nodig is voor jouw route, kun je daar met IBI naar kijken?

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 16:49

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Besluit financiële bepaling bodemsanering:

Artikel 41

- 1 Onze Minister kan aan een organisatie zonder winstoogmerk per boekjaar subsidie verstrekken voor bij ministeriële regeling aangewezen activiteiten op het gebied van onderzoek en sanering.

Zie artikel 14:

Op grond van **artikel 14 van de Regeling financiële bepaling bodemsanering**, kunnen wij de coördinerend rechtspersoon subsidie verstrekken:

De activiteiten op het gebied van onderzoek en sanering, bedoeld in artikel 41, eerste lid van het besluit op grond waarvan subsidie kan worden verstrekt, zijn:

- a. kennisontwikkeling,
- b. kennisoverdracht,
- c. kwaliteitsborging,

- d. nazorg en beheer, of
- e. internationale samenwerking.

Of te wel: we zouden Stichting bodemsanering Nederland subsidie kunnen geven waarbij SBN adviesbureau's inhuurt om de gemeenten te helpen met het maken van bodemkwaliteitskaarten.

Als ik een aanvraag heb van SBN kunnen we nog dit jaar geld overboeken – we hebben nog onderbesteding, wat we kunnen doen om de voorschotten toch niet te doen; en we kunnen SBN minder programma subsidie geven: kunnen we dit jaar nog 1,5 miljoen euro hier voor reserveren.

Is dit wat

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 16:34

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - BSK
<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - IBI-Fenl <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: mogelijkheden om geld beschikbaar te hebben voor gemeenten die voor einde van het jaar actie ondernemen op bodemkwaliteitskaarten etc

Urgentie: Hoog

Hoi

Stientje wil graag weten of het mogelijk is een subsidieregeling te maken met spoed of bodemmiddelen aan te wensen voor gemeenten die versneld bbk's e.d. willen vaststellen maar eigenlijk daar geen middelen voor hebben gereserveerd.

Kunnen we nog bodemmiddelen die we over hebben nu overhevelen? Graag creatief zijn. Kan veel, heeft ze ook tegen BZK gezegd, financien zal ook meewerken vermoed ik maar zo.

Groet (10)(2e)

(10)(2e)(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06 (10)(2e) /secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)@minienw.nl

(10)(2e) <(10)(2e)@tauw.com>

Kopie: (10)(2e) WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e) WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: FW: Stukken vanuit technische werkgroep

Ter info:

- Een technische werkgroep en het kernteam PFAS hebben deze advies gegeven over vijf uitvoeringsvraagstukken.
- Ik zet vandaag een aantal acties uit waaronder ook plaatsing van de FAQ over de vergelijking van de kwaliteit met de ontvangende bodem

Van: (10)(2e) (WVL)

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:31

Aan: (10)(2e) - DGWB; (10)(2e)(10)(2e) (WVL); (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e)@rijnland.net'; (10)(2e); (10)(2e)(10)(2e); (10)(2e)@odnzk.nl'

Onderwerp: RE: Stukken vanuit technische werkgroep

Beste (10)(2e)(10)(2e) en de leden van de werkgroep,

Vanmiddag heb ik de voorstellen van de werkgroep op de vijf uitvoeringsvraagstukken toegelicht bij de bespreking in het kernteam PFAS. Eerder op de dag heb ik nog met (10)(2e)(10)(2e) gesproken n.a.v. enkele bedenkingen die hij nog had en deze ook mondeling bij het kernteam toegelicht.

Het kernteam adviseert positief over de oplossingen van de voorstellen. Bodem+ kan dus de vervolgacties (FAQ plaatsen, terugkoppeling branches, etc) in gang zetten.

Korte toelichting over vraagstukken 1 en 5:

- Bij vraagstuk 1 was breed draagvlak voor de voorgestelde oplossing. We hebben stilgestaan bij de bedenking van (10)(2e) over de overige PFAS en de mogelijke stapeling. Algemeen oordeel in het kernteam was dat het naar verwachting een theoretisch vraagstuk is. Men zag nadelen voor het hanteren van een extra som-waarde voor de overige PFAS, vooral omdat het optellen van waarden weer tot extra vragen kunnen leiden en het niet handig is om een somnorm te gebruiken zonder dat duidelijk is of in het definitieve kader met somnormen gewerkt gaat worden.
- Bij vraagstuk 5 was het kernteam het wel eens met de oplossing, maar was het advies om de FAQ nu nog niet te plaatsen maar te wachten tot 1 december. Dit ivm de toezegging uit de kamerbrief van 13 november waarin aangekondigd is dat een voorstel voor versnelling van de vaststelling van een bkk gepubliceerd worden. Zie blz 8 van de kamerbrief: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2019/11/13/maatregelenpakket-voor-de-stikstofproblematiek-in-de-woningbouw--en-infrastructuursector-en-voor-de-pfas-problematiek>.

@(10)(2e) (10)(2e) wil één van jullie de aangepaste documenten aan de leden van het kernteam sturen?

De volgende bespreking van de werkgroep staat gepland op woensdag 27 november om 9.30 uur (@(10)(2e) verplaatsen gaat helaas niet lukken; ik stel voor dat wij op maandag of dinsdag even bellen om de vraagstukken door te spreken).

Mochten er vraagstukken zijn, die jullie graag zouden willen bespreken, stuur die even vooraf per email aan mij.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGWB [(10)(2e)@minienw.nl]

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 18:05

Aan: (10)(2e)(10)(2e) (WVL); (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e)@rijnland.net'; (10)(2e); (10)(2e)(10)(2e); (10)(2e) (WVL); (10)(2e)@odnzk.nl'

Onderwerp: RE: Stukken vanuit technische werkgroep

Dag (10)(2e), allen,

Dank voor de agendastukken. Ik begrijp dat (10)(2e) morgen aanwezig is om het toe te lichten.

Groeten en fijne avond,

(10)(2e)

Van: (10)(2e)(10)(2e) (WVL)

Verzonden: maandag 11 november 2019 13:00

Aan: (10)(2e) - DGWB; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e)@rijnland.net'; (10)(2e); (10)(2e)(10)(2e); (10)(2e) (WVL); (10)(2e)@odnzk.nl'

Onderwerp: Stukken vanuit technische werkgroep

Hoi (10)(2e)

Bijgaand de agendastukken vanuit de technische werkgroep. We hadden een prima overleg vanmorgen. Ik zal woensdag verdere toelichting verzorgen.

Gr. (10)(2e)

Voor de CC'ers (10)(2e) stuurt stukken naar Kernteam, jullie kunnen mondeling bijpraten. Volgend overleg is op 27 november om 9.30 uur (@(10)(2e): graag zaaltje reserveren).

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo
Sent: Fri 11/15/2019 11:54:11 AM
Subject: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?
Received: Fri 11/15/2019 11:54:12 AM

Hi (10)(2e),

Ik heb voor NBr gisteren juist met (10)(2e) een genodigdenlijstje met RWS mensen opgesteld om bij de werkconferentie in NBr op 6 december te zijn. Ook bij de andere deelnemers (OD, provincie, waterschappen, bedrijven), wordt aanwezigheid RWS op prijs gesteld (in ieder geval in NBr).

Groeten

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 11:48

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo

Onderwerp: FW: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Ha (10)(2e), even overleg over onderstaande. Bij RWS is nu het idee dat ze niet hoeven deel te nemen aan de regionale werkconferenties. Ik vind dat prima, maar als zij problemen hebben met de decentrale bevoegdheden over wat kan/mag en wat niet kan/mag, dan zullen ze dat daar moeten oplossen. Mij lijkt het ook voor RWS een uitgelezen kans om hun problemen opgelost te krijgen. Dat neemt niet weg dat het verstandig is om voor RWS ook eigen dingen te organiseren en dat dat in een behoefte voorziet (zowel voor handhavers als voor uitvoering). Vr.gr. (10)(2e)

Van: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 11:13

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e),

Van (10)(2e) (10)(2e) begreep ik dat hij vanmorgen met (10)(2e) heeft afgesproken dat er voor RWS een aparte werkconferentie georganiseerd gaat worden.

RWS aanwezigheid en inbreng bij de regionale werkconferenties is dan niet gewenst en niet de bedoeling lijkt me?

Informeer jij de betrokkenen hierover?

Grtz, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 11:33

Aan: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WNN) <(10)(2e)@rws.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DGWB <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Goedemorgen (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e),

Voor de werkconferenties geven de regionale overheden (provincies) aan wie er betrokken moet zijn bij de werkconferentie. Ik ga ervan uit de RWS hier ook bij gevraagd wordt. Waar dat niet het geval is, zullen wij dat in ieder geval suggereren, gezien het belangrijk is dat ook de knelpunten die RWS nu ervaart opgelost worden (voor zover regionale overheden betrokken zijn voor vergunningverlening e.d., maar dat is over het algemeen wel zo). (10)(2e) (10)(2e) organiseert voor ons alle werkconferenties. Het zal per werkconferentie verschillend zijn wat er verwacht wordt, maar generiek is het zo dat op een werkconferentie gezamenlijk door alle betrokkenen (bevoegde gezagen, maar ook bedrijfsleven) gekeken wordt wat de problemen zijn waar men nu met PFAS tegenop loopt en welke oplossingen mogelijk zijn. IenW is ook aanwezig bij de werkconferenties, maar de regio is inhoudelijk trekker (en voorzitter). Vanuit RWS is het goed na te denken welke knelpunten neergelegd kunnen worden op een werkconferentie (dus knelpunten waarvoor in overleg met de betrokken decentrale bevoegde gezagen oplossingen gevonden moeten en kunnen worden) en in welke oplossingsrichtingen gedacht kan worden. Bij vragen inhoudelijk kan ik benaderd worden, bij vragen over specifieke werkconferenties kan (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) benaderd worden. Vriendelijke groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (WVL)

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:44

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e) (10)(2e) (WNN); (10)(2e) (WVL); (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL)

Onderwerp: FW: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e),

Ik begreep van (10)(2e) dat jij betrokken bent bij de werkconferenties PAS en PFAS.

Vanuit onze RWS collega's in NN is de vraag of ervan hen een bepaalde inbreng verwacht bij de regionale werkconferenties.

Kun jij hierop antwoord geven?

Grtz,

(10)(2e)

.....
Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Griffioenlaan 2 | 3526 LA Utrecht UTRECHT | H5-flex

Postbus 2232 | 3500 GE UTRECHT

.....
M (10)(2e)

(10)(2e)@rws.nl

www.rijkswaterstaat.nl

Volg ons op [Twitter](#) en [Facebook](#)

.....
Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

.....
Van: (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)WVL <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 12:10

Aan: (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)WNN <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e)WVL <(10)(2e)@rws.nl>

CC: (10)(2e)WVL <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e)

Terechte vraag.

Naar wat ik heb begrepen zal er ook een werkconferentie intern RWS georganiseerd worden. Wat de status is weet ik niet

Of het wenselijk is aan regionale werkconferenties deel te nemen kan ik nog geen antwoord geven.

Ik zet je vraag uit in ons kernteam pfas bij Mariken.

Wordt vervolgd

Groet (10)(2e)

Groet (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

.....
(10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)WNN" <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: 13 nov. 2019 11:22

Aan: "(10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)WVL" <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Hoi (10)(2e),

Ik lees in de kamerbrief van vandaag iets over werkconferenties, georganiseerd door I&W. Graag hoor ik wat de rol van RWS (WNN) zou moeten zijn bij deze werkconferenties aangezien ze door I&W blijkbaar georganiseerd worden? Door wie dan? Weet jij hier iets van? Is het de bedoeling dat de RWS-regio hierbij wel aanhaakt?

Uit kamerbrief:Naast de informatiemarkten en de bodemhelpdesk worden er in alle regio's bestuurlijke werkconferenties over PFAS georganiseerd om op regionaal niveau knelpunten te identificeren en projecten vlot te trekken. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat organiseert deze bijeenkomsten samen met de betrokken decentrale overheden.

Nu zijn wij als WNN afgelopen maandag benaderd door de provincie NH voor een bestuurlijke werkconferentie PFAS op 20 november met de vraag of een directeur kan deelnemen. En mn om knelpunten te bespreken die resteren na de nieuwe normen per 1 december.

Onze insteek is eigenlijk (deze ochtend een reactie gedicht richting PNH) dat we niet deelnemen omdat we nu niet weten welke ruimte er komt en of er knelpunten resteren bij WNN. En dat we graag op de hoogte blijven van ontwikkelingen bij onze omgevingspartners en mee willen denken met oplossingen indien knelpunten resteren. En begin 2020 met de provincie afspreken om de stand van zaken te bespreken.

Groet, (10)(2e)

.....
(10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)

Afdeling Verkenningen en Planuitwerkingen

Rijkswaterstaat West-Nederland Noord

Bezoekadres: Toekanweg 7, 2035 LC Haarlem

Postadres: postbus 2232, 3500 GE Utrecht

T (10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Fri 11/15/2019 2:40:46 PM
Subject: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?
Received: Fri 11/15/2019 2:40:46 PM

Kunnen we even bellen?

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 14:36

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo

Onderwerp: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Idee is dat er een aparte werkconferentie komt voor RWS. (10)(2e) (10)(2e) neemt daarvoor contact op met (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 11:48

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGMo <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: FW: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Ha (10)(2e), even overleg over onderstaande. Bij RWS is nu het idee dat ze niet hoeven deel te nemen aan de regionale werkconferenties. Ik vind dat prima, maar als zij problemen hebben met de decentrale bevoegdheden over wat kan/mag en wat niet kan/mag, dan zullen ze dat daar moeten oplossen. Mij lijkt het ook voor RWS een uitgelezen kans om hun problemen opgelost te krijgen. Dat neemt niet weg dat het verstandig is om voor RWS ook eigen dingen te organiseren en dat dat in een behoefte voorziet (zowel voor handhavers als voor uitvoering). Vr.gr. (10)(2e)

Van: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 11:13

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>

Onderwerp: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e),

Van (10)(2e) begreep ik dat hij vanmorgen met (10)(2e) (10)(2e) heeft afgesproken dat er voor RWS een aparte werkconferentie georganiseerd gaat worden.

RWS aanwezigheid en inbreng bij de regionale werkconferenties is dan niet gewenst en niet de bedoeling lijkt me?

Informeer jij de betrokkenen hierover?

Grtz, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 14 november 2019 11:33

Aan: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) (WVL) <(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL)

<(10)(2e) @rws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WNN) <(10)(2e) @rws.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGWB <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Goedemorgen (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e),

Voor de werkconferenties geven de regionale overheden (provincies) aan wie er betrokken moet zijn bij de werkconferentie. Ik ga ervan uit de RWS hier ook bij gevraagd wordt. Waar dat niet het geval is, zullen wij dat in ieder geval suggereren, gezien het belangrijk is dat ook de knelpunten die RWS nu ervaart opgelost worden (voor zover regionale overheden betrokken zijn voor vergunningverlening e.d., maar dat is over het algemeen wel zo). (10)(2e) (10)(2e) organiseert voor ons alle werkconferenties. Het zal per werkconferentie verschillend zijn wat er verwacht wordt, maar generiek is het zo dat op een werkconferentie gezamenlijk door alle betrokkenen (bevoegde gezagen, maar ook bedrijfsleven) gekeken wordt wat de problemen zijn waar men nu met PFAS tegenop loopt en welke oplossingen mogelijk zijn. IenW is ook aanwezig bij de werkconferenties, maar de regio is inhoudelijk trekker (en voorzitter). Vanuit RWS is het goed na te denken welke knelpunten neergelegd kunnen worden op een werkconferentie (dus knelpunten waarvoor in overleg met de betrokken decentrale bevoegde gezagen oplossingen gevonden moeten en kunnen worden) en in welke oplossingsrichtingen gedacht kan worden. Bij vragen inhoudelijk kan ik benaderd worden, bij vragen over specifieke werkconferenties kan (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) benaderd worden. Vriendelijke groet,

(10)(2e)
Van: (10)(2e) (WVL)

Verzonden: woensdag 13 november 2019 17:44

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

CC: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WNN); (10)(2e) (WVL); (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL)

Onderwerp: FW: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e),

Ik begreep van (10)(2e) dat jij betrokken bent bij de werkconferenties PAS en PFAS.

Vanuit onze RWS collega's in NN is de vraag of ervan hen een bepaalde inbreng verwacht bij de regionale werkconferenties.

Kun jij hierop antwoord geven?

Grtz,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

.....
Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.
.....

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: woensdag 13 november 2019 12:10

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WNN) <(10)(2e)@rws.nl>; (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

CC: (10)(2e) (WVL) <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: RE: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Dag (10)(2e)

Terechte vraag.

Naar wat ik heb begrepen zal er ook een werkconferentie intern RWS georganiseerd worden. Wat de status is weet ik niet

Of het wenselijk is aan regionale werkconferenties deel te nemen kan ik nog geen antwoord geven.

Ik zet je vraag uit in ons kernteam pfas bij Mariken.

Wordt vervolgd

Groet (10)(2e)

Groet (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WNN)" <(10)(2e)@rws.nl>

Verzonden: 13 nov. 2019 11:22

Aan: "(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (WVL)" <(10)(2e)@rws.nl>

Onderwerp: regionale bestuurlijke werkconferentie PFAS, rol RWS-WNN in deze?

Hoi (10)(2e),

Ik lees in de kamerbrief van vandaag iets over werkconferenties, georganiseerd door I&W. Graag hoor ik wat de rol van RWS (WNN) zou moeten zijn bij deze werkconferenties aangezien ze door I&W blijkbaar georganiseerd worden? Door wie dan? Weet jij hier iets van? Is het de bedoeling dat de RWS-regio hierbij wel aanhaakt?

Uit kamerbrief:Naast de informatiemarkten en de bodemhelpdesk worden er in alle regio's bestuurlijke werkconferenties over PFAS georganiseerd om op regionaal niveau knelpunten te identificeren en projecten vlot te trekken. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat organiseert deze bijeenkomsten samen met de betrokken decentrale overheden.

Nu zijn wij als WNN afgelopen maandag benaderd door de provincie NH voor een bestuurlijke werkconferentie PFAS op 20 november met de vraag of een directeur kan deelnemen. En mn om knelpunten te bespreken die resteren na de nieuwe normen per 1 december.

Onze insteek is eigenlijk (deze ochtend een reactie gedicht richting PNH) dat we niet deelnemen omdat we nu niet weten welke ruimte er komt en of er knelpunten resteren bij WNN. En dat we graag op de hoogte blijven van ontwikkelingen bij onze omgevingspartners en mee willen denken met oplossingen indien knelpunten resteren. En begin 2020 met de provincie afspreken om de stand van zaken te bespreken.

Groet, (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e) - BSK
Sent: Fri 11/15/2019 2:52:08 PM
Subject: FW: Uitvraag RIVM
Received: Fri 11/15/2019 2:52:09 PM

Ha

Onderstaande mail kreeg ik van (10)(2e).

Volgens mij moeten we RIVM vragen twee dingen te doen:

1. het verzoek om op zo kort mogelijke termijn een vergelijkend onderzoek te organiseren naar de kwaliteit van de PFAS-analyses van de drie grote laboratoria. Dit in verband met de politiek urgente wens om zo snel mogelijk te weten of de resultaten van de PFAS-analyses van de laboratoria inderdaad onwenselijk veel uiteen lopen of niet. Moet wel (10)(2e) snijden/wetenschappelijk verantwoord en we moeten ons niet laten verleiden tot een DrechtConsult achtig verhaal. Is volgens (10)(2e) wel een paar weken voor nodig, had het over einde van het jaar. Geeft dan een verantwoord eerste beeld en
2. een zorgvuldige ringtest, die piekfijn is, dat duurt dan ongeveer een half jaar begrijp ik (10)(2e) had het over het kroonjuweel van WEPAL).

groet (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 18:49

Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK

CC: (10)(2e) - DGWB

Onderwerp: Uitvraag RIVM

Hoi (10)(2e), kan jij onderstaande uitvraag voor RIVM doorsturen en apart daarvan een toelichtende mail? Alvast heel erg bedankt. Vr.gr. (10)(2e)

Beste (10)(2e) doe je zo meteen een mail toekomen met het verzoek om een vergelijkend onderzoek te organiseren naar de kwaliteit van de PFAS-analyses van de drie grote laboratoria. Dit in verband met de politiek urgente wens om zo snel mogelijk te weten of de resultaten van de PFAS-analyses van de laboratoria inderdaad onwenselijk veel uiteen lopen of niet. Er zal ook een ringtest uitgevoerd worden, maar gezien de looptijd van de ringtest is een snellere actie nu gewenst. Door het bij RIVM uit te zetten, is duidelijk dat dit onderzoek onafhankelijk is. (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) hebben hierover contact gehad en zullen samen zorgen dat dit geregeld wordt. Er zijn al contacten gelegd met de laboratoria en eveneens met bevoegde gezagen waar monsters genomen kunnen worden. Alvast heel hartelijk dank voor je medewerking, vriendelijke groet,
Beste (10)(2e) graag willen wij RIVM bij deze vragen om op zo kort mogelijke termijn een vergelijkend onderzoek te organiseren naar de kwaliteit van de PFAS-analyses van de drie grote laboratoria. Als het mogelijk is, zou het fijn zijn als het onderzoek voor 1 december kan worden afgerond. De bekostiging daarvan kan nog opgenomen worden in de huidige aanpassing van de additionele opdracht. Heel hartelijk dank

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (2e) (10)(2e) -
DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DCO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) -
DCO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) - BSK
Sent: Sat 11/16/2019 2:31:13 PM
Subject: reactie op VNG bericht.
Received: Sat 11/16/2019 2:31:14 PM

Hoi

Het volgende in het bericht is niet correct:

11.1 en 10.2.g

Iemand nog aanvullingen.

Groet (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) - DBO
Aan: (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - DGRW
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - HBJZ
Onderwerp: RE: a4tje over mogelijke claim vno
Datum: zondag 17 november 2019 21:37:20
Bijlagen: HBJZ - scenario's claim VNO 17 nov2019.docx

Dank (10)(2e) en (10)(2e). Ik heb in de titel geëxpliciteerd dat dit om een intern document HBJZ gaat (maw; eerste gedachtenvorming).

Ik zet dit doc. In HPRM, waarin ik vermeld dat dit doc namens HBJZ en akkoord DGWB heeft.

Groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
Verzonden: zondag 17 november 2019 21:14
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)>; (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: a4tje over mogelijke claim vno

Ha (10)(2e)

11-1, 10.2.g

Of en hoe er inhoudelijk getoetst gaat worden, is lastig aan te geven. Vraag zal zijn waarom er nu stagnatie optreedt en bedrijven claimen failliet te gaan en eerder niet. Vandaar onze vraag of we samen met jullie een goede tijdlijn op kunnen stellen zodat we meer scenario's kunnen uitwerken.

Groet,
(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
Verzonden: zondag 17 november 2019 20:52
Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: a4tje over mogelijke claim vno

Ha (10)(2e),

Ik kan de redeneringen volgen. Ik vraag me wel af bij de tweede redenering of de rechter inhoudelijk gaat toetsen. Ik blijf het ook vreemd vinden dat als we als rijk niet waren ingegaan op het verzoek om tot een tijdelijk handelingskader te komen er waarschijnlijk nog meer stagnatie was opgetreden in de markt. Moet dat niet worden meegewogen?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
Datum: zondag 17 nov. 2019 8:37 PM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: a4tje over mogelijke claim vno

Goedenavond (10)(2e)

Hierbij een kort a4tje over de mogelijke claim van VNO. Graag jouw opmerkingen en verder goed om morgen een aantal afspraken over het vervolg te maken.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

11.1, 10.2.g

To: (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) - DBO (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) HBJZ (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - DGRW
Sent: Sun 11/17/2019 9:45:08 PM
Subject: RE: a4tje over mogelijke claim vno
Received: Sun 11/17/2019 9:45:09 PM

Dank, (10)(2e). Info kan wat mij betreft door naar minister.
Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: zondag 17 nov. 2019 9:14 PM
Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: a4tje over mogelijke claim vno

Ha (10)(2e)

Heb de zin iets veranderd: "11.1 en 10.2.g

11.1 en 10.2.g

Of en hoe er inhoudelijk getoetst gaat worden, is lastig aan te geven. Vraag zal zijn waarom er nu stagnatie optreedt en bedrijven claimen failliet te gaan en eerder niet. Vandaar onze vraag of we samen met jullie een goede tijdlijn op kunnen stellen zodat we meer scenario's kunnen uitwerken.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGRW

Verzonden: zondag 17 november 2019 20:52

Aan: (10)(2e) - HBJZ

CC: (10)(2e) - DBO; (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (10)(2e) - HBJZ

Onderwerp: RE: a4tje over mogelijke claim vno

Ha (10)(2e)

Ik kan de redeneringen volgen. Ik vraag me wel af bij de tweede redenering of de rechter inhoudelijk gaat toetsen. Ik blijf het ook vreemd vinden dat als we als rijk niet waren ingegaan op het verzoek om tot een tijdelijk handelingskader te komen er waarschijnlijk nog meer stagnatie was opgetreden in de markt. Moet dat niet worden meegewogen?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e) @minienw.nl>

Datum: zondag 17 nov. 2019 8:37 PM

Aan: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK

< (10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - HBJZ < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: a4tje over mogelijke claim vno

Goedenavond (10)(2e)

Hierbij een kort a4tje over de mogelijke claim van VNO. Graag jouw opmerkingen en verder goed om morgen een aantal afspraken over het vervolg te maken.

Groet,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK[(10)(2e) @minienw.nl]
From: (10)(2e)) - DGRW
Sent: Sun 11/17/2019 10:28:57 PM
Subject: RE: Hoe komt PFAS in de grond? 'We zijn het rioolputje van West-Europa'
Received: Sun 11/17/2019 10:28:58 PM

Ha (10)(2e),

Ik denk inderdaad dat het GenX betreft, maar het gaat om de constatering dat er geen samenhangend beleid is. Zal dit wel even bij (10)(2e) navragen.

Dank en groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: zondag 17 nov. 2019 10:13 PM
Aan: (10)(2e)) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Hoe komt PFAS in de grond? 'We zijn het rioolputje van West-Europa'

Betreft rapport van ILT over Chemours en Genx zag ik, is meer vanuit (10)(2e) en DGMI gevolgd. Heb je daar specifieke vragen over, dan ga ik er achteraan.

Groet (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DG Water en Bodem/Directie Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien

Rijnstraat 8, 2515 XP Den Haag

06- (10)(2e) secr. (10)(2e) 06- (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @minienw.nl

Van: (10)(2e)) - DGRW

Verzonden: zondag 17 november 2019 22:02

Aan: (10)(2e) (10)(2e)) - BSK

Onderwerp: FW: Hoe komt PFAS in de grond? 'We zijn het rioolputje van West-Europa'

Ha (10)(2e),

Kennen wij het rapport van de ILT van augustus jl.?

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @xs4all.nl>

Datum: zondag 17 nov. 2019 9:59 PM

Aan: (10)(2e)) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: Hoe komt PFAS in de grond? 'We zijn het rioolputje van West-Europa'

Hoe komt PFAS in de grond? 'We zijn het rioolputje van West-Europa'

<https://nos.nl/1/2310885>

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Van: (10)(2e)
Aan: (10)(2e); (10)(2e) BSK; (10)(2e)(10)(2e); (10)(2e)(10)(2e) - BSK
Cc: (10)(2e); (10)(2e) DGRW; (10)(2e); (10)(2e)
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens
Datum: maandag 18 november 2019 20:54:47

Ha (10)(2e)

We hebben vanmiddag overlegd over het onderzoek en een voorlopige planning gemaakt met WEPAL (het ringonderzoeksbureau) en Fenelab. WEPAL komt morgen met een offerte en dan nemen we die mee in onze opdracht voor IenW. Dan maken we er ook een wat formeler plan van. Prioriteit vandaag was 1) AW notitie afronden 2) mensen van WEPAL en Fenelab activeren zodat er niet meer vertraging zou optreden.

Het onderstaande stappenplan is overeengekomen en ook dat we dit in de additionele opdracht opnemen.

Groet

(10)(2e)

Stappenplan:

- Een onderzoek op basis van bestaand monstermateriaal (SETOC) is zeer waarschijnlijk mogelijk
- De inzet is om monsters te vinden voor de drie bodemtypen zand, veen, klei. Als dat niet mogelijk is moeten er in ieder geval monsters gevonden worden met een zo hoog mogelijk gehalte organisch stof
- De concentratieranges zijn afhankelijk van wat er in de monsters gevonden wordt. Dit kan betekenen dat er bijvoorbeeld geen monsters met gehalten <0,1 µg/kg ds bij zitten. Een onderzoek waarbij een volledige reeks aan concentraties en bodemtypen wordt meegenomen kan alleen in de vorm van een volledig ringonderzoek worden uitgevoerd. Het onderstaande stappenplan beschrijft een opzet die al binnen ca 2 maanden een goede eerste indruk van de reproduceerbaarheid kan geven. De deelnemers aan het overleg van vandaag zien daar nadrukkelijk ook de meerwaarde van in.
- Actieplan:
 - Trap 1 – doorlooptijd 2 weken – tm wk 48:
 - WEPAL stuurt een lijst van monsters waarvan nog voldoende materiaal beschikbaar is naar (10)(2e)
 - Fenelab/ (10)(2e) identificeren monsters die zo veel mogelijk voldoen aan bovenstaande eis en voeren een eerste analyse uit om de

- range van gehalten vast te stellen
- Trap 2 – doorlooptijd 1 week – tm wk 49:
 - WEPAL verstuurt voldoende monstermateriaal naar Fenelab/JW Hutter voor een homogeniteitstest
- Trap 3 – doorlooptijd 2 weken – tm wk 51:
 - De deelnemende laboratoria krijgen de monsters ter analyse
 - De labs rapporteren de gevonden waarden
- Afronding – doorlooptijd 2 weken/richttijd deadline 1^e week januari – tm wk 1:
 - WEPAL rapporteert de resultaten
 - RIVM beoordeelt resultaten en rapporteert aan het ministerie
- Overige afspraken
 - WEPAL stelt indien mogelijk vandaag (18/11) een nieuwe raming op (wordt 19/11)
 - WEPAL en RIVM maken verdere afspraken over de opdracht
 - WEPAL en RIVM spreken af welke laboratoria deelnemen aan het onderzoek
 - RIVM begeleidt het traject en zorgt voor terugkoppeling naar het ministerie

(10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: 18 november 2019 om 20:34:56 CET

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) - BSK

<(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) .

(10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e)

<(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

H (10)(2e)

Fijn, ik hoorde dat het nog maanden zou duren. Kun je me de opdrachtbeschrijving en de planning sturen? Minister vraagt er steeds naar.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: maandag 18 nov. 2019 5:56 PM

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e)
<(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e)
<(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

H (10)(2e)

Ik denk dat we voor de onderbouwing van de 0,1 ug/kg onze input op verschillende manieren al hebben geleverd. Daar valt dus weinig aan toe te voegen.
We willen en moeten ons bovendien nu concentreren op de nieuwe (tijdelijke) achtergrondwaarde die we voor 1 dec hebben toegezegd.

Wat betreft je tweede vraag, daarover is contact geweest. Wij zullen het ringonderzoek uitgevoerd door een externe partij, ondersteunen en denken dat het medio januari beschikbaar komt.

Groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Datum: 18 november 2019 om 09:06:56 CET
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) - BSK
<(10)(2e)@minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK
<(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
<(10)(2e).van. (10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

H (10)(2e) en (10)(2e)

Dank. Kunnen jullie ons helpen aan de onderbouwing van 0,1 ug/kg waarop we tot nu toe uitgaan.

Daarnaast is het urgent en noodzakelijk dat we op korte termijn een vergelijkend onderzoek doen, sneller en concreter danken half jaar wachten op een ringonderzoek. Wat hebben jullie daar voor nodig? Moet ik een opdracht maken, kunnen jullie een voorstel doen? Dit heeft echt enorme haast.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 6:19 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

Dag (10)(2e)

Ik heb dit nagevraagd bij oa Fenelab en RWS. De factor 3 in de Regeling bodemkwaliteit blijkt inmiddels achterhaald. Sinds enige tijd bepalen de laboratoria hun aantoonbaarheidsgrens op basis van normdocument NEN7777, waarin onder meer staat dat van een moeilijke/de moeilijkste matrix uitgegaan moet worden. Dat betekent concreet dat er geen noodzaak meer is de zo bepaalde aantoonbaarheidsgrens nog met een factor 3 te vermenigvuldigen. De labs doen dat dus ook niet. Belangrijkste boodschap mi is dat als de labs dit allemaal netjes doen, er geen twijfel over mag bestaan dat indien waarden boven de aantoonbaarheidsgrens worden gerapporteerd, de betreffende stoffen ook daadwerkelijk in het monster aanwezig zijn.

Naar de meeton nauwkeurigheid en reproduceerbaarheid van de analyses van PFAS zal nog verder onderzoek plaatsvinden. Fenelab komt zelf ook nog met een reactie op het Drechtconsult onderzoek. Dat lijkt me heel belangrijk en ik neem aan dat ze zelf op dit onderwerp zullen ingaan. Verder wordt op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om op korte termijn een vergelijkend onderzoek tussen de labs op te zetten en op de langere termijn een volledig ringonderzoek voor PFAS.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

T: + (10)(2e)

E: (10)(2e)@rivm.nl

I: <http://www.rivm.nl>

From: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Sent: donderdag 14 november 2019 15:07

To: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e)
<(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Subject: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

(10)(2e)

Deze vraag moeten we ook nog schriftelijk antwoord op.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK (10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 7:49 AM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

(10)(2e) en (10)(2e)

Er is een discussie gaande over de nauwkeurigheid van de metingen (zie (10)(2e) (10)(2e) en jullie appreciatie). In jullie oorspronkelijke rapport heb ik gelezen:

De **bepalingsgrens** is gesteld op 3 maal de **aantoonbaarheidsgrens** (detectiegrens) conform de regeling bodemkwaliteit.

Ik interpreteer dit dat de detectie/aantoonbaarheidsgrens dus 0,033 ug/kg ds is.

Heb ik dit goed gelezen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Van: (10)(2e) - BSK
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK; (1)(10)(2e) (10)(2e)(10)(2e) - BSK
Cc: (10)(2e)(10)(2e) - DGRW; (10)(2e); (10)(2e)
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens
Datum: maandag 18 november 2019 20:34:54

H (10)(2e)

Fijn, ik hoorde dat het nog maanden zou duren. Kun je me de opdrachtbeschrijving en de planning sturen? Minister vraagt er steeds naar.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
Datum: maandag 18 nov. 2019 5:56 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e)(10)(2e) - BSK <(10)(2e)(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

Ha (10)(2e)

Ik denk dat we voor de onderbouwing van de 0,1 ug/kg onze input op verschillende manieren al hebben geleverd. Daar valt dus weinig aan toe te voegen.

We willen en moeten ons bovendien nu concentreren op de nieuwe (tijdelijke) achtergrondwaarde die we voor 1 dec hebben toegezegd.

Wat betreft je tweede vraag, daarover is contact geweest. Wij zullen het ringonderzoek uitgevoerd door een externe partij, ondersteunen en denken dat het medio januari beschikbaar komt.

Groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: 18 november 2019 om 09:06:56 CET
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e)(10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>, (10)(2e)(10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

H (10)(2e) H (10)(2e)

Dank. Kunnen jullie ons helpen aan de onderbouwing van 0,1 ug/kg waarop we tot nu toe uitgaan.

Daarnaast is het urgent en noodzakelijk dat we op korte termijn een vergelijkend onderzoek doen, sneller en

concreter danken half jaar wachten op een ringonderzoek. Wat hebben jullie daar voor nodig? Moet ik een opdracht maken, kunnen jullie een voorstel doen? Dit heeft echt enorme haast.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: ([(10)(2e)] <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: donderdag 14 nov. 2019 6:19 PM

Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
<(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

Dag (10)(2e)

Ik heb dit nagevraagd bij oa Fenelab en RWS. De factor 3 in de Regeling bodemkwaliteit blijkt inmiddels achterhaald. Sinds enige tijd bepalen de laboratoria hun aantoonbaarheidsgrens op basis van normdocument NEN7777, waarin onder meer staat dat van een moeilijke/de moeilijkste matrix uitgegaan moet worden. Dat betekent concreet dat er geen noodzaak meer is de zo bepaalde aantoonbaarheidsgrens nog met een factor 3 te vermenigvuldigen. De labs doen dat dus ook niet. Belangrijkste boodschap mi is dat als de labs dit allemaal netjes doen, er geen twijfel over mag bestaan dat indien waarden boven de aantoonbaarheidsgrens worden gerapporteerd, de betreffende stoffen ook daadwerkelijk in het monster aanwezig zijn.

Naar de meetonnauwkeurigheid en reproduceerbaarheid van de analyses van PFAS zal nog verder onderzoek plaatsvinden. Fenelab komt zelf ook nog met een reactie op het Drechtconsult onderzoek. Dat lijkt me heel belangrijk en ik neem aan dat ze zelf op dit onderwerp zullen ingaan. Verder wordt op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om op korte termijn een vergelijkend onderzoek tussen de labs op te zetten en op de langere termijn een volledig ringonderzoek voor PFAS.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

T: + (10)(2e)

E: (10)(2e)@rivm.nl

I: <http://www.rivm.nl>

From: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Sent: donderdag 14 november 2019 15:07
To: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
Subject: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

(10)(2e)

Deze vraag moeten we ook nog schriftelijk antwoord op.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 7:49 AM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Kopie: (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

(10)(2e) en (10)(2e)

Er is een discussie gaande over de nauwkeurigheid van de metingen (zie (10)(2e) (10)(2e) en jullie appreciatie). In jullie oorspronkelijke rapport heb ik gelezen:

*De **bepalingsgrens** is gesteld op 3 maal de **aantoonbaarheidsgrens** (detectiegrens) conform de regeling bodemkwaliteit.*

Ik interpreteer dit dat de detectie/aantoonbaarheidsgrens dus 0,033 ug/kg ds is.

Heb ik dit goed gelezen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Van: (10)(2e) - HBJZ
Aan: (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ; (10)(2e) - HBJZ
Cc: (10)(2e) - DGRW
Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS - nog even een serieus probleempje
Datum: maandag 18 november 2019 17:11:50
Bijlagen: [image001.png](#)
Besluit tot wijziging van het Besluit bodemkwaliteit (PFAS) - consultatieversie - zonder renvoi.DOCX

Hallo allemaal,

Dit is de gecontroleerde versie van het ontwerpbesluit.

Ik heb nog wat redactionele zaken ook aangepast, om hier en daar waar dat mij wenselijk leek voor verduidelijking te zorgen. Dat gold met name voor het stukje over gemeentegrensoverschrijdend beleid.

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ
Verzonden: maandag 18 november 2019 16:51
Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ
<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ
(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS - nog even een serieus probleempje

Nog een puntje waarbij ik nog wat twijfels heb.

B en W mogen van ons ipv de gemeenteraad gebiedsspecifieke besluiten voor PFAS nemen. Daarover heb ik in de toelichting onder meer de gele passage opgenomen.

Uitoefening van de bevoegdheid door burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap kan overigens meebrengen dat deze bestuursorganen een eerder besluit van de gemeenteraad, onderscheidenlijk het algemeen bestuur van het waterschap, kunnen wijzigen.

Dit is op zich raad dat een besluit van een hoger door een lager orgaan mag worden aangepast. Wij hebben dat bij versnelde implementatie op grond van art. 21.6 Wm altijd betwist en juist aangegeven dat dit niet kon, in elk geval dat de minister niet een amvb kan aanpassen. Ik weet niet wat precies de reden voor die stellingname was maar dat zal wel zijn omdat op wetgevingsniveau is voorzien in de procedure voor regelgeving, zoals een amvb. Die voorgeschreven procedure kan de minister niet volgen. Dus hogere kan niet door lagere regelgeving worden gewijzigd. Wel kunnen uitvoeringsregels worden vastgesteld 'in afwijking van', maar dat is delegatie.

In dit geval is er sprake van een vormvrij besluit, in de praktijk vaak een nota bodembeheer.

Ik ga ervan uit dat dit de mogelijkheid biedt dat een andere instantie dan degene die het besluit neemt, het besluit mag wijzigen.

Dit kunnen we nu niet meer diepgaand uitzoeken en bespreken dus ik ga dit nu ook niet in de toelichting bij de amvb aan d orde stellen, ik laar het even bij de gele opmerking.

Maar als de Afd. advisering van de Raad van State daar kritische opmerkingen over maakt dan zou ik niet raar opkijken.

Los daarvan ben ik benieuwd hoe jullie dit zien.

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ
Verzonden: maandag 18 november 2019 16:20
Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ

< (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ (10)(2e)
(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ < (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spood AMvB PFAS – nog even een serieus probleempje

Hallo (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Overlezen blijkt nu al, ik ben nog op p, 1, niet overbodig.

Niet alleen heb ik al twee leestekens verbeterd/toegevoegd, maar ik zie dat onze volgende bepaling niet overeenkomst met de toelichting.

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. Na het eerste lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. In afwijking van het eerste lid is op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in dat lid, dat betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel 49 BBK luidt

Bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in de artikelen 44, 45 en 46 wordt toepassing gegeven aan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Moet dat niet zijn:

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. Na het eerste lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. In afwijking van het eerste lid hoeft voor de voorbereiding van een besluit als bedoeld in dat lid, dat betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet te worden toegepast.

Reden: in de toelichting staat dat de decentrale overheden niet verplicht zijn om de reguliere procedure toe te passen.

Ik vraag me af of dat wel uit onze huidige tekst blijkt.

Anderzijds: nu staat er in de toelichting dat zij kunnen besluiten ipv de reguliere toch de uitgebreide procedure te volgen, dat is een algemene mogelijkheid die de Awb biedt. Dus in die zin klopt het weer wel.

In de 'verbeterde tekst' is misschien niet duidelijk waaruit blijkt welke procedure wordt gevolgd. In die zin is de huidige tekst duidelijker. De reguliere procedure geldt, tenzij een besluit wordt genomen afdeling 3.4 toe te passen.

Daarom denk ik dat de huidige tekst toch maar moet blijven staan, maar dat in de toelichting moet worden verduidelijkt waaruit volgt dat decentrale overheden toch afdeling 3.4 kunnen blijven volgen. Waar is dat ook al weer in de Awb geregeld?

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ

Verzonden: maandag 18 november 2019 15:57

Aan: (10)(2e) - HBJZ < (10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ < (10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e)

(10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Hallo (10)(2e)

Bijgevoegd de versie van (10)(2e) waarin ik mijn veranderingen in renvooi heb aangegeven.

Ik ga ze nu accepteren en dan lees ik het hele document nog een keer door.

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: maandag 18 november 2019 09:26

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Hallo (10)(2e)

Je mag de AMvB vandaag bij mij aanleveren, ik stop hem dan in HPRM bij de spoedaanvraag voor de RvS.

Heb je een idee wanneer je hem klaar hebt?

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: zaterdag 16 november 2019 11:25

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl> (10)(2e) - HBJZ

<(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ

(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - HBJZ (10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Moet ik alleen de AMvB bij (10)(2e) aanleveren?

Ik moet stukje atr toevoegen en locatiespecifiek verduidelijken

Kamerdebat geeft geen aanleiding tot aanpassing lijkt me, hoeft ook niet genoemd te worden

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: "(10)(2e) - HBJZ" <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: 15 nov. 2019 22:47

Aan: (10)(2e) - HBJZ" <(10)(2e)@minienw.nl>;

"(10)(2e) - HBJZ" <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e)

(10)(2e) - HBJZ" <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Misschien wel goed om alle stukken voor te bereiden voor de officiële spoed aanvraag.

Dan kan de minister die direct tekenen. Ik zit dinsdag bij haar.

Groet,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work

(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: vrijdag 15 nov. 2019 4:31 PM

Aan: (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl>

Kopie: (10)(2e) - HBJZ (10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

@(10)(2e) heeft Min al gebeld met de RvS?

Wat betreft de termijn: als de EK het ontwerpbesluit dinsdag afdoet ligt de formele aanvraag woensdag bij de RvS (ik check Kab Kon!), maar wij kunnen dat niet met 100% zekerheid zeggen.

De reactie roept bij mij wel de vraag op hoeveel spoedaanvragen er liggen en wat de redenen van die aanvragen zijn.

Misschien ook even afstemming zoeken met de Spoedwet en Noodwet via (10)(2e)? Ik heb daar nu geen zicht meer op.

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 16:28

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Spoed AMvB PFAS

Ha (10)(2e)

Zie bericht. Schiet nog niet erg op. Wat kunnen wij Rego melden?

Groet,

(10)(2e)

IenW Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | HBJZ Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken | AWW Algemeen
Wetgevingsbeleid en Wegenverkeersrecht

Rijnstraat 8 (10)(2e) | Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@raadvanstate.nl>

Verzonden: vrijdag 15 november 2019 15:55

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)h@RaadvanState.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Beste (10)(2e)

De termijn van advisering kan ik, gezien de reeds aanhangige (en nog te verwachten)

spoedadviesaanvragen, helaas nog niet met zekerheid inschatten.

Heb jij na het debat van gisteren al een idee wanneer de adviesaanvraag deze kant op komt?

groet, (10)(2e)

Raad
vanState

(10)(2e) (10)(2e)

Raad van State | directie Advisering | sector 4 (I&W, EZK, LNV)

Kneuterdijk 22 | Postbus 20019 | 2500 EA Den Haag | (10)(2e)

t +31(0) (10)(2e)

f +31(0) (10)(2e)

(10)(2e)@raadvanstate.nl

Van: (10)(2e) - HBJZ [(10)(2e)]@minienw.nl

Verzonden: donderdag 14 november 2019 11:56

Aan: (10)(2e) (10)(2e)

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Beste (10)(2e),

Dat zal onze Min graag doen.

Kan jij inmiddels iets zeggen over de termijn van advisering?

Groet,

(10)(2e)

IenW Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | HBJZ Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken | AWW Algemeen
Wetgevingsbeleid en Wegenverkeersrecht
Rijnstraat 8 flexplek 10.D | Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@raadvanstate.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 17:42

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@RaadvanState.nl>

Onderwerp: RE: Spoed AMvB PFAS

Beste Klaas,

Dank voor het concept!

Ik wil je nog even melden dat de vice-president het op prijs stelt als de verantwoordelijke
bewindspersoon hem belt in geval van een spoedadviesaanvraag.

Laat me even weten wanneer de adviesaanvraag onze kant op komt.

vriendelijke groet, Rego

Raad
vanState

(10)(2e) (10)(2e)

Raad van State | directie Advisering | sector 4 (I&W, EZK, LNV)
Kneuterdijk 22 | Postbus 20019 | 2500 EA Den Haag (10)(2e)

t +31(0) (10)(2e)

f +31(0) (10)(2e)

4 (10)(2e)@raadvanstate.nl

Van: (10)(2e) - HBJZ [(10)(2e)]@minienw.nl

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 15:32

Aan: (10)(2e) (10)(2e)

Onderwerp: FW: Spoed AMvB PFAS

Beste (10)(2e),

Dit is de AMvB waar we het net over hadden.

Het zou heel mooi zijn als wij op de 27^e over jullie advies zouden kunnen beschikken. Ik hoor
graag wat er mogelijk is.

Groet,

(10)(2e)

IenW Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat | HBJZ Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken | AWW Algemeen
Wetgevingsbeleid en Wegenverkeersrecht
Rijnstraat 8 | (10)(2e) | Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
(10)(2e)

Van: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 12 november 2019 15:25

Aan: (10)(2e) - HBJZ <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Spoed AMvB PFAS

Ha,

Hierbij het ontwerpbesluit dat we vandaag aan de Kamers gaan aanbieden en dat de TK donderdag bespreekt in het plenair debat Stikstof en PFAS.
MR heeft vrijdag akkoord gegeven, WKB vandaag, ATR bespreekt het woensdag en zal dan een aanbeveling geven, geen formeel advies.

Politiek streven is inwerkingtreding per 1 december.

Groet!

(10)(2e)

.....
Afdeling Milieu
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag
.....

T (10)(2e) / (10)(2e)
BGG 070 (10)(2e)
(10)(2e)@minienw.nl
.....

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van

tot wijziging van het Besluit bodemkwaliteit in verband met de versnelling van de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS

Op de voordracht van de Minister voor Milieu en Wonen van, nr. IenW/BSK-,
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Gelet op de artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming en artikel 3.11,
tweede lid, van de Waterwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van de Minister voor Milieu en Wonen van, nr. IenW/BSK-,
Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit bodemkwaliteit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1a wordt 'de artikelen 6.2, eerste lid, onderdeel 6.6 en 6.7 van de Waterwet' vervangen door 'de artikelen 3.11, derde lid, 6.2, eerste lid, onderdeel 6.6 en 6.7 van de Waterwet'.

B

Aan artikel 44 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

C

Aan artikel 45 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door het dagelijks bestuur van het waterschap in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

D

Aan artikel 46 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. In afwijking van het eerste lid kan een besluit als bedoeld in dat lid ook worden genomen door het dagelijks bestuur van het waterschap in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap, als het betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS).

E

Artikel 49 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.

2. Na het eerste lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. In afwijking van het eerste lid is op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in dat lid, dat betrekking heeft op poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN,

Nota van toelichting

1. Doel van dit besluit

Dit besluit betreft een wijziging van het Besluit bodemkwaliteit waarmee een versnelling wordt beoogd van de voorbereidingsprocedure die moet worden gevolgd voor het nemen van besluiten tot vaststelling van een gebiedsspecifiek toetsingskader voor het toepassen van grond of baggerspecie die is verontreinigd met poly- en perfluoralkylstoffen (hierna: PFAS). Hierdoor moeten problemen die zich voordoen bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie, sneller kunnen worden opgelost.

2. Schets van de PFAS-problematiek

PFAS zijn chemische stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Deze stofgroep bestaat uit ruim 6000 stoffen. Hiertoe behoren onder meer de stoffen perfluorooctaanzuur (PFOA), perfluorooctaansulfonaat (PFOS) en HFPO-DA (GenX). PFAS zijn stoffen die door mensen zijn gemaakt vanwege hun specifieke eigenschappen, zoals brandwerendheid en vuil- en waterafstotendheid. Zij worden al decennia gebruikt in industriële en andere processen en in vele producten. Ze worden toegepast in allerlei alledaagse toepassingen, zoals verf, blusschuim, pannen, kleding en cosmetica.

Kenmerkend voor deze stoffen is dat ze persistent, mobiel en nauwelijks biologisch afbreekbaar zijn. Van sommige PFAS is al aangetoond dat ze toxisch zijn. De stoffen PFOS en PFOA behoren tot de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Een aantal andere stoffen uit de PFAS-groep, zoals GenX, staan op de lijst van potentiële ZZS (PZZS).

Door het wijdverbreide gebruik en door emissies en incidenten worden PFAS inmiddels in Nederland, en breder in Europa, niet alleen bij puntbronnen, maar ook als diffuse verontreiniging in bodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen.

Het overheidsbeleid is er op gericht om deze stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving te weren. De aanwezigheid van ZZS dient zowel aan de "voorkant" (preventie) als aan de "achterkant" (beheer) te worden aangepakt. Aan de "voorkant" betekent: voorkomen dat er ZZS-en in het milieu terechtkomen. Aan de "achterkant" betekent: voorkomen en beperken van risico's als gevolg van de aanwezigheid van ZZS-en in het milieu en van verdere verspreiding van ZZS-en.

3. Korte schets van de PFAS-problematiek en de aanpak tot nu toe

Gebleken is dat in grote delen van het land de bodem diffuus verontreinigd is met verschillende PFAS, waarbij de aandacht zich momenteel met name richt op de stoffen PFOS, PFOA en GenX. Deze stoffen worden op grote schaal toegepast in producten omdat zij in bepaalde opzichten zeer gunstige eigenschappen bezitten. Helaas hebben zij vanuit gezondheids- en milieuoogpunt echter ook zeer ongewenste eigenschappen, reden waarom ongecontroleerde verspreiding van deze stoffen in de omgeving moet worden tegengegaan.

Bij grondverzet in het kader van de uitvoering van werken en bij baggerwerkzaamheden ontstaan problemen bij de afzet van vrijkomende grond en baggerspecie waarin PFAS voorkomen. Deze verontreinigde grond en baggerspecie zijn niet (overal) toepasbaar. Voor PFAS zijn momenteel in het Besluit bodemkwaliteit, waarin het toepassen van grond en baggerspecie is geregeld, geen toepassingsnormen vastgesteld. Vooruitlopend op het opnemen van toepassingsnormen in dat besluit is een Tijdelijk handelingskader

vastgesteld.¹ Hierin zijn voor het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie enkele voorlopige toepassingsnormen opgenomen. Deze normen geven een interpretatie van de verplichtingen die bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie voortvloeien uit de zorgplichten die op grond van de Wet bodembescherming² en de Waterwet³ in acht moeten worden genomen.

4. Mogelijkheden voor gebiedsspecifiek beleid

Het Tijdelijke handelingskader bevat een interpretatie van de zorgplicht die voor het hele land geldt, zoals ook de in het kader van het Besluit bodemkwaliteit gestelde toepassingsnormen een landelijke gelding hebben. Het Besluit bodemkwaliteit⁴ bevat tevens de mogelijkheid om gebiedsspecifiek beleid vast te stellen, teneinde specifieke problemen te kunnen oplossen die zich op lokaal of regionaal niveau bij het toepassen van grond of baggerspecie voordoen. Bevoegd gezag hiervoor is de gemeente (voor zover het de landbodem betreft) dan wel de waterbeheerder (voor Rijkswateren de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, voor andere wateren het waterschap).

Via gebiedsspecifiek beleid kunnen problemen die zich op lokaal of regionaal niveau bij het afstemmen van vraag en aanbod van grond en baggerspecie voordoen en die bij grondverzet of baggerwerkzaamheden tot stagnatie aanleiding kunnen geven, op verschillende manieren worden aangepakt.

4.1 Gebiedspecifieke normering

De aanpak kan daarnaast worden gericht op het verruimen van de mogelijkheden om PFAS-houdende grond en baggerspecie op verantwoorde wijze te kunnen afzetten. Dit kan door het vaststellen van gebiedsspecifieke toepassingsnormen, zogenaamde lokale maximale waarden. Hierdoor kan worden toegestaan dat grond en baggerspecie worden toegepast die hogere gehalten van een verontreinigende stof bevatten dan volgens de landelijke toepassingsnormen of, in het geval van PFAS, de interpretatie van de zorgplicht toepasbaar is.

Het uitgangspunt van het Besluit bodemkwaliteit is dat het toepassen van grond en baggerspecie niet mag leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de bodem, met inbegrip van het grondwater.

Het uitgangspunt dat menselijk handelen niet tot verslechtering van de bestaande bodemkwaliteit mag leiden, wordt in het Besluit bodemkwaliteit locatiespecifiek toegepast. Met 'locatie' wordt bedoeld de locatie van de voorgenomen toepassing van de grond of baggerspecie. Daarom moet vóór de toepassing de bestaande kwaliteit van de bodem op de toepassingslocatie, onderscheidenlijk de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie, worden bepaald. Door vergelijking van de uitkomsten van beide bepalingen kan worden vastgesteld of de voorgenomen toepassing zal leiden tot verslechtering van de bodemkwaliteit op de toepassingslocatie.

Van het uitgangspunt dat de verslechteringstoets locatiespecifiek moet worden toegepast, kan worden afgeweken als zich op gebiedsniveau bij grondverzet en baggerwerkzaamheden een impasse voordoet. Gebiedsspecifiek beleid kan daarvoor een maatwerkoplossing bieden. Dit heeft tevens als voordeel dat grond of baggerspecie op zo kort mogelijke afstand van de plaats van ontgraving wordt toegepast, wat in beginsel de voorkeur verdient boven verplaatsing en toepassing op afstand. Bij gebiedsspecifiek

¹ Het Tijdelijk handelingskader is aan de Voorzitter der Tweede Kamer van de Staten-Generaal aangeboden bij brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 8 juli 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 146).

² Artikel 13 van de Wet bodembescherming.

³ Artikel 6.8 van de Waterwet en artikel 7 van het Besluit bodemkwaliteit.

⁴ Afdeling 2, Paragraaf 1, van het Besluit bodemkwaliteit.

beleid moet een bodembeheergebied worden aangewezen, waarbinnen het beleid op *standstill* is gericht. In dat geval wordt ingecalculeerd dat door het toepassen van verontreinigde grond en baggerspecie op locatie niveau binnen het bodembeheergebied een verslechtering kan optreden. Op gebiedsniveau mag echter geen verslechtering optreden. Als grond en baggerspecie alleen binnen het bodembeheergebied mag worden verplaatst, treedt op gebiedsniveau geen verslechtering op. Daarom is in artikel 2, tweede en derde lid, van het Besluit bodemkwaliteit bepaald dat dat de toe te passen grond of baggerspecie afkomstig moet zijn uit het bodembeheergebied. Gebiedsspecifiek beleid kan overigens ook inhouden dat juist strengere lokale maximale waarden worden vastgesteld dan de in de Regeling bodemkwaliteit vastgestelde nationaal geldende toepassingswaarden, om de bodem in 'schone gebieden' schoon te houden.

4.2 Versnelling van de besluitvorming over gebiedsspecifiek beleid

Om lokale en regionale problemen bij het toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie te helpen oplossen, is het wenselijk dat het instrumentarium waarmee gebiedsspecifiek beleid kan worden gevoerd, zo snel mogelijk kan worden ingezet. In het Besluit bodemkwaliteit worden eisen gesteld aan de totstandkoming van gebiedsspecifiek beleid. Deels zijn dit inhoudelijke eisen ten aanzien van de onderbouwing van het beleid, deels procedurele eisen ten aanzien van de vaststelling van het beleid. Voor dit laatste moet de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (uniforme openbare voorbereidingsprocedure) worden gevolgd. Blijkens artikel 51 van het Besluit bodemkwaliteit geldt dit ook voor besluiten tot wijziging van eerdere besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid.

Met het onderhavige besluit wordt beoogd om de totstandkomingsprocedure voor het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid te versnellen. In plaats van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure mag nu de reguliere voorbereidingsprocedure in de zin van de afdelingen 4.1.2 en 4.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht worden gevolgd. Hierdoor kan de inspraakfase worden overgeslagen. In de reguliere procedure is inspraak vooraf vervangen door bezwaar achteraf (met de mogelijkheid om bij de rechter te verzoeken om schorsing of een voorlopige voorziening). Hierdoor wordt enige versnelling tot stand gebracht van de procedure die voor de vaststelling van gebiedsspecifiek beleid moet worden gevolgd. Voor de reguliere procedure geldt in beginsel een beslistermijn van acht weken (artikel 4:13 Algemene wet bestuursrecht), terwijl voor de uitgebreide procedure de beslistermijn in beginsel zes maanden bedraagt (artikel 3:18 Algemene wet bestuursrecht). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het in genoemde bepaling gaat om besluiten die op aanvraag worden genomen. In dit geval hangt de tijd die met het nemen van een besluit is gemoeid in belangrijke mate ook af van het tijdstip waarop het bevoegd gezag het initiatief tot het nemen van een besluit neemt en hoeveel vaart het daarbij vervolgens maakt. De tijd die met het besluit is gemoeid, hangt derhalve voor een belangrijk deel af van het bevoegd gezag, omdat bij besluiten anders dan op aanvraag waarvoor geen verplichting bestaat om het besluit te nemen, in wezen geen echte deadline geldt.

Als het bevoegd gezag de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht moet volgen, kan met (reageren op) de inspraak flink wat tijd zijn gemoeid, zoals blijkt uit de termijn van zes maanden die de Algemene wet bestuursrecht hiervoor stelt.

Uiteraard geldt ook in de reguliere procedure het vereiste dat besluiten zorgvuldig moeten worden voorbereid. De Algemene wet bestuursrecht biedt de mogelijkheid om desgewenst toch de procedure van afdeling 3.4 toe te passen, met name als bij een besluit veel verschillende belangen betrokken zijn of het ingewikkelde onderwerpen

betreft. Het volgen van de reguliere besluitvormingsprocedure is dus niet verplicht. Het idee van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure is dat door inspraak beter inzicht kan worden verkregen in de betrokken belangen en de consequenties van voorgenomen beleid en dat hierdoor de kwaliteit van besluiten door betere informatie kan worden verbeterd.

In dit verband wordt nog gewezen op artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, waarin de verplichting is opgenomen om in de reguliere procedure belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben, in de gelegenheid te stellen binnen een daarbij aangegeven termijn hun zienswijzen naar voren te brengen.

Om verdere versnelling van de besluitvorming mogelijk te maken is in artikel I, onderdeel 10, bepaald dat besluiten inzake het gebiedsspecifieke beleid voor PFAS op grond van artikel 44, eerste lid, van het Besluit bodemkwaliteit ook door burgemeester en wethouders in plaats van de gemeenteraad mogen worden vastgesteld en in artikel I, onderdelen C en D, dat besluiten op grond van artikel 45 dan wel artikel 46 van het Besluit bodemkwaliteit mogen worden vastgesteld door het dagelijks bestuur in plaats van het algemeen bestuur van het waterschap. Dit geldt voor alle aspecten van het gebiedsspecifieke beleid, dus het aanwijzen van een bodembeheergebied, het vaststellen van een lokale maximale waarden en het opstellen van een bodemkwaliteitskaart, echter alleen voor zover het om PFAS gaat.

Of van de geboden mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, is naar keuze van de gemeente, onderscheidenlijk het waterschap, en moet in onderling overleg door de betrokken organen worden afgesproken. Het is dus evenmin verplicht om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Omdat de gelegenheid tot inspraak in de reguliere voorbereidingsprocedure ontbreekt kan het raadzaam zijn om de besluitbevoegdheid bij de gemeenteraad, onderscheidenlijk het algemeen bestuur van het waterschap, te laten. Daardoor blijft toch een bepaalde vorm van maatschappelijke inbreng in het kader van de democratische besluitvorming mogelijk.

Uitoefening van de bevoegdheid door burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap kan overigens meebrengen dat deze bestuursorganen een eerder besluit van de gemeenteraad, onderscheidenlijk het algemeen bestuur van het waterschap, kunnen wijzigen.

Tot besluit wordt nog opgemerkt dat artikel 3.11, tweede lid, van de Waterwet de wettelijke grondslag biedt om in een algemene maatregel van bestuur regels te stellen omtrent de uitoefening van bevoegdheden door andere overheden, zoals het nemen van besluiten inzake gebiedsspecifiek beleid. Deze bepaling was nog niet genoemd in artikel 1a van het Besluit bodemkwaliteit, de zogenaamde omhangbepaling die destijds is opgenomen om aan te geven op welke bepalingen van de Waterwet het Besluit bodemkwaliteit na de intrekking van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, die voor het besluit eerder de wettelijke grondslag bood, is gebaseerd. Daarom voegt het onderhavige besluit artikel 3.11, tweede lid, van de Waterwet toe aan de opsomming in artikel 1a van het Besluit bodemkwaliteit (artikel I, onderdeel A). Dit is niet alleen van belang met het oog op de PFAS-problematiek, maar ook voor andere bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit met betrekking tot het gebiedsspecifieke beleid dat door de waterbeheerders, met name de waterschappen, kan worden gevoerd. Ook deze besluiten zijn op artikel 3.11, tweede lid, van de Waterwet gebaseerd.

4.3 Kaarten

Een van de vereisten voor gebiedsspecifiek beleid is dat een of meer kaarten moeten worden opgesteld waarop de begrenzing van het bodembeheergebied, de kwaliteit van de bodem (in zoverre ook aangeduid als bodemkwaliteitskaart) en de bodemfuncties zijn aangegeven (het laatste alleen voor zover het de landbodem betreft).

Wat betreft de bodemfunctiekaart kan worden opgemerkt dat dergelijke kaarten in alle gemeenten al bestaan. Het vaststellen van dergelijke kaarten is namelijk ingevolge het Besluit bodemkwaliteit verplicht met het oog op de differentiatie voor grond en baggerspecie van de toepassingsnormen die in het kader van dat besluit zijn gesteld. De toepasselijke normen zijn namelijk gerelateerd aan de bodemfunctie die aan een gebied is toegekend. Er wordt onderscheid gemaakt te tussen de functies wonen, industrie en achtergrondniveau (landbouw/natuur).

Daarnaast zijn in veel gemeenten ook bodemkwaliteitskaarten vastgesteld.

Een bodemkwaliteitskaart heeft een dubbele functie.

Bodemkwaliteitskaarten zijn allereerst een verplicht onderdeel van het gebiedsspecifieke beleid. Zij bieden het fundament om een gebiedsspecifiek beleid te kunnen vaststellen, waarvoor uiteraard een goede kennis van de bodemkwaliteit in het aangewezen bodembeheergebied nodig is.

Daarnaast kunnen zij ook als grondslag dienen voor de afgifte van milieuhygiënische verklaringen waarin de kwaliteit van de bodem, grond of baggerspecie is vermeld. De verklaringen dienen als bewijs dat grond of baggerspecie aan de voor toepassing geldende kwaliteitseisen voldoet (artikel 4.3.5, vierde lid, van de Regeling bodemkwaliteit). Verklaringen die door de toepasser van grond of baggerspecie op grond van een (generieke) bodemkwaliteitskaart worden afgegeven, moeten dezelfde mate van betrouwbaarheid hebben als (individuele) milieuhygiënische verklaringen die door erkende laboratoria per partij worden afgegeven.

In de Regeling bodemkwaliteit zijn protocollen aangewezen waarin is aangegeven hoe een bodemkwaliteitskaart moet worden opgesteld.

Ook is in artikel 47, onder d, van het Besluit bodemkwaliteit bepaald dat het besluit tot vaststelling van gebiedsspecifiek beleid een motivering moet bevatten hoe de lokale maximale waarden zijn gerelateerd aan de kwaliteit van de bodem, de maatschappelijke noodzaak van die waarden en een beschrijving van de gevolgen van de uitvoering van het besluit voor de kwaliteit van de bodem in het bodembeheergebied.

Op grond van artikel 4.3.5, derde lid, van de Regeling bodemkwaliteit moeten de geografische bronbestanden van een bodemkwaliteitskaart uiterlijk 2 maanden na de vaststelling ervan worden toegezonden aan Bodem. Aldus wordt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in staat gesteld om zicht te krijgen op eventuele inconsistenties en onnodig uiteenlopend beleid.

4.4 Begrenzing bodembeheergebieden

Het bodembeheergebied is niet bij voorbaat aan de grenzen van de gemeente of het beheergebied van de waterbeheerder gebonden. Een gemeente of waterbeheerder kan een groter gebied aanwijzen, waaruit grond of baggerspecie afkomstig mag zijn. Voor de aanwijzing van het grotere gebied gelden uiteraard dezelfde inhoudelijke vereisten. De grond of baggerspecie uit het bodembeheergebied mag alleen worden toegepast in de gemeente of in het beheergebied van de waterbeheerder die het bodembeheergebied heeft aangewezen. Daarbuiten mag grond of baggerspecie alleen binnen het bodembeheergebied worden toegepast als de gemeente of waterbeheerder die er over gaat, dat in zijn gebiedsspecifiek beleid eveneens heeft toegestaan. Een gemeente of waterbeheerder heeft namelijk niet de bevoegdheid om beleid vast te stellen voor het toepassen van grond en baggerspecie buiten de grenzen van de eigen gemeente of het eigen beheergebied, maar mag wel toestaan dat daarbinnen grond of baggerspecie van daarbuiten wordt toegepast. Het is wenselijk dat in geval van 'grensoverschrijdend' 7

gebiedsspecifiek beleid een goede bestuurlijke afstemming tussen de betrokken bestuursorganen plaatsvindt. Dat geldt binnen de gemeente overigens ook voor de afstemming met de waterbeheerder(s) van binnen de gemeentegrenzen gelegen oppervlaktewaterlichamen.

5. Ondersteuning voor gebiedsspecifiek beleid

Het is van belang dat gemeenten en waterbeheerders die daarom vragen, zo veel mogelijk worden ondersteund bij de voorbereiding van gebiedsspecifiek beleid voor PFAS.

Het kabinet heeft een team van experts van verschillende adviesbureaus ingehuurd. Dit expertteam zal - als een soort vliegende brigade - gemeenten en waterschappen helpen bij het maximaal benutten van de ruimte voor het toepassen van PFAS die het bestaande kader biedt. Het expertteam is inzetbaar bij knelpunten door het hele land. Dit expertteam zal gemeenten ook ondersteunen bij het versneld actualiseren van de bodemkwaliteitskaarten. Daarnaast is er bij een Rijkswaterstaat bodem+ een helpdesk en website waar gemeenten en waterschappen terecht kunnen met vragen over het Besluit bodemkwaliteit in het algemeen en het Tijdelijk handelingskader in het bijzonder.

6. Lasten

Voor bedrijven en burgers vloeien uit dit besluit geen lasten (administratieve lasten of lasten in verband met de naleving) voort. De bedoeling van het besluit is om de procedure voor vaststelling van gebiedsspecifiek beleid te versnellen, waarmee eerder rekening kan worden gehouden met gebiedsspecifieke omstandigheden die aanleiding kunnen zijn om een bodembeheergebied aan te wijzen waar voor PFAS gebiedsspecifiek beleid wordt gevoerd. Dit kan ertoe leiden dat voor PFAS afwijkende lokale maximale waarden worden vastgesteld.

Voor gemeenten en waterbeheerders leidt dit besluit evenmin tot extra lasten. Het gaat om de toepassing van bestaande instrumenten die ook voor PFAS nu al kunnen worden ingezet als daartoe aanleiding bestaat. Omdat de PFAS-problematiek zich vrij plotseling heeft gemanifesteerd kan er momenteel aanleiding bestaan tot verhoogde beleidsinspanningen voor de vaststelling van gebiedsspecifiek beleid doordat zich in de praktijk knelpunten voordoen bij ontgraven en toepassen van PFAS-houdende grond en baggerspecie. Aan de voorbereiding en vaststelling van dergelijk beleid worden voor PFAS geen andere eisen gesteld dan voor andere stoffen.

Het hangt van de beoordeling door gemeenten en waterbeheerders af of zij het wenselijk vinden om gebiedsspecifiek beleid te voeren.

ATR (Adviescollege toetsing regeldruk) heeft op 14 november 2019 advies over het ontwerp-besluit uitgebracht. ATR geeft een aantal aandachtspunten in overweging.

Onder meer merkt ATR op dat de nota van toelichting een aantal relevante aspecten ten aanzien van de PFAS-problematiek buiten beschouwing laat, die van belang zijn om te komen tot integraal beleid in de aanpak van de PFAS-problematiek en die ook bepalend zijn voor de werkbaarheid en effecten van de voorgenomen maatregelen, zoals preventieve maatregelen om te voorkomen dat PFAS in de leefomgeving terecht komt, maatregelen om knelpunten in de uitvoeringsketen aan te pakken en de voorgenomen definitieve verankering van het handelingskader voor PFAS in 2020 (en, zoals ATR elders in zijn advies opmerkt, de daartoe te volgen procedure).

In reactie hierop wordt opgemerkt dat deze nota van toelichting alleen bedoeld is om toe te lichten wat er in het besluit wordt geregeld en niet om in algemene zin een integrale uiteenzetting van het PFAS-beleid te geven. Nog afgezien van dit bij alle regelgeving gehanteerde uitgangspunt, zou een dergelijke uiteenzetting van het beleid in dit geval 8

weinig meerwaarde hebben, omdat het beleid onder invloed van de elkaar snel opvolgende ontwikkelingen geregeld aan wijziging onderhevig is en de uiteenzetting bijgevolg door haar tijdgebonden karakter weinig meerwaarde zou hebben. Beleid en relevante ontwikkelingen kunnen daarom beter in andere documenten worden weergegeven. Het parlement wordt daarover geregeld geïnformeerd.⁵

De effecten van de voorgenomen maatregelen hangen wat betreft het gebiedsspecifieke beleid af van de verdere besluitvorming door gemeenten en waterbeheerders, waarbij vooral van belang is of zij aanleiding zien om in hun beheergebied gebiedsspecifiek beleid te voeren. Daarnaast zijn de snelheid van de besluitvorming en de inhoud van de besluiten bepalend voor de optredende effecten. De te verwachten effecten daarvan moeten in het kader van het gebiedsspecifieke beleid worden aangegeven.

ATR constateert verder dat ten aanzien van PFAS sprake is van frequente wijzigingen van beleid en regelgeving die (ervaren) regeldruk en onduidelijkheid voor de uitvoeringspraktijk en de samenleving kunnen meebrengen. Zij moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. In de effectenanalyse moeten telkens ook de cumulatieve effecten van de achtereenvolgende wijzigingen worden betrokken. In reactie hierop kan worden opgemerkt dat het wenselijk is om de mogelijkheden voor afzet van PFAS-houdende grond en baggerspecie zo snel mogelijk te verruimen wanneer er uit het lopend onderzoek nieuwe wetenschappelijke inzichten naar voren komen die dat rechtvaardigen. Met wetenschappelijk onderzoek is tijd gemoeid. De maatschappelijke problematiek laat in dit geval niet toe dat wordt gewacht totdat alle resultaten van het onderzoek beschikbaar zijn gekomen. Zowel aan de aanbodkant als aan de vraagkant van grond en baggerspecie bestaat er behoefte om de toepassingsmogelijkheden van PFAS-houdende grond en baggerspecie te verruimen zodra dat op verantwoorde wijze kan gebeuren. Met een effectenanalyse is veel tijd gemoeid wat tot uitstel van verruimingsmogelijkheden zou leiden. De met verruiming gemoeide belangen moeten zwaarder wegen dan het belang van een zich in één keer uitkristalliseren van beleid en regelgeving.

ATR vraagt om concretisering van een passage in de nota van toelichting over de wenselijkheid dat opdrachtgevers zich niet onnodig terughoudend opstellen bij het accepteren van PFAS-houdende grond en baggerspecie die voldoet aan de toepassingsnormen. Deze passage heeft bij nader inzien geen betrekking op de inhoud van de amvb en is daarom in lijn met wat in het voorgaande al is aangegeven, geschrapt. Dat neemt niet weg dat het punt onverminderd relevant is. Overheden voeren aan de ene kant veel projecten uit waarbij grond en baggerspecie vrijkomt, aan de andere kant als opdrachtgever ook veel projecten waarvoor grond en baggerspecie nodig is. Gebiedsspecifiek beleid kan het kader bieden om vraag en aanbod op lokaal of regionaal niveau op elkaar af te stemmen.

ATR vraagt zich af of geen overgangsrecht nodig is voor lopende en in voorbereiding zijnde procedures als de regeling waarin dit besluit voorziet, wordt opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet. Dit besluit voorziet alleen in de mogelijkheid van versnelling van de procedure voor besluiten over gebiedsgericht beleid voor PFAS. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt deze mogelijkheid te vervallen omdat in het kader van die wet niet in voortzetting van de versnellingsmogelijkheid is voorzien. Gebiedsspecifiek beleid dat volgens de versnelde procedure tot stand is gekomen, heeft dezelfde status als gebiedsspecifiek dat via de normale procedure is vastgesteld. Dit beleid blijft van kracht totdat het wordt gewijzigd of ingetrokken. In het kader van de Omgevingswet is voorzien in overgangsrecht voor gebiedsspecifiek beleid dat op grond

⁵ Brief van 13 november 2019 van (o.a.) de Minister voor Milieu en Wonen aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk Eerste Kamer (Kamerstukken I 2019/20, 35334, nr. A).

van de Wet bodembescherming (voor de landbodem), onderscheidenlijk Waterwet (voor oppervlaktewaterlichamen) is vastgesteld.⁶ Er is geen overgangsrecht wenselijk voor beleid dat als interpretatie van de zorgplicht is vorm gegeven in het Tijdelijk handelingskader. Veranderingen in de interpretatie van de zorgplicht lopen mee met de ontwikkeling van de wetenschappelijke inzichten. De zorgplicht weerspiegelt de actuele inzichten in de risico's van handelen met mogelijke gevolgen voor het milieu en moet bij toepassing dienovereenkomstig worden geïnterpreteerd.

7. Totstandkomingsprocedure van dit besluit

Gelet op de maatschappelijke gevolgen, in het bijzonder de gevolgen voor de bouwsector, die zijn ontstaan door de plotselinge bewustwording dat PFAS al veel wijder in bodem verspreid is geraakt dan tot dusver werd verondersteld, is bij de totstandkoming van dit besluit afgeweken van enkele standaardprocedures en -termijnen die bij de voorbereiding van algemene maatregelen van bestuur in acht worden genomen.

Het ontwerp van dit besluit is bij brief van 13 november 2019 voorgehangen bij de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.⁷ In afwijking van artikel 92, eerste lid, van de Wet bodembescherming is het ontwerpbesluit niet voorgepubliceerd in de Staatscourant om een ieder gelegenheid te bieden tot het maken van opmerkingen. Wel is het ontwerpbesluit van 15 tot 22 november 2019 via www.internetconsultatie.nl openbaar gemaakt en om het publiek zo toch in de gelegenheid te stellen daarop te reageren. Reden van deze aanpak is dat maatschappelijke urgentie van de aanpak van de impasse die als gevolg van de PFAS-problematiek bij grondverzet en baggerwerkzaamheden is ontstaan, om de snelst mogelijke oplossing hiervoor vraagt. Bovendien voorziet dit ontwerp-besluit alleen in een tijdelijke oplossing tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet en daaronder hangende uitvoeringsbesluiten. Wil de oplossing die het besluit beoogt te bieden, vooruitlopend daarop nog enige zin hebben, dan is spoed geboden. De internetconsultatie heeft **PM** reactie opgebracht.

Pm later aanvullen

8. Inwerkingtreding en geldingsduur

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst. Bij de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding is afgeweken van de minimuminvoeringstermijn van 2 maanden van het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten. De reden van deze afwijking is dat hiermee, gelet op de doelgroep, aanmerkelijke ongewenste private of publieke voor- of nadelen worden voorkomen. Er is gelet op de maatschappelijke gevolgen van de plotseling bewustwording van de PFAS-problematiek dringend behoefte aan verantwoorde verruiming van de toepassingsmogelijkheden voor PFAS-houdende grond en baggerspecie. Hiermee wordt beoogd om stagnatie bij de uitvoering van bouw- en infrastructuurprojecten en baggerwerkzaamheden op te heffen dan wel te voorkomen.

Met dit besluit is beoogd een tijdelijke voorziening te bieden. De PFAS-problematiek heeft veel betrokkenen overvallen waardoor nu een snelle slag moet worden gemaakt met het opstellen van nationale en lokale toepassingsnormen. De regelgeving inzake het

⁶ Artikel 3.5 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, zoals gewijzigd via de nota van wijziging inzake het wetsvoorstel tot Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet) (Kamerstukken II 2018/19, 35054, nr. 7, onderdeel G).

⁷ Brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 13 november 2019 aan de voorzitters van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk Eerste Kamer (Kamerstukken II 2019/20, 35334, nr. 3; Kamerstukken I 2019/20, 35334, nr. 3).

toepassen van grond en baggerspecie, met inbegrip van het gebiedsspecifieke beleid, zal worden opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet. Daardoor zal dit besluit automatisch een beperkte geldingsduur hebben. De precieze datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en daaronder hangende regelgeving staat nog niet vast. In het stelsel van de Omgevingswet is niet meer voorzien in een bijzondere procedure voor gebiedsspecifieke besluitvorming over PFAS.

DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN,

S. van Veldhoven – Van der Meer

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) -
BSK (10)(2e) @minienw.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) - BSK
Sent: Mon 11/18/2019 9:06:53 AM
Subject: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens
Received: Mon 11/18/2019 9:06:54 AM

H (10)(2e) en (10)(2e)

Dank. Kunnen jullie ons helpen aan de onderbouwing van 0,1 ug/kg waarop we tot nu toe uitgaan.

Daarnaast is het urgent en noodzakelijk dat we op korte termijn een vergelijkend onderzoek doen, sneller en concreter danken half jaar wachten op een ringonderzoek. Wat hebben jullie daar voor nodig? Moet ik een opdracht maken, kunnen jullie een voorstel doen? Dit heeft echt enorme haast.

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Datum: donderdag 14 nov. 2019 6:19 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl, (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>
Onderwerp: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

Da (10)(2e)

Ik heb dit nagevraagd bij oa Fenelab en RWS. De factor 3 in de Regeling bodemkwaliteit blijkt inmiddels achterhaald. Sinds enige tijd bepalen de laboratoria hun aantoonbaarheidsgrens op basis van normdocument NEN7777, waarin onder meer staat dat van een moeilijke/de moeilijkste matrix uitgegaan moet worden. Dat betekent concreet dat er geen noodzaak meer is de zo bepaalde aantoonbaarheidsgrens nog met een factor 3 te vermenigvuldigen. De labs doen dat dus ook niet. Belangrijkste boodschap mi is dat als de labs dit allemaal netjes doen, er geen twijfel over mag bestaan dat indien waarden boven de aantoonbaarheidsgrens worden gerapporteerd, de betreffende stoffen ook daadwerkelijk in het monster aanwezig zijn.

Naar de meetonnauwkeurigheid en reproduceerbaarheid van de analyses van PFAS zal nog verder onderzoek plaatsvinden. Fenelab komt zelf ook nog met een reactie op het Drechtconsult onderzoek. Dat lijkt me heel belangrijk en ik neem aan dat ze zelf op dit onderwerp zullen ingaan. Verder wordt op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om op korte termijn een vergelijkend onderzoek tussen de labs op te zetten en op de langere termijn een volledig ringonderzoek voor PFAS.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

T: (10)(2e)

E: (10)(2e)@rivm.nl

I: <http://www.rivm.nl>

From: (10)(2e) - BSK

Sent: donderdag 14 november 2019 15:07

To: (10)(2e) - BSK; (10)(2e); (10)(2e)

Cc: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW

Subject: RE: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

(10)(2e)

Deze vraag moeten we ook nog schriftelijk antwoord op.

Met vriendelijke groet

10)(2 (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e)@minienw.nl>

Datum: maandag 11 nov. 2019 7:49 AM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: Aantoonbaarheidsgrens/detectiegrens/bepalingsgrens

Els en (10)(2e)

Er is een discussie gaande over de nauwkeurigheid van de metingen (zie (10)(2e) en jullie appreciatie). In jullie oorspronkelijke rapport heb ik gelezen:

De bepalingsgrens is gesteld op 3 maal de aantoonbaarheidsgrens (detectiegrens) conform de regeling bodemkwaliteit.

Ik interpreteer dit dat de detectie/aantoonbaarheidsgrens dus 0,033 ug/kg ds is.

Heb ik dit goed gelezen ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

To: (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) - DGRW (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) - BSK (10)(2e) @minienw.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW
Sent: Mon 11/18/2019 9:16:38 AM
Subject: RE: Taskforce PFAS: deelname IPO
Received: Mon 11/18/2019 9:16:39 AM

(10)(2e) bij de provincie NB (en lid van de stuurgroep bodem) (10)(2e) is medewerker van de provincie NH (en lid van PFAS kernteam.)

Groeten,

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Datum: maandag 18 nov. 2019 8:44 AM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>
Onderwerp: FW: Taskforce PFAS: deelname IPO

(10)(2e)

Kun jij duiden wat voor mensen dit zijn. ? IS dit he niveau dat we voor ogen hadden (Directeur/bestuurder met kennis en mandaat ?

Met vriendelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @ipo.nl>
Datum: vrijdag 15 nov. 2019 2:36 PM
Aan: (10)(2e) - BSK <(10)(2e) @minienw.nl>
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGRW <(10)(2e) @minienw.nl>, (10)(2e) @brabant.nl' <(10)(2e) @brabant.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @noord-holland.nl>
Onderwerp: Taskforce PFAS: deelname IPO

Beste (10)(2e)

Vanuit het IPO zullen voorlopig aan de Taskforce PFAS deelnemen (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (Noord-Brabant) en (10)(2e) (Noord-Holland). Afhankelijk van de definitieve opdracht, vergaderfrequentie en benodigde inzet etc. zullen we kijken of dat aanpassing behoeft.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Interprovinciaal Overleg

(10)(2e)

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: (10)(2e)

Email: (10)(2e) @ipo.nl

Het nieuws van, voor en door provincies ontvangen? Meld je dan nu aan voor de [IPO-Newsroom](#)

Naar een duurzaam Nederland: [bekijk hier](#) wat provincies in de praktijk doen op het gebied van de energietransitie.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. IPO, the Association of the provinces of the Netherlands, accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.